EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 17.7.2026
COM(2026) 600 final

2026/0203 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Verordening (EU) 2019/943 wat betreft het toekomstbestendig maken van elektriciteitsrekeningen in de Unie door de systeemkosten te verlagen en elektrificatie en digitalisering te bevorderen

{SWD(2026) 600 final}

(Voor de EER relevante tekst)

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

- **Motivering en doel van het voorstel**

De Europese Commissie ("Commissie") heeft in februari 2025[1] het actieplan voor betaalbare energie vastgesteld, met maatregelen die gericht zijn op het verlagen van de energiekosten voor burgers en bedrijven, waarvan de meeste op korte termijn moeten worden uitgevoerd. In het actieplan werden de factoren onderzocht die de energieprijzen opdrijven en werden de kosten van de energievoorziening en belastingen evenals net- en systeemkosten aangemerkt als belangrijke gebieden die moeten worden aangepakt om de energierekeningen voor de Europese consumenten te helpen verlagen. De Commissie heeft gevolg gegeven aan dit plan met verschillende initiatieven, waaronder richtsnoeren voor toekomstbestendige nettarieven[2], het pakket Europese netten[3], het energiepakket voor de burgers[4] en de strategische routekaart voor digitalisering en AI in de energiesector[5].

In het licht van de gebeurtenissen in het Midden-Oosten heeft de Europese Raad de Commissie op 19 maart 2026 verzocht dringend gerichte maatregelen voor concrete acties voor te stellen om alle componenten van de elektriciteitsprijzen te verlagen.

De Commissie reageerde met de publicatie van AccelerateEU[6] en legde uit dat de energiekosten moeten worden verlaagd door de uitrol van binnenlandse schone energie te versnellen en het tempo van de elektrificatie te verhogen. Dit moet worden gecombineerd met een verdere modernisering van het elektriciteitssysteem door middel van maatregelen voor de aanleg van nieuwe netwerkinfrastructuur, het gebruik van bestaande infrastructuur en belastingen.

Dit voorstel ondersteunt de doelstelling van AccelerateEU door het ontwerp van nettarieven te verbeteren om de kostenefficiëntie van transmissie- en distributienetten te waarborgen en zowel systeembeheerders als systeemgebruikers te stimuleren om beter gebruik te maken van de bestaande infrastructuur. Daarnaast worden belastingmaatregelen ingevoerd om er onder meer voor te zorgen dat elektriciteit minder wordt belast dan aardgas. Het voorstel verduidelijkt ook de rol van de nationale regelgevende instanties bij het waarborgen van efficiënte, transparante en niet-discriminerende toegang tot transmissie- en distributienetten[7], ook in situaties van netcongestie waarbij mogelijk de toepassing van maatregelen vereist is die de maturiteit en voortgang van verzoeken om aansluiting op het net waarborgen alsook voorwaarden voor prioritering vaststellen.

Nettarieven

De gemeenschappelijke elektriciteitsmarkt is een van de hoekstenen van het concurrentievermogen en de welvaart in onze Unie. De Unie streeft ernaar de economie koolstofvrij te maken en tegelijkertijd de betaalbaarheid en veiligheid van energie te vergroten. Dit is cruciaal voor het concurrentievermogen van de Europese industrie, zoals

1 COM/2025/79.
2 C/2026/126.
3 COM/2025/1005.
4 COM/2026/115.
5 COM/2026/501.
6 COM/2026/370.
7 Artikel 3, punt q), van Verordening (EU) 2019/943.

uiteengezet in de "Clean Industrial Deal"[8], waarin ook wordt ingegaan op de noodzaak om strategische autonomie te ondersteunen, vitale toeleveringsketens veilig te stellen en de economische welvaart in stand te houden. Maar de afgelopen jaren, waarin we twee crisissen hebben gekend, heeft de Unie te maken gehad met stijgende energiekosten, die ons concurrentievermogen in gevaar hebben gebracht.

Het Europese elektriciteitsnet is het meest onderling verbonden net ter wereld en een fundamentele pijler van de Europese elektriciteitsmarkt. De stijgende vraag naar elektriciteit, de toenemende elektrificatie van eindtoepassingen, de decentralisatie van de elektriciteitsproductie en de versnelde uitrol van hernieuwbare energiebronnen zullen aanzienlijke investeringen vereisen in de modernisering en uitbreiding van het elektriciteitsnet en de optimalisering van de manier waarop elektriciteitsnetten worden ontworpen en geëxploiteerd. In tijden waarin veel elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen wordt opgewekt, weerspiegelen lage of negatieve elektriciteitsprijzen, wat we de afgelopen jaren steeds vaker zien gebeuren[9], de noodzaak van een flexibeler systeem. Dit is cruciaal om het potentieel van hernieuwbare energiebronnen te benutten en kostenineffici ënte beperkingen te voorkomen, en tegelijkertijd het verbruik te stimuleren op tijdstippen en locaties waar de goedkoopste energiebronnen beschikbaar zijn en de kosten voor de werking van het systeem tot een minimum worden beperkt.

De kosten van het elektriciteitssysteem worden gedekt door nettarieven. Die financieren de fysieke modernisering van netwerken, alsook het onderhoud en de exploitatie van het systeem. Dit is essentieel voor de uitrol van hernieuwbare energie, de elektrificatie en de nieuwe vraag van de industrie en het bedrijfsleven. De afgelopen jaren vertegenwoordigden de nettarieven gemiddeld tussen 24 % en 29 %[10] van de elektriciteitsrekening voor huishoudens (waarbij de andere belangrijke factoren de prijs van energie als product, belastingen en heffingen en koolstofkosten zijn). Hoewel de energiecomponent van de elektriciteitsprijs naar verwachting zal dalen, wordt ervan uitgegaan dat de netkosten een nog grotere post op de elektriciteitsrekeningen worden. Het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) schat dat voor de opbouw van een koolstofvrij energiesysteem in de EU investeringen van een ongekend niveau in de elektriciteitstransmissie- en -distributienetten nodig zullen zijn[11]. Dit zou de jaarlijkse investeringspercentages van de afgelopen decennia verdubbelen en zelfs verdrievoudigen. Stijgende systeemkosten kunnen na verloop van tijd leiden tot een aanzienlijke stijging van de totale netkosten, tot wel 60 % tegen 2050 ten opzichte van 2022.

Een optimaal gebruik van de bestaande netwerkinfrastructuur en een slim en efficiënt ontwerp van de nettarieven zullen een belangrijke rol spelen bij het verhogen van de efficiëntie van de infrastructuur en het optimaliseren van de totale systeemkosten. Met name nettarieven die de efficiëntie van het systeem stimuleren, kunnen de totale exploitatiekosten van het systeem en

---

8 COM/2025/85.

9 ACER (2026) Key developments in EU electricity and gas markets (Belangrijkste ontwikkelingen op de Europese elektriciteits- en gasmarkten): https://www.acer.europa.eu/monitoring/electricity-gas-key-developments-2026.

10 ACER (2024) Retail market Monitoring report (monitoringsverslag van de detailhandelsmarkt): https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/ACER-CEER_2024_MMR_Retail.pdf.

11 ACER-verslag "Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system" (Ontwikkeling van een elektriciteitsinfrastructuur ter ondersteuning van een concurrerend en duurzaam energiesysteem), ACER_2024_Monitoring_Electricity_Infrastructure.pdf. Volgens het verslag "*zullen de jaarlijkse netinvesteringen in Europa tot 2050 naar schatting verdubbelen tot wel 100 miljard EUR, met lagere ramingen van 75 miljard EUR*".

de nettariefcomponent van de energierekening doen dalen, bijvoorbeeld door de behoeften en kosten op het gebied van redispatching te verminderen of door pieken in de vraag en daarmee de investeringsbehoeften van het net te verlagen[12].

Daarom is het belangrijk ervoor te zorgen dat nettarieven systeembeheerders stimuleren om het net efficiënt te beheren, flexibiliteit te gebruiken en slimme elektriciteitsnetten te ontwikkelen alsook draadloze oplossingen zoals netversterkende technologieën te gebruiken, terwijl de stimulans om in het net te investeren behouden blijft en een gelijk speelveld wordt gewaarborgd. Netgebruikers moeten worden gestimuleerd om zich systeemvriendelijk te gedragen door hun energieverbruik aan te passen of het te verschuiven naar tijden en plaatsen waar de goedkoopste energiebronnen beschikbaar zijn en wanneer dit het meest kostenefficiënt is voor het systeem als geheel. Daartoe is in het actieplan voor betaalbare energie voorgesteld een wetgevingsvoorstel over het ontwerp van nettarieven in te dienen. Daarom heeft de voorzitter van de Commissie op 16 maart 2026 aangekondigd dat de Commissie een wetgevingsvoorstel zal opstellen om de productiviteit van de netwerkinfrastructuur te verbeteren.

Met dit voorstel wordt tegemoetgekomen aan de bezorgdheid over de stijgende energiekosten, aangezien die niet alleen worden veroorzaakt door hoge en volatiele prijzen, maar ook door stijgende systeemkosten. In het voorstel wordt het ontwerp van de nettarieven verbeterd om de kostenefficiëntie van transmissie- en distributienetten te waarborgen en wordt ervoor gezorgd dat zowel systeembeheerders als systeemgebruikers de nodige stimulansen krijgen om de systeemkosten te verlagen, onder meer door een beter gebruik van de bestaande infrastructuur.

Het voorstel voorziet in sterkere stimulansen voor systeembeheerders om de kosteneffectiviteit te verhogen en tijdige toegang tot het net mogelijk te maken, stimulansen te bieden voor netgebruikers om hun verbruiksgedrag aan te passen, meer transparantie aan te moedigen en regelgevende instanties te verplichten prestatie-indicatoren vast te stellen om het efficiënte gebruik van het net en de efficiëntie van het systeem te vergroten. Al deze maatregelen moeten ertoe bijdragen dat de nettarieven de werkelijke kosten weerspiegelen die aan het systeem worden opgelegd en een efficiënt gebruik van het net verder ondersteunen.

Het voorstel maakt het mogelijk om op specifieke categorieën van systeemgebruikers zoals energie-intensieve industrieën en datacentra op basis van hun verbruikspatroon bijzondere nettarieven toe te passen die de kosten weerspiegelen. Deze optie wordt gecombineerd met waarborgen om negatieve gevolgen voor de betaalbaarheid voor huishoudens en kmo’s te vermijden.

Om deze wijzigingen operationeel te maken, moet het voorstel worden gecombineerd met tertiaire wetgeving inzake een gemeenschappelijke structuur en geharmoniseerde methodologie voor nettarieven, vergelijkbaar met de bestaande wetgeving in de gassector.

[12] In Slovenië leidde een hervorming van de tarieven in 2024 tot een daling van de piekbelasting met meer dan 2,4 %. Uit een studie van Agora Energiewende over Duitsland is gebleken dat dynamische tarieven de flexibiliteit van de consument aanzienlijk kunnen vergroten, met het potentieel om 10 % van het totale jaarlijkse elektriciteitsverbruik in 2035 te verschuiven. Uit een verslag in opdracht van SmartEN bleek dat doordachte tarieven de piekbelasting tot meer dan 20 % kunnen doen dalen terwijl de invoering van elektrische voertuigen een hoog niveau haalt.

Slimme meters en slimme elektriciteitsnetten

Om de efficiëntie van de netwerkinfrastructuur te verbeteren, moet het elektriciteitssysteem worden uitgerust met de technische en digitale capaciteiten om nagenoeg in realtime de netstatus te monitoren en het netgebruik te optimaliseren, en om netgebruikers zo te stimuleren of te sturen dat ze hun netgebruik optimaliseren, met name in combinatie met fotovoltaïsche installaties en thuisbatterijen en/of dynamische tarieven. Hierdoor kunnen de systeemkosten verder dalen, met name door de piekbelasting te verminderen. Dankzij die capaciteiten kunnen systeembeheerders sneller en efficiënter reageren, waarbij beter gebruik wordt gemaakt van de bestaande infrastructuur, en kunnen systeemgebruikers reageren op prijssignalen. Om dit te bereiken is een breder faciliterend kader nodig waarin slimme-metersystemen, slimme en gedigitaliseerde netten en een doeltreffender hergebruik van elektriciteitsnetgegevens worden gecombineerd. Zonder dergelijke randvoorwaarden blijft de ruimte voor consumenten, aankoopgroeperingen, leveranciers en systeembeheerders om te reageren op prijssignalen, onder meer van slimme nettarieven om flexibiliteit te bieden en het systeembeheer te optimaliseren, structureel beperkt.

Daarom gaat het voorstel inzake nettarieven vergezeld van beperkte maar doelgerichte maatregelen inzake slimme meters en slimme elektriciteitsnetten. In de hele Unie wordt een minimale uitrolverplichting voor slimme-metersystemen ingevoerd om ervoor te zorgen dat tegen 2030 in elke lidstaat bij ten minste 50 % van de eindafnemers slimme meters zijn geïnstalleerd. Dit aandeel moet geleidelijk worden verhoogd tot ten minste 75 % van de eindafnemers tegen 2033 om de technische basis voor actieve consumentenparticipatie en meer gedetailleerde zichtbaarheid van het systeem te versterken. Voor lidstaten met uitrolniveaus van minder dan 30 % op de datum van inwerkingtreding van deze verordening zou een beperkte verlenging van de termijn voor het streefcijfer van 50 % passend zijn. Deze aanpak weerspiegelt de huidige stand van zaken in de hele Unie, met een totale penetratie van slimme meters van ongeveer 60 % in 2024[13] en vijftien lidstaten die reeds een dekking van meer dan 80 % hebben, in overeenstemming met de in bijlage II bij Richtlijn (EU) 2019/944[14] vastgestelde uitrolniveaus (waaruit blijkt dat een hogere penetratiegraad haalbaar is), terwijl andere lidstaten aanzienlijk onder deze drempel blijven of nog niet zijn begonnen met grootschalige uitrol. Deze ongelijke uitrol ondermijnt de doeltreffende werking van de interne markt en de ontwikkeling van innovatieve producten en diensten. Tegelijkertijd moet de voorgestelde uitrolverplichting zorgen voor voldoende toepassing in de hele Unie ter ondersteuning van een efficiënter gebruik van de bestaande elektriciteitsnetinfrastructuur en om consumenten in staat te stellen hun energieverbruik en -kosten beter te begrijpen en te beheren. Daarnaast wordt in het voorstel verduidelijkt dat kosten-batenanalyses uit hoofde van Richtlijn (EU) 2019/944 alleen van toepassing zullen zijn op een uitrol van meer dan 75 %, waardoor een consistente Uniebrede aanpak wordt gewaarborgd en tegelijkertijd de flexibiliteit voor verdere uitrol op basis van economische overwegingen behouden blijft. Het voorstel voorziet ook in de ontwikkeling van gemeenschappelijke indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten om een consistentere monitoring van de invoering van slimme en innovatieve netwerkoplossingen te ondersteunen en de koppeling tussen netwerkregulering, prestaties en efficiënt gebruik van bestaande infrastructuur te versterken. Het belangrijkste is dat er een gericht kader wordt vastgesteld om de uitwisseling en het veilige hergebruik van

[13] ACER/CEER Energy Retail Market Monitoring Report (monitoringsverslag van de detailhandelsmarkt voor energie) (november 2025); Landenfiches (juli 2025).

[14] Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj).

elektriciteitsnetgegevens te verbeteren. Het ondersteunt ook de efficiënte, veilige en flexibele werking van het elektriciteitssysteem en de ontwikkeling van innovatieve digitale en datagestuurde instrumenten, waaronder artificiële-intelligentietoepassingen, die de prestaties en optimalisering van het net kunnen verbeteren. Dit is een direct antwoord op de oproep van de voorzitter aan netbeheerders om de productiviteit van de bestaande infrastructuur te verbeteren door ten volle gebruik te maken van innovatieve technologieën[15].

Al deze maatregelen samen moeten ervoor zorgen dat de stimulansen die via de tarieven voor slimme netwerken worden gecreëerd, in concrete operationele efficiëntie en lagere totale systeemkosten kunnen worden vertaald.

Belastingen

De elektrificatie van de Europese economie is een strategische noodzaak voor de doelstellingen van de Unie op het gebied van concurrentievermogen, energiezekerheid en decarbonisatie. Om een sterker geëlektrificeerd en klimaatneutraler energiesysteem tot stand te brengen, zijn aanzienlijke investeringen in elektriciteitsnetten en -infrastructuur nodig. Nettarieven en energiebelasting vormen samen de belangrijkste door regelgeving veroorzaakte kostenfactoren die in de elektriciteitsrekeningen zijn geïntegreerd en zijn als dusdanig onlosmakelijk met elkaar verbonden hefbomen voor het stimuleren van de elektrificatie. Het afzonderlijk aanpakken van nettarieven, zonder tegelijkertijd de beginselen van de elektriciteitsbelasting af te stemmen op de elektrificatie van de EU, zou de samenhang en doeltreffendheid van het energiebeleid van de Unie ondermijnen. Alleen door beide elementen op gecoördineerde wijze aan te pakken, kan dit voorstel de elektriciteitskosten voor consumenten structureel verlagen en de doelstellingen van de Unie voor elektrificatie op zinvolle wijze bevorderen.

In overeenstemming met de doelstellingen van het actieplan voor betaalbare energie en AccelerateEU moet de hervorming van de nettarieven gepaard gaan met gerichte maatregelen op het gebied van de belasting van elektriciteit en, meer in het bijzonder, de daarin vervatte stimulansen voor elektrificatie, omdat anders het risico bestaat dat de doelstelling om de kostenfactoren van de elektriciteitsrekening duurzaam te verlagen, niet wordt bereikt. Een dergelijke aanpak zou dan ook een aanzienlijk negatief effect hebben op de betaalbaarheid voor de consumenten in de Unie en op het concurrentievermogen van de economie van de Unie.

Daartoe worden in dit voorstel de beginselen van de elektriciteitsbelasting afgestemd op het EU-beleid inzake energie, milieu en het klimaat, om aldus bij te dragen tot de inspanningen van de EU om de emissies te verlagen. Om de elektrificatie van het Europese energiesysteem te vergroten, zoals in AccelerateEU wordt uiteengezet, moeten stimulansen voor het gebruik van aardgas in plaats van elektriciteit in de belastingstelsels van de lidstaten worden teruggedraaid.

Naast deze bredere maatregel omvat dit voorstel een op maat gesneden en gerichtere mogelijkheid om de elektriciteitsbelasting voor energie-intensieve industrieën te verlagen, zodat de belastingen op elektriciteit voor deze gebruikers verder kunnen worden verlaagd en de stimulans voor elektrificatie kan worden versterkt.

---

[15] Brief van voorzitter Von Der Leyen in aanloop naar de Europese Raad van 16 maart 2026: “Hoewel nettarieven van essentieel belang zijn (...) kunnen ook netbeheerders meer doen om de productiviteit van de netwerkinfrastructuur te verbeteren **en daarbij ten volle gebruik te maken van innovatieve technologieën**”.

Deze maatregelen zullen ervoor zorgen dat de eindenergiekosten voor consumenten worden verlaagd en dat de regulering van de energiekosten beter wordt afgestemd op de Europese elektrificatiedoelstellingen.

De beginselen inzake energiebelasting, zoals uiteengezet in deze wijziging van Verordening (EU) 2019/943 (de elektriciteitsverordening), zijn gericht op de uitvoering van de EU-bepalingen waarbij een minimumtarief voor elektriciteit en aardgas wordt opgelegd en waarin wordt geregeld dat de lidstaten verlaagde belastingtarieven kunnen toepassen op elektriciteit die wordt gebruikt door energie-intensieve industrieën, zoals vastgesteld bij Richtlijn 2003/96/EG van de Raad. In overeenstemming met de doelstellingen van deze richtlijn blijven de lidstaten vrij om hun energiebelastingniveaus vast te stellen, op voorwaarde dat zij de bepalingen van de richtlijn naleven, terwijl de beginselen van de elektriciteitsverordening het mogelijk zullen maken de bestaande verschillen in de elektrificatiestimulansen in de energiebelastingkaders van de lidstaten te verkleinen.

Dit voorstel voorziet in beperkte en gerichte wijzigingen van de elektriciteitsverordening die strikt noodzakelijk zijn om de doelstellingen van het voorstel te verwezenlijken. Verdere mogelijke wijzigingen van die verordening vallen volledig buiten het toepassingsgebied en de doelstellingen van dit voorstel. De Commissie zal constructief met de medewetgevers samenwerken om ervoor te zorgen dat het wezenlijke toepassingsgebied van het onderhavige voorstel tijdens het wetgevingsproces volledig behouden blijft en niet vertekend wordt.

Maatregelen voor netaansluiting in geval van netwerkcongestie

Tijdige toegang tot het elektriciteitsnet is cruciaal voor het concurrentievermogen en de decarbonisatie van de Europese industrie, de automobielsector en de vervoerssector — bijvoorbeeld laadpools — en de digitalisering van de economie, waaronder de oprichting van datacentra. Het is ook een cruciale voorwaarde om de doelstellingen van de Clean Industrial Deal en AccelerateEU te verwezenlijken en tegen 2050 klimaatneutraliteit te bereiken. En het is ook cruciaal om te voorzien in de huisvestingsbehoeften en de daarmee verband houdende maatschappelijke behoeften. Vertraagde netaansluitingen remmen de transitie naar schone energie en de economische groei in Europa af. Uit bewijsmateriaal dat in 2025 werd verzameld[16], blijkt dat er in ten minste 16 lidstaten wachtrijen voor netaansluiting zijn. Daarom is het in de gehele EU steeds dringender noodzakelijk om wachtrijen voor netaansluitingen aan te pakken.

Hoewel de langetermijnoplossing voor de uitdaging van ontoereikende netcapaciteit de versnelde en toekomstgerichte uitbouw van netten is, kunnen parallel hieraan meer kortetermijnoplossingen worden ontwikkeld om te zorgen voor een tijdige netaansluiting van de opwekking van schone energie en geëlektrificeerde belasting. Voortbouwend op het bestaande rechtskader heeft de Commissie als onderdeel van het pakket Europese netten richtsnoeren voor efficiënte en tijdige netaansluitingen[17] (“richtsnoeren”) voorgesteld. De richtsnoeren bevatten concrete aanbevelingen voor gecoördineerde netplanning waarbij de samenleving en de industrie worden betrokken, een efficiënter gebruik van bestaande netten, onder meer door het ontwerp van nettarieven, aansluitkosten of flexibiliteit, en tot slot

[16] Fraunhofer ISI, Fraunhofer IEG, Guidehouse, REKK, Study on network development planning, tariff structures and connection requests for electricity distribution grids, september 2025, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/08843617-9cf8-11f0-97c8-01aa75ed71a1.

[17] Mededeling van de Commissie, “Richtsnoeren betreffende efficiënte en tijdige netaansluitingen” (C/2025/6703).

transparantie van nethostingcapaciteit en aansluitingsprocedures. Wat de netaansluitingsprocedures betreft, wordt in de richtsnoeren benadrukt dat moet worden overgestapt van de toewijzing van netcapaciteit volgens het beginsel “wie het eerst komt, het eerst maalt” naar een systeem dat rekening houdt met de maturiteit en de voortgang van verzoeken voor aansluiting op het net, alsook met de gevolgen ervan voor congestie, of met ecologische, sociale of economische overwegingen.

Via dit wetgevingsvoorstel worden de bepalingen van de richtsnoeren uitgevoerd met betrekking tot efficiënte en niet-discriminerende netaansluitingsprocedures in geval van congestie in het rechtskader van de EU, waarbij de bestaande regels uit hoofde van artikel 6 van Richtlijn (EU) 2019/944 nader worden gespecificeerd door uitdrukkelijk te verwijzen naar de optie om prioriteit te geven aan sectoren of netgebruikers binnen een sector of de optie om rekening te houden met effecten op netcongestie en economische, sociale of milieuoverwegingen, mits deze gebaseerd zijn op transparante en niet-discriminerende criteria. In de bestaande wetgeving wordt evenmin expliciet gesproken over maturiteits- en voortgangscriteria voor de aanpak van speculatieve of ondoordachte aansluitingsverzoeken. Verduidelijking is nodig om de volledige uitvoering van de bepalingen van de richtsnoeren mogelijk te maken en om de rol van de regelgevende instanties bij het vaststellen van de voorwaarden voor netwerktoegang te verduidelijken, in overeenstemming met de bestaande bepalingen van de artikelen 6 en 59 van Richtlijn (EU) 2019/944. Tegelijkertijd laat het voorstel ruimte om rekening te houden met nationale omstandigheden door de nationale regelgevende instantie volledig vrij te laten in de keuze van de respectieve maatregelen. Zij moeten er echter voor zorgen dat er andere maatregelen zijn genomen om netcongestie aan te pakken en het bestaande rechtskader van de EU uit te voeren, zoals sectoroverschrijdende netwerkplanning waarbij belanghebbenden worden betrokken, flexibele aansluitingsovereenkomsten of het gebruik van draadloze en digitale oplossingen om de efficiëntie van het netwerk te waarborgen.

- **Samenhang met bestaande bepalingen op het beleidsterrein en met ander beleid van de Unie**

Dit voorgestelde initiatief is in overeenstemming met de doelstellingen om de elektrificatie te vergroten en tegelijkertijd de betaalbaarheid te waarborgen, zoals vastgelegd in AccelerateEU en de Clean Industrial Deal. Daarom is dit voorstel ook in overeenstemming met de doelstelling van het actieplan voor elektrificatie[18], namelijk de versnelling van de elektrificatie in de energiesector om een kostenefficiënte en veilige energietransitie te waarborgen en de afhankelijkheid van invoer te verminderen. Het actieplan voor elektrificatie omvat horizontale acties om indicatieve elektrificatiedoelstellingen te verwezenlijken, alsook sectorspecifieke acties die gericht zijn op vervoer, gebouwen en industrie. Efficiënte nettarieven alsook netgebruik en -ontwikkeling zijn cruciaal voor het welslagen van het actieplan.

De doelstellingen van het voorstel om de kosten voor consumenten te verlagen, het concurrentievermogen van de industrie in de EU te verbeteren en investeringen in hernieuwbare energie en koolstofarme technologieën te stimuleren, zijn in overeenstemming met het kader van de Europese Green Deal en de Clean Industrial Deal, en met de huidige initiatieven. Het voorstel is een antwoord op de problemen die in februari 2025 in het actieplan voor betaalbare energie van de Commissie zijn vernoemd, namelijk dat hoge

[18] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s – Actieplan voor elektrificatie (COM(2026) 595 final).

energiekosten het concurrentievermogen van Europese bedrijven in gevaar brengen en een aanzienlijke last vormen voor de consument.

Daarom is het absoluut noodzakelijk dat we ervoor zorgen dat een efficiënt gebruik van het energiesysteem, ondersteund door een passende belastingstructuur, een belangrijke rol speelt om elektriciteitsgebruikers in staat te stellen te profiteren van meer voorspelbare en lagere energiekosten.

Het voorgestelde initiatief hangt nauw samen met de wetgevingsvoorstellen in het pakket Europese netten en sluit daar goed bij aan. Het is de bedoeling optimaal gebruik te maken van de bestaande netwerkinfrastructuur om de kosten van het net tot het noodzakelijke te beperken. Bijgevolg vormt het een aanvulling op het pakket Europese netten, dat tot doel heeft de planning van nieuwe netwerkinfrastructuur efficiënter en kosteneffectiever te maken. Dit houdt onder meer in dat bij de netplanning op zowel nationaal als Unieniveau prioriteit wordt gegeven aan alternatieven voor netwerkontwikkeling, zoals draadloze, slimme en digitale oplossingen of niet-fossiele flexibiliteit zoals vraagrespons en opslag. Het voorstel versterkt het regelgevingskader voor de uitrol van draadloze, slimme en digitale oplossingen en het gebruik ervan bij systeembeheer op nationaal niveau, terwijl het pakket Europese netten eerder gericht is op grensoverschrijdende infrastructuur. Dit gebeurt door ervoor te zorgen dat dergelijke oplossingen worden bevorderd wanneer zij de bruikbare capaciteit, flexibiliteit en betrouwbaarheid van elektriciteitsnetten op kostenefficiënte wijze kunnen verbeteren. Het versterkt de beleidskoers die reeds in het kader van het pakket Europese netten werd gevolgd om bij de netplanning prioriteit te geven aan draadloze oplossingen naast niet-fossiele flexibiliteit. Wat de toegang tot het net betreft, is het wetgevingsvoorstel volledig in overeenstemming met de doelstellingen van het pakket Europese netten door de uitvoering van de bepalingen van de richtsnoeren inzake efficiënte en tijdige netaansluitingen in verband met efficiënte en niet-discriminerende netaansluitingsprocedures in geval van congestiebeheer in het rechtskader van de EU, waardoor de lopende werkzaamheden met betrekking tot de uitvoering van de richtsnoeren worden versterkt.

In overeenstemming met de doelstellingen van het energiepakket voor de burgers[19] om consumenten mondiger te maken en hun deelname aan de energiemarkt te versterken, beoogt het voorstel ook de eindenergiekosten voor consumenten te verlagen door de juiste stimulansen te bieden om de Europese netten optimaal te gebruiken. Dit is in overeenstemming met de bevindingen van het verslag over marktgebaseerde elektriciteitsprijzen en de bevordering van de vergoeding van flexibiliteit in detailhandelscontracten[20] in het kader van de uitvoering van het energiepakket voor de burgers, waarin het belang van de uitrol van slimme meters wordt benadrukt. Het voorstel geeft hieraan uitvoering door via slimme meters een betere netobservatie mogelijk te maken, waardoor consumenten actiever kunnen deelnemen en flexibiliteit aan de vraagzijde wordt gefaciliteerd, en tegelijkertijd consumenten worden beschermd tegen stijgende energiekosten en het concurrentievermogen van de Europese industrie wordt gewaarborgd. Daartoe wordt een Uniebreed basisscenario voor de uitrol van slimme meters ingevoerd, met als doel een voldoende brede toepassing ervan te realiseren om een responsievere werking van het systeem en een beter gebruik van de netcapaciteit mogelijk te maken. Tegelijkertijd wordt verduidelijkt dat de rol van kosten-batenanalyses beperkt is tot een uitrol die verder gaat dan dat basisscenario, waardoor een consistente aanpak in de hele Unie wordt gewaarborgd en tegelijkertijd de flexibiliteit voor de lidstaten behouden blijft.

[19] COM(2026) 115 final.
[20] COM(2026) 850 final.

Het is ook in overeenstemming met het bredere kader van het digitale en energiebeleid van de Unie, waaronder de verordening betreffende geharmoniseerde regels inzake eerlijke toegang tot en eerlijk gebruik van data (de dataverordening)[21], de verordening tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie (de AI-verordening)[22] en de bestaande wetgeving inzake de elektriciteitsmarkt[23] op het gebied van gegevensbeheer en interoperabiliteit. Het voorstel vormt een aanvulling op die instrumenten door tegemoet te komen aan sectorspecifieke behoeften in verband met de uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens en de ontwikkeling van innovatieve digitale en op AI gebaseerde oplossingen voor het beheer en de optimalisering van het elektriciteitsnet. Tegelijkertijd zorgt het voor afstemming op de regels van de Unie inzake gegevensbescherming, cyberbeveiliging, transparantie en rechtmatig gebruik van gegevens en ondersteunt het de ontwikkeling van Europese digitale en op AI gebaseerde oplossingen voor kritieke energie-infrastructuur, waardoor wordt bijgedragen tot de strategische autonomie van de Unie. Verder draagt het ook bij tot de doelstellingen van de verordening cloud- en AI-ontwikkeling (CADA), met name door het gebruik van bestaande infrastructuur te verbeteren en aldus tijdigere netaansluitingen mogelijk te maken, waardoor cloud- en AI-infrastructuur, inclusief datacentra, tijdig kan worden uitgerold.

Verder is het voorstel ook in overeenstemming met de Europese klimaatwet, aangezien het emissiereducties ondersteunt door middel van verbeterde energie-efficiëntie, flexibiliteit aan de vraagzijde en de integratie van hernieuwbare energiebronnen, en zo bijdraagt tot een koolstofvrij en veerkrachtiger energiesysteem.

Dit voorstel komt ook tegemoet aan de politieke toezegging van voorzitter Von der Leyen, die in haar brief van 16 maart 2026 aan de staatshoofden en regeringsleiders in aanloop naar de Europese Raad van maart 2026 heeft aangekondigd dat er duidelijk ruimte is om de belastingen op elektriciteit te verlagen, onder meer door middel van wetgeving. Dit kan worden gerealiseerd door ervoor te zorgen dat elektriciteit gunstiger wordt belast dan gas en door belastingverlagingen te bevorderen voor elektriciteit die door energie-intensieve bedrijven wordt gebruikt.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

Het voorstel is gebaseerd op artikel 194, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), dat de rechtsgrondslag vormt voor het voorstellen van maatregelen die er onder meer op gericht zijn de werking van de energiemarkt te waarborgen, energie-efficiëntie en energiebesparing te bevorderen, en de ontwikkeling van nieuwe en duurzame energie te stimuleren[24]. Op het gebied van energie heeft de Unie een gedeelde bevoegdheid overeenkomstig artikel 4, lid 2, punt i), VWEU.

Het voorstel bevat ook gerichte belastingmaatregelen, die louter ondergeschikt zijn aan de hoofddoelstelling van het energiesysteem om de werking van de energiemarkt te waarborgen, zoals vermeld in artikel 194, lid 2, VWEU. De belastingmaatregelen zijn met name bedoeld om de verwezenlijking van deze doelstelling te ondersteunen door de doelstelling tot verhoging van de kosteneffectiviteit van nettarieven aan te vullen en te versterken met

[21] Verordening (EU) 2023/2854.
[22] Verordening (EU) 2024/1689.
[23] Richtlijn (EU) 2019/944 en Verordening (EU) 2019/943.
[24] Artikel 194, lid 1, VWEU.

gerichte maatregelen die gericht zijn op het verlagen van de elektriciteitskosten voor de consumenten, waardoor de betaalbaarheid ervan wordt vergroot, een gelijk speelveld voor energieconsumenten in de hele EU wordt gewaarborgd en de elektrificatiedoelstellingen van de EU worden ondersteund. Deze maatregelen bestaan uit algemene beginselen en verduidelijkingen, en vormen een aanvulling op het bestaande geharmoniseerde EU-kader zoals uiteengezet in Richtlijn 2003/96/EU van de Raad.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De behoefte aan EU-optreden

Het groeiende aandeel goedkope, variabele en gedecentraliseerde elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen in de hele Unie, in combinatie met de doelstelling van meer elektrificatie om de autonomie op energiegebied veilig te stellen, legt meer druk op de Europese netten. Dit vereist aanzienlijke investeringen in het net, wat zich vertaalt in hogere netkosten, ten minste op korte termijn totdat de vraag volledig is verwezenlijkt en de kosten over een bredere consumentenbasis zijn gespreid. Huishoudens en bedrijven in de hele Unie zijn aan deze hogere kosten blootgesteld, wat een impact heeft op de betaalbaarheid en het concurrentievermogen.

Dit is een kwestie die voor de hele Unie relevant is en een samenhangend rechtskader binnen de Unie vereist, wat alleen met maatregelen op het niveau van de Unie kan worden aangepakt. Een ongecoördineerd nationaal beleid inzake de beginselen voor transmissie- en distributietarieven kan de interne markt verstoren in die zin dat opwekking, energieopslagdiensten of consumenten sterk uiteenlopende stimulansen zullen krijgen om aan de markt deel te nemen. De stimulansen in de nationale belastingstelsels voor het gebruik van elektriciteit in plaats van aardgas moeten op het niveau van de Unie worden gestroomlijnd om consistente prijssignalen op de energiemarkt van de EU te waarborgen en zo een uniforme aanpak van elektrificatie en, in het verlengde daarvan, energiezekerheid te ondersteunen.

De huidige regels laten de nationale regelgevende instanties (NRI's) aanzienlijke ruimte bij de uitvoering. Dit heeft geleid tot sterk uiteenlopende regelingen voor nettarieven tussen de verschillende lidstaten. De toegenomen integratie van de elektriciteitsmarkten in de EU vereist echter een nauwere coördinatie tussen nationale actoren. Nationale beleidsmaatregelen in de elektriciteitssector hebben rechtstreekse gevolgen voor naburige lidstaten als gevolg van netwerkinterconnecties. Er is een gemeenschappelijke aanpak nodig voor een goed functionerend elektriciteitssysteem, efficiënte grensoverschrijdende handel en investeringen en een snellere, beter gecoördineerde energietransitie naar een meer geïntegreerd en energie-efficiënt energiesysteem op basis van de opwekking van hernieuwbare energie.

Daarnaast moet het systeemvriendelijker maken van de nettarieven worden ondersteund door gemeenschappelijke randvoorwaarden in de hele Unie. Slimme meters, slimme elektriciteitsnetten en een doeltreffende gegevensuitwisseling over elektriciteitsnetten maken het voor zowel systeembeheerders als netgebruikers gemakkelijker om op prijssignalen te reageren en de bestaande infrastructuur efficiënter te gebruiken. Een minimumniveau voor de uitrol van slimme meters in de Unie ondersteunt deze voorwaarden door te zorgen voor een voldoende brede toepassing van interoperabele oplossingen, terwijl verdere uitrol afhankelijk blijft van kosten-batenanalyses op nationaal niveau. Zonder een beter gecoördineerd Uniekader op deze gebieden zouden de nationale benaderingen versnipperd blijven, waardoor de ontwikkeling van innovatieve en datagestuurde oplossingen op het niveau van de Unie zou worden vertraagd. Een EU-breed systeem voor het hergebruik van gegevens over elektriciteitsnetten is nodig om de ontwikkeling, het testen en de opschaling van innovatieve

digitale oplossingen voor de exploitatie en het beheer van EU-elektriciteitsnetten mogelijk te maken. Deze oplossingen zijn afhankelijk van de toegang tot voldoende gevarieerde, hoogwaardige en interoperabele netgegevens tussen systemen en lidstaten.

Wat de netaansluitingsmaatregelen in geval van netcongestie betreft, verduidelijkt het voorstel het toepassingsgebied van de bestaande regels uit hoofde van artikel 6 van Richtlijn (EU) 2019/944 in situaties van netcongestie door de regelgevende instanties in staat te stellen om de nationale voorwaarden en maatregelen naar eigen goeddunken aan te passen zodat rekening wordt gehouden met de specifieke situatie in een bepaalde lidstaat of een bepaald netgebied. Het voorstel heeft geen gevolgen vanuit het oogpunt van subsidiariteit, aangezien het de verantwoordelijkheid van de nationale regelgevende instanties volledig handhaaft.

De voorgestelde wijzigingen zorgen voor een evenwicht tussen de verplichtingen van de lidstaten en de flexibiliteit die hun wordt gelaten wat betreft de wijze waarop zij kostenefficiënte nettarieven tot stand brengen, een efficiënte en tijdige toegang tot het net waarborgen, slimme meters uitrollen, slimme elektriciteitsnetten tot stand brengen en gegevensuitwisseling en hergebruik van gegevens voor innovatiedoeleinden faciliteren.

Daarnaast zijn de voorstellen in deze verordening in overeenstemming met de doelstellingen van Richtlijn 2003/96/EG van de Raad, zoals de goede werking van de interne markt.

- **Meerwaarde van de EU**

Het waarborgen van een passend en alomvattend kader voor energiekosten dat de nettarieven en belastingen op het niveau van de Unie dekt, is efficiënter dan het unilateraal optreden van afzonderlijke lidstaten, aangezien hierdoor een versnipperde aanpak wordt vermeden die zou kunnen leiden tot buitensporig hoge nettarieven of verstorende verschillen in belastingstructuren. De maatregelen die worden voorgesteld om de vastgestelde tekortkomingen aan te pakken, zullen verstrekkender en kosteneffectiever zijn als ze van een gemeenschappelijk juridisch en beleidskader uitgaan. Daarnaast zouden maatregelen op het niveau van de lidstaten alleen mogelijk zijn binnen de beperkingen van het bestaande Uniebrede kader voor nettarieven, zoals uiteengezet in de elektriciteitsverordening, en zouden daardoor de nodige wijzigingen van dat kader niet kunnen worden doorgevoerd.

Tegelijkertijd wordt in het voorstel een samenhangend kader voorgesteld om draadloze, slimme en digitale oplossingen op alle niveaus van het elektriciteitssysteem te bevorderen. Dit vereist een minimumniveau van uitrol van slimme meters ter ondersteuning van een actieve consumentenparticipatie en efficiënter netgebruik, een gestructureerd proces op Unieniveau via aanbevelingen en voortgangsrapportage van ACER om indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten in de regelgevingspraktijk te verankeren, en een gecoördineerde en interoperabele aanpak van de uitwisseling en het hergebruik van elektriciteitsnetgegevens voor innovatiedoeleinden.

De voorgestelde bepalingen inzake netaansluitingsmaatregelen in geval van netcongestie zijn noodzakelijk om duidelijkheid te verschaffen over de toepassing van artikel 6 van Richtlijn (EU) 2019/944 in geval van netcongestie, door de regelgevende instanties het recht te geven maatregelen en voorwaarden vast te stellen om bij voorrang rekening te houden met de economische, sociale, milieu- en netwerkeffecten, de maturiteit en de vooruitgang van aanvragen voor toegang tot het net en, waar nodig en op basis van transparante en niet-discriminerende criteria, onderscheid te maken tussen sectoren en binnen sectoren of groepen netgebruikers.

Evenzo zou het ondersteunen van deze wijzigingen door gelijktijdig inconsistenties in het energiebelastingstelsel op Unieniveau aan te pakken, de doeltreffendheid ervan in alle lidstaten waarborgen.

Bijgevolg kunnen de doelstellingen van dit initiatief niet door de lidstaten alleen worden verwezenlijkt. In dergelijk geval biedt optreden op het niveau van de Unie een toegevoegde waarde.

- **Evenredigheid**

De voorgestelde wijzigingen van de elektriciteitsverordening worden als evenredig beschouwd.

Om het efficiënte gebruik van Europese netten sterker te stimuleren, introduceren de voorgestelde maatregelen onder meer strengere transparantieregels en het gebruik van prestatie-indicatoren door de nationale regelgevende instanties. De nieuw ingevoerde transparantieregels kunnen leiden tot meer administratieve lasten en hogere kosten, met name wat betreft de aanvullende elementen die de nationale overheden openbaar moeten maken. Het effect hiervan zal echter beperkt zijn omdat de aanvullende elementen die transparantie vereisen tot een minimum worden beperkt en in overeenstemming zijn met die elementen die door ACER zijn gesignaleerd in zijn meest recente verslag over beste praktijken, dat op 26 maart 2025 is gepubliceerd[25]. Bovendien is het effect ervan noodzakelijk en evenredig voor de verwezenlijking van de doelstellingen om de vergelijkbaarheid van de tariefstelling te vergroten, het inzicht van de systeemgebruikers in de door hen te betalen tarieven te vergroten, hen in staat te stellen een systeemvriendelijk gedrag te gaan hanteren en tot slot de systeemkosten te verlagen.

De voorgestelde maatregelen inzake draadloze, slimme en digitale oplossingen zijn evenredig omdat zij geen uniform technologisch model of een gecentraliseerd EU-systeem voor slimme elektriciteitsnetten en gegevensuitwisseling opleggen. Zij zijn beperkt tot wat nodig is om een kosteneffectievere netexploitatie te sturen:

- ten eerste door de regelgevende instanties te verplichten draadloze, slimme en digitale oplossingen te bevorderen wanneer deze de netcapaciteit, flexibiliteit of betrouwbaarheid aantoonbaar verbeteren;
- ten tweede door een gemeenschappelijk kader in te voeren voor een beperkt aantal indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten ter ondersteuning van consistentere monitoring en regelgevingsstimulansen;
- ten derde door gerichte verplichtingen inzake de uitwisseling van netgegevens vast te stellen, in combinatie met een vrijwillig kader op Unieniveau voor de ontwikkeling van innovatieve digitale instrumenten.

Dit wordt aangevuld met een basisniveau voor de uitrol van slimme meters, waarbij de verdere uitrol op basis van kosten-batenanalyses aan de lidstaten wordt overgelaten.

Het voorstel combineert daarom alleen de gemeenschappelijke regels van de Unie die nodig zijn om versnippering tegen te gaan en de interne markt te ondersteunen door de lidstaten, regelgevende instanties en systeembeheerders een grote flexibiliteit te bieden bij de uitvoering

[25] ACER-verslag over nettariefpraktijken van 26 maart 2025, blz. 75.

Het verslag is beschikbaar op: 2025-ACER-Electricity-Network-Tariff-Practices.pdf.

ervan. Het beperkt verdere harmonisatie tot uitvoeringshandelingen, en alleen wanneer uniforme technische en governancevereisten nodig zijn.

De belastingbeginselen gaan niet verder dan wat nodig is voor de verwezenlijking van de doelstelling om de energiebelastingstelsels af te stemmen op de wijzigingen van de nettarieven, en om flexibiliteit te bieden met het oog op het bevorderen van de elektrificatie van energie-intensieve bedrijven.

De bepalingen van het voorstel inzake netaansluitingsmaatregelen in geval van netcongestie laten de nationale regelgevende instanties volledige discretionaire bevoegdheid, in overeenstemming met hun exclusieve bevoegdheid om voorwaarden voor toegang tot het net vast te stellen of goed te keuren, en zijn dus volledig evenredig met en afgestemd op de doelstelling om een efficiënte toegang tot het net mogelijk te maken.

Tot slot wordt het voorgestelde totaalpakket van maatregelen passend geacht gezien de overkoepelende noodzaak om betaalbare elektriciteitsprijzen en het concurrentievermogen van de Europese bedrijven te waarborgen.

- **Keuze van het instrument**

Het voorstel strekt tot wijziging van de elektriciteitsverordening. Aangezien het voorstel tot doel heeft een beperkt aantal nieuwe bepalingen toe te voegen en een beperkt aantal bestaande bepalingen in dit instrument te wijzigen, is het passend om gebruik te maken van een wijzigingsbesluit. Op 2 juli 2025 heeft de Commissie een ontwerpmededeling gepubliceerd met richtsnoeren voor toekomstbestendige nettarieven voor lagere systeemkosten[26]. In die mededeling stelt de Commissie een ontwerp van tariefmethoden voor nettarieven voor om het gebruik van flexibiliteit en investeringen te stimuleren en zo het gebruik van het bestaande net te optimaliseren, netuitbreiding tegen de laagste kosten te realiseren en te zorgen voor een eerlijke en kostengeoriënteerde toewijzing van nettarieven, terwijl tegelijkertijd het Europese concurrentievermogen, diepere elektrificatie en decarbonisatie worden aangemoedigd. Maar om deze doelstellingen te verwezenlijken, is het van het grootste belang dat de relevante ontwerpbeginselen in alle lidstaten worden toegepast. En dat kan alleen worden bereikt via juridisch bindende instrumenten, zoals de maatregelen van dit voorstel.

De beginselen inzake energiebelasting, zoals uiteengezet in deze wijziging van de elektriciteitsverordening, zijn gericht op de toepassing van de EU-bepalingen waarbij een minimumtarief voor elektriciteit en aardgas wordt opgelegd en waarbij praktische richtsnoeren worden verstrekt over hoe de lidstaten gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om verlaagde belastingtarieven toe te passen op elektriciteit die wordt gebruikt door energie-intensieve industrieën, zoals vastgesteld bij Richtlijn 2003/96/EG van de Raad. In overeenstemming met de doelstellingen van deze richtlijn blijven de lidstaten vrij om hun energiebelastingniveaus vast te stellen, op voorwaarde dat zij de bepalingen van de richtlijn naleven, terwijl de beginselen van deze verordening het mogelijk zullen maken de bestaande verschillen in de elektrificatiestimulansen in de energiebelastingkaders van de lidstaten te verkleinen.

[26] C(2025) 4010.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbenden en effectbeoordeling**

Dit voorstel maakt deel uit van de reactie van de Commissie op de energiecrisis als gevolg van het conflict in het Midden-Oosten en de sluiting van de Straat van Hormuz. Hoewel de Unie de afgelopen jaren de energietransitie naar een efficiënt, flexibel en onderling verbonden systeem dat gebaseerd is op eigen en schone energiebronnen aanzienlijk heeft versneld, blijft zij afhankelijk van de invoer van fossiele brandstoffen. Meer dan de helft (57 %) van de in Europa verbruikte energie komt uit ingevoerde fossiele brandstoffen.

De stijgende prijzen zijn het onmiddellijke gevolg van het conflict en dit heeft de kosten van fossiele brandstoffen voor de Unie met 500 miljoen EUR per dag doen stijgen. De voorzieningszekerheid wordt niet meteen bedreigd, ook al is voor sommige brandstoffen de voorraad krap. De Unie is bezig het aandeel van fossiele brandstoffen in haar elektriciteitsproductie te verminderen, maar gas en olie blijven domineren op het gebied van verwarming, industrie en vervoer en zijn cruciale input voor industriële waardeketens (bv. chemische stoffen, kunststoffen en meststoffen). Hierdoor worden Europese huishoudens en bedrijven, met name kleine en middelgrote ondernemingen en energie-intensieve industrieën, en hun werknemers aan wereldwijde prijspieken blootgesteld. Bovendien zijn de mogelijke effecten van de crisis op de groei van het bbp en de inflatie aanzienlijk en zal de impact ervan waarschijnlijk ten minste enkele maanden voelbaar zijn en veel verder reiken dan de energiesector, met economische, werkgelegenheids- en sociale gevolgen.

In dit verband is snel optreden van de Unie nodig om aanzienlijke schade voor de elektriciteitsverbruikers in de EU te voorkomen, met name om de elektriciteitsrekeningen te verlagen en de EU minder afhankelijk te maken van fossiele brandstoffen. In maart 2026 heeft de Europese Raad de Commissie verzocht “dringend gerichte maatregelen – voor alle componenten van de elektriciteitsprijzen – voor te stellen voor concrete acties om de elektriciteitsprijzen te verlagen en buitensporige volatiliteit op korte termijn aan te pakken, ook voor energie-intensieve sectoren, rekening houdend met de verschillende situaties in de lidstaten”[27]. De Commissie reageerde hierop met de mededeling AccelerateEU[28], waarin werd aangekondigd dat in mei 2026 een wetgevingsvoorstel zou worden aangenomen over twee belangrijke componenten van de elektriciteitsrekening, namelijk nettarieven en belastingen.

Aangezien dringend actie moet worden ondernomen en dit voorstel binnen een uiterst krappe termijn moet worden goedgekeurd, heeft de commissaris voor betere regelgeving daarom een specifieke afwijking toegestaan van de verplichting om voorafgaand aan de goedkeuring van dit voorstel een effectbeoordeling uit te voeren en specifieke belanghebbenden te raadplegen. In overeenstemming met de beginselen van betere regelgeving, zoals uiteengezet in de mededeling[29] “Een eenvoudiger, duidelijker en beter gehandhaafd EU-rulebook”, is een werkdocument van de diensten van de Commissie opgesteld om het voorstel te vergezellen. In het werkdocument van de diensten van de Commissie worden de toelichting en de motivering bij het voorstel van de Commissie uiteengezet, alsook de wijze waarop de daarin voorgestelde maatregelen de kosteneffectiviteit van het netbeheer zullen verhogen en elektrificatie zullen bevorderen, waardoor uiteindelijk de systeemkosten zullen dalen. Daarnaast bevat het

[27] en-20260319-european-council-conclusions.pdf.
[28] 7fac9eea-5717-4182-a368-bd68c427ff4c_en.
[29] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_26_902.

werkdocument van de diensten van de Commissie het beschikbare bewijsmateriaal dat relevant is voor de voorgestelde maatregelen.

Dit initiatief was echter gebaseerd op de conclusies van recente openbare raadplegingen over het pakket Europese netten en de strategische routekaart voor digitalisering en AI in de energiesector. In het kader van de raadpleging over het pakket Europese netten was 76 % van de respondenten het ermee eens dat verdere maatregelen nodig zijn om de efficiëntie van het bestaande net te vergroten, waarbij 62 % van de respondenten het er ook mee eens was dat het vergroten van de zichtbaarheid en de gekwantificeerde voordelen van digitale, innovatieve en netwerkversterkende technologieën eveneens nodig is.

Volgens de in opdracht van de Europese Commissie uitgevoerde studie[30] hebben vanaf medio 2025 ten minste 16 lidstaten te maken met wachtrijen voor netaansluiting. Sommige landen worden zelden getroffen door het tragere tempo van de elektrificatie of het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, terwijl andere landen te kampen hebben met ernstige netcongestie. Uit een andere analyse[31] bleek dat sommige wachtrijen verscheidene keren zo groot waren als de piekbelasting in 2024, wat wijst op speculatieve en ondoordachte verzoeken in de wachtrij. Het bestaan van speculatieve en ondoordachte verzoeken die de tijdige toegang tot het net belemmeren, werd ook bevestigd in een gerichte raadpleging van belanghebbenden in het kader van het pakket Europese netten, die liep van 25 juni tot en met 25 juli 2025. Van de respondenten die systeembeheerders, regelgevende instanties, lidstaten, belanghebbenden op de energiemarkt en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld vertegenwoordigden, was 66 % het ermee eens dat er in hun regio en in de EU sprake is van een probleem met speculatieve en ondoordachte verzoeken, en was 56 % het ermee eens dat de netcapaciteit vergrendeld is als gevolg van ondoordachte verzoeken. Bovendien was 82 % van de respondenten het er geheel of gedeeltelijk mee eens dat maatregelen ter verlichting van de congestie op het net als onderdeel van de netaansluitingsprocedures nuttig zouden kunnen zijn. Iets minder respondenten (71 %) waren het eens of gedeeltelijk eens met de toegevoegde waarde van maatregelen die rekening houden met de bijdrage van aansluitingsverzoeken aan de schone transitie, diensten van algemeen belang of op basis van andere criteria.

In het kader van de openbare raadpleging over de strategische routekaart voor digitalisering en AI in de energiesector zijn de meeste deelnemers het ermee eens of sterk eens dat een Uniebreed initiatief voor de ontwikkeling van AI-basismodellen de uitrol van digitale en AI-oplossingen in het energiesysteem zou versnellen. Volgens deze groep ondervraagde deelnemers is het vertrouwen in het bevorderen van samenwerking om de invoering van digitale instrumenten en AI-oplossingen in de energiesector te versnellen groot. Ongeveer 60 % van de deelnemers was het eens met de uitrol van AI-basismodellen, maar de meeste daarvan (45 %) maakten een voorbehoud: voorzichtigheid is geboden. AI-basismodellen moeten worden onderzocht in specifieke gebruiksgevallen – zoals netwerken – met duidelijke waarborgen en governance. Het opbouwen van partnerschappen, met name samenwerking tussen netbeheerders, de academische wereld en onderzoek, werd aangemerkt als de belangrijkste actie (naast subsidie en financiering) die de capaciteit van de Unie om te

[30] Fraunhofer ISI, Fraunhofer IEG, Guidehouse, REKK, Study on network development planning, tariff structures and connection requests for electricity distribution grids, september 2025, https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/08843617-9cf8-11f0-97c8-01aa75ed71a1.

[31] Boston Consulting Group Centre for Energy Impact: Mind the queue, Connection reform for the electricity grid, 2025. https://web-assets.bcg.com/f5/79/77645d12463793d174af9ae00d4a/mind-the-queue-connection-reform-for-the-electricity-grid-r2.pdf.

innoveren met slimme energiesystemen het doeltreffendst zou versterken. Wat aanvullende maatregelen betreft, waren de respondenten het er duidelijk over eens dat samenwerkingsomgevingen als essentieel moeten worden beschouwd. “Steun voor het creëren van ecosystemen/hubs die ontwikkelaars en spelers op de energiemarkt samenbrengen om op AI gebaseerde oplossingen, toepassingen, basismodellen enz. te ontwikkelen” werd 81 aangeduid. Het geven van duidelijkheid en belang aan regelgeving in toekomstige wetgeving werd vaak genoemd als een van de meest doeltreffende maatregelen voor de ontwikkeling van een gecoördineerd kader om AI en digitale technologieën in de energiesector te bevorderen.

De Commissie is van plan verder samen te werken met belanghebbenden om de succesvolle uitvoering van deze verordening te waarborgen.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

De voorgestelde wijzigingen aan de elektriciteitsverordening zijn gericht op wat noodzakelijk wordt geacht om de doelstelling van het aanpakken van de stijgende systeemkosten te verwezenlijken door systeembeheerders en systeemgebruikers te stimuleren op een systeemvriendelijke en kostenefficiënte manier te handelen. Ze behelzen geen volledige herziening van dit instrument.

Het voorstel om de nettarieven kostenefficiënter te maken, kan leiden tot hogere administratieve eisen voor nationale overheden, maar deze zijn evenredig, zoals hierboven uiteengezet. Tegelijkertijd zou het beoogde economische effect ten goede komen aan bedrijven en consumenten door bij te dragen tot lagere energierekeningen. De gevolgen voor de nationale overheid worden minimaal geacht vergeleken met het huidige kader, aangezien de economische voordelen van de hervorming zouden opwegen tegen eventuele kosten van administratieve reorganisatie op korte of lange termijn.

Wat de indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten betreft, bouwt het voorstel voort op de bestaande regelgevingspraktijk. Nationale regelgevende instanties zijn op grond van Richtlijn (EU) 2019/944 al verplicht om de ontwikkeling van slimme elektriciteitsnetten te monitoren en te beoordelen, en ACER en de Raad van Europese energieregulators (CEER) hebben reeds analytische werkzaamheden op dit gebied uitgevoerd. Bijgevolg creëert het voorstel geen volledig nieuwe verslagleggingslogica, maar structureert en stroomlijnt het eerder de bestaande praktijken op het niveau van de Unie ter ondersteuning van een meer coherente monitoring en follow-up van de regelgeving.

Voor slimme-metersystemen bouwt het voorstel voort op het bestaande kader van Richtlijn (EU) 2019/944 door een minimumniveau van uitrol in de hele Unie in te voeren, terwijl de rol van kosten-batenanalyses voor de verdere uitrol behouden blijft, waarbij de huidige aanpak wordt verduidelijkt en verfijnd zonder een nieuw regelgevingsmechanisme in te voeren.

Wat de uitwisseling van netgegevens tussen systeembeheerders betreft, bouwt het voorstel voort op bestaande, maar algemenere verplichtingen inzake samenwerking en gegevensuitwisseling in het acquis op het gebied van elektriciteit, met name wat betreft samenwerking op het gebied van netplanning en -beheer tussen transmissiesysteembeheerders (TSB’s) en distributiesysteembeheerders (DSB’s). Het maakt deze verplichtingen operationeler en doelgerichter door te specificeren dat de gegevensuitwisseling de ontwikkeling en het doeltreffende gebruik van slimme elektriciteitsnetten en innovatieve datagestuurde oplossingen voor systeembeheer moet ondersteunen, zodat juridische

dubbelzinnigheid en versnippering worden verminderd in plaats van een nieuwe laag verplichtingen te creëren.

Voor het kader ter ondersteuning van het gecontroleerde hergebruik van elektriciteitsnetgegevens voor onderzoek en innovatie bouwt het voorstel voort op bottom-upinitiatieven die al worden ontwikkeld door netbeheerders en de organen die zij vertegenwoordigen. Het legt geen verplichte deelname op, maar biedt een duidelijker juridisch en bestuurskader op basis van vrijwillige samenwerking dat in de praktijk al in opkomst is om schaalvergroting, rechtszekerheid en gemeenschappelijke waarborgen in de hele Unie mogelijk te maken.

De voorgestelde belastingwijzigingen verminderen de regelgevingsdruk voor energie-intensieve bedrijven en nationale overheden door bepaalde voorwaarden voor de toepassing van lagere accijnstarieven af te schaffen. Aanpassingen aan de belastingtarieven als gevolg van de wijzigingen in dit voorstel kunnen op nationaal niveau worden doorgevoerd via gerichte wijzigingen aan het binnenlands kader in reguliere (fiscale) wetgevingsprocessen en hebben geen invloed op de regelgevingsdruk.

Wat de voorgestelde bepalingen inzake netaansluitingsmaatregelen in geval van congestie betreft, bouwt het voorstel volledig voort op artikel 6 van Richtlijn (EU) 2019/944 en op de richtsnoeren voor efficiënte en tijdige netaansluitingen, en verduidelijkt het de bestaande verantwoordelijkheid van de nationale regelgevende instanties om voorwaarden vast te stellen voor niet-discriminerende en transparante toegang tot het net voor derden, waardoor het dan ook niet leidt tot extra administratieve lasten.

- **Grondrechten**

Er zijn geen negatieve gevolgen voor de grondrechten vastgesteld.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De gevolgen van dit voorstel voor de begroting hebben betrekking op de middelen van ACER en de Commissie, die in het financieel memorandum bij het voorstel worden beschreven. Voor de nieuwe door ACER uit te voeren taken zullen in wezen vanaf 2026 twee extra voltijdequivalenten (vte's) voor ACER nodig zijn, evenals de bijbehorende financiële middelen. De werklast van de Commissie zal met 5 vte's toenemen.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De Commissie zal toezien op de naleving door de lidstaten en andere actoren van de maatregelen die uiteindelijk moeten worden vastgesteld en zal zo nodig handhavingsmaatregelen nemen. De Commissie zal ook contacten onderhouden met ACER en met de nationale regelgevende instanties.

Om de uitvoering van de uiteindelijk vastgestelde maatregelen te vergemakkelijken, zal de Commissie bovendien beschikbaar zijn voor bilaterale vergaderingen en gesprekken met de lidstaten bij specifieke vragen.

- **Artikelsgewijze toelichting**

De wijzigingen aan de bestaande beginselen voor transmissie- en distributienettarieven bevatten nadere bijzonderheden over de huidige en aanvullende criteria om een kostenefficiënt gebruik van elektriciteitsnetten te waarborgen. Voorts verlenen zij de Commissie de bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen in de vorm van richtsnoeren inzake een gemeenschappelijke structuur en een geharmoniseerde methodologie voor transmissie- en distributietarieven, waaronder gedetailleerde voorwaarden waaronder de regelgevende instanties afzonderlijke nettariefregelingen voor specifieke categorieën systeemgebruikers kunnen invoeren, alsmede geharmoniseerde regels inzake de procedurele en materiële eisen voor openbare raadplegingen over relevante ontwerptariefmethodologieën.

Op grond van de wijzigingen moeten de regelgevende instanties draadloze, slimme en digitale oplossingen bevorderen om een kosteneffectiever gebruik van bestaande infrastructuur te ondersteunen alvorens over te gaan tot uitbreiding van het conventionele net.

De wijzigingen voorzien verder in een gestructureerd kader op Unieniveau voor indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten, zodat slimme elektriciteitsnetten en innovatieve datagestuurde oplossingen het netwerkbeheer kunnen monitoren, optimaliseren en coördineren. ACER heeft tot taak een aanbeveling te doen over een beperkte reeks indicatoren en regelmatig voortgangsverslagen op Unieniveau te publiceren, terwijl de Commissie bevoegd is om uitvoeringshandelingen vast te stellen.

De voorgestelde wijzigingen introduceren ook een duidelijkere, operationelere verplichting voor transmissie- en distributiesysteembeheerders om netgegevens te beheren en uit te wisselen op een manier die de ontwikkeling, de uitrol en het doeltreffende gebruik van slimme elektriciteitsnetten mogelijk maakt.

De wijzigingen creëren een kader voor vrijwillige samenwerking tussen systeembeheerders, gezamenlijk gefaciliteerd door het Europees netwerk van transmissiesysteembeheerders voor elektriciteit ENTSB-E en de EU DSB-entiteit, voor het ontwikkelen, testen, integreren en uitrollen van innovatieve digitale instrumenten voor netbeheer en -optimalisering. Zij formaliseren de belangrijkste elementen op het gebied van governance, toegang, cyberbeveiliging, naleving en levenscyclusbeheer die voor een dergelijke samenwerking nodig zijn. Zij stellen de Commissie ook in staat advies uit te brengen over de voorgestelde regeling en uitvoeringshandelingen vast te stellen tot instelling van gemeenschappelijke vereisten inzake gegevensmodellen, formaten, interfaces, transparantie en risicobeheer. Het doel is te voorzien in een sectorspecifieke rechtsgrondslag voor het rechtmatige, veilige en gecontroleerde hergebruik van elektriciteitsnetgegevens met het oog op onderzoek en innovatie in het algemeen belang, waaronder geavanceerde analyses en op AI gebaseerde oplossingen.

Met de wijzigingen wordt een minimumvereiste voor de uitrol van slimme-metersystemen in de hele Unie ingevoerd, op grond waarvan de lidstaten ervoor moeten zorgen dat uiterlijk op 31 december 2030 ten minste 50 % van de eindafnemers en uiterlijk op 31 december 2033 ten minste 75 % van de eindafnemers wordt gedekt, met de mogelijkheid van een beperkte verlenging van de termijn voor het bereiken van de streefcijfers in naar behoren gemotiveerde gevallen.
Er wordt verduidelijkt dat kosten-batenanalyses uit hoofde van Richtlijn (EU) 2019/944 van toepassing kunnen blijven, maar alleen boven de drempel van 75 %.

In het voorstel betreffende de accijns op elektriciteit is bepaald dat het minimale belastingniveau voor elektriciteit lager moet zijn dan het minimale belastingniveau voor aardgas. Daarnaast wordt geacht te zijn voldaan aan de voorwaarden om een verlaagd belastingtarief van maximaal nul belasting toe te passen op elektriciteit voor gebruik door energie-intensieve bedrijven, gezien de positieve milieu- en klimaateffecten van het gebruik van elektriciteit en de rol ervan bij de verwezenlijking van de nettonuldoelstellingen van de EU.

Het voorstel betreffende netaansluitingsmaatregelen in geval van netcongestie biedt verdere verduidelijkingen over het bestaande recht en de bestaande verantwoordelijkheid van de regelgevende instanties om maatregelen te nemen en voorwaarden vast te stellen voor niet-discriminerende, objectieve en transparante toegang voor derden overeenkomstig artikel 6 van Richtlijn (EU) 2019/944. Zo wordt hierin verduidelijkt dat regelgevende instanties rekening kunnen houden met de gevolgen die verzoeken om aansluiting op het net kunnen hebben voor netcongestie, alsook met economische, sociale of milieuoverwegingen evenals de maturiteit van verzoeken om aansluiting op het net en de voortgang ervan tijdens hun aanwezigheid in de wachtrij voor aansluiting op het net. De regelgevende instanties kunnen ook voorwaarden vaststellen om prioriteit te geven aan economische sectoren of groepen gebruikers, alsook voorwaarden vaststellen voor de behandeling van gebruikers binnen de sectoren of groepen gebruikers, waarbij ervoor wordt gezorgd dat dergelijke voorwaarden niet-discriminerend, open en transparant zijn. Tegelijkertijd moeten de regelgevende instanties ervoor zorgen dat de toepasselijke maatregelen om netcongestie aan te pakken naar behoren worden uitgevoerd, met name de prioritaire overweging van draadloze, slimme en digitale oplossingen, flexibele aansluitingsovereenkomsten of vroegtijdige betrokkenheid van belanghebbenden bij de sectoroverschrijdende netwerkplanning.

2026/0203 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Verordening (EU) 2019/943 wat betreft het toekomstbestendig maken van elektriciteitsrekeningen in de Unie door de systeemkosten te verlagen en elektrificatie en digitalisering te bevorderen

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 194, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) Hoge elektriciteitskosten hebben negatieve gevolgen voor huishoudens en bedrijven in de hele Unie, waardoor het concurrentievermogen van de interne markt en de sociale cohesie worden ondermijnd. Terwijl de kosten van de grondstoffen in de elektriciteitsrekening worden bepaald door de gereguleerde kostencomponenten van vraag en aanbod in de elektriciteitsrekeningen, kunnen met name nettarieven en belastingen verder worden afgestemd op de energie- en klimaatdoelstellingen van de Unie. Om elektriciteitsverbruikers een tastbare verlichting te bieden, is het noodzakelijk om een samenhangend pakket maatregelen vast te stellen die gericht zijn op die componenten van de elektriciteitsrekeningen.

(2) De in deze verordening vastgestelde maatregelen met betrekking tot nettarieven hebben tot doel de netkosten te optimaliseren via een aantal maatregelen, waaronder een grotere efficiëntie van het net, verbeterde mechanismen voor kostentoewijzing en een grotere flexibiliteit van de vraag. Bovendien maken de uitrol en het doeltreffende gebruik van slimme netten, slimme meetsystemen en interoperabele gegevens het mogelijk het elektriciteitssysteem beter te observeren en aan te sturen, en zo de vraagflexibiliteit verder te vergroten. Deze instrumenten maken een efficiëntere exploitatie en planning van het net en de activering van flexibiliteitsmiddelen tegen de laagste kosten mogelijk. Door inefficiëntie bij de transmissie en distributie van elektriciteit te verminderen, onder meer door meer datagestuurd netbeheer en nauwkeurigere prijssignalen voor flexibel verbruik en flexibele opwekking, zullen deze maatregelen de netkostencomponent van de elektriciteitsrekeningen uiteindelijk verlagen en zo bijdragen tot de algemene doelstelling om de energiekosten voor eindgebruikers te verlagen.

(3) De in deze verordening vervatte bepalingen inzake belastingen vormen een aanvulling op de maatregelen inzake nettarieven en zijn noodzakelijk ter ondersteuning van de doelstelling om de elektriciteitsrekeningen te verlagen. Als elektriciteit onderworpen blijft aan een hogere belasting dan fossiele brandstoffen, leiden verlaagde nettarieven mogelijk niet volledig tot lagere elektriciteitsrekeningen voor eindverbruikers. Een dergelijke discrepantie dreigt de voordelen van lagere nettarieven teniet te doen en de bredere doelstellingen van de Unie op het gebied van betaalbaarheid en elektrificatie te ondermijnen.

(4) Het versnellen van de elektrificatie van het energiesysteem in de Unie kan de energiekosten en de blootstelling aan prijsvolatiliteit van fossiele brandstoffen helpen verminderen door een groter gebruik van binnenlandse hernieuwbare en koolstofarme elektriciteit mogelijk te maken, met name wanneer elektrificatie wordt ondersteund door een passend tariefontwerp, efficiënte technologieën en flexibiliteit. Slimme meters en slimme netwerken, ondersteund door een veilige en interoperabele gegevensuitwisseling tussen systeembeheerders, marktdeelnemers en eindafnemers, zijn belangrijke aanjagers van dergelijke flexibiliteit aangezien zij het verbruik, de opwekking en de opslag van elektriciteit in staat stellen efficiënter in te spelen op systeembehoeften en prijssignalen. De transitie naar elektrificatie wordt echter belemmerd wanneer nationale belastingkaders fossiele brandstoffen blijven bevoordelen ten opzichte van elektriciteit, waardoor de verschuiving naar goedkopere, hernieuwbare en koolstofarme energieoplossingen wordt ontmoedigd.

(5) Om de elektriciteitsrekeningen daadwerkelijk te verlagen en de energie- en klimaatdoelstellingen van de Unie te ondersteunen, moet een tweeledige aanpak worden gevolgd waarbij zowel de efficiëntie van de elektriciteitsnetten wordt verhoogd als de belastingbeginselen op elkaar worden afgestemd. De in deze verordening vastgestelde belastingmaatregelen zorgen niet voor een harmonisering van de belastingtarieven of -niveaus, maar wel dat elektriciteit niet aan een hogere belastingdruk wordt onderworpen dan gas. Door obstakels in de regelgeving weg te nemen die anders de betaalbaarheid van elektriciteit en de transitie naar elektrificatie zouden kunnen belemmeren, ondersteunen deze bepalingen de primaire doelstelling van deze verordening, met inachtneming van de bevoegdheid van de lidstaten op het gebied van belastingen.

(6) De primaire doelstelling van deze maatregelen, namelijk het verhogen van de efficiëntie van het netwerk via slimmere nettarieven, slimme en digitale technologieën en een gestroomlijnde gegevensuitwisseling, moet op haar beurt ook zorgen voor een efficiënte uitbreiding van het elektriciteitsnet. Uitbreiding van het net is vaak noodzakelijk om netaansluitingen te versnellen en tegemoet te komen aan de toenemende vraag naar elektriciteit van systeemgebruikers zoals datacentra, energie-intensieve industrieën of marktdeelnemers in de vervoerssector.

(7) Nettarieven omvatten aansluitingskosten en gebruikskosten. De aansluitingskosten worden doorgaans eenmalig betaald voor aansluiting op het elektriciteitsnet. De gebruikskosten zijn gekoppeld aan het gebruik van het elektriciteitsnet. Gebruikskosten omvatten kosten voor de aanleg, de modernisering, het onderhoud en de exploitatie van de transmissie- en distributie-infrastructuur, kosten voor transmissie- en distributieverliezen, kosten voor de aankoop van systeemdiensten door systeembeheerders en kosten voor het onttrekken of injecteren van elektriciteit. Aangezien nettarieven een aanzienlijke factor zijn in de elektriciteitskosten en een belangrijke factor voor het waarborgen van een kostenoptimaal energiesysteem, kunnen geharmoniseerde regels een gelijk speelveld ondersteunen en goede praktijken

naar alle lidstaten uitbreiden. Dit bevordert een efficiëntere aanpak, die de kosten kan verlagen en een positief effect kan hebben op de betaalbaarheid van elektriciteit voor consumenten in de Unie en op het concurrentievermogen van de Europese economie. Daartoe moeten de nettarieven de kosten weerspiegelen, transparant en niet-discriminerend zijn en zowel de systeembeheerders als de systeemgebruikers de juiste stimulansen bieden voor een kostenefficiënte werking van het elektriciteitssysteem.

(8) Nettarieven die de kosten weerspiegelen, moeten de kosten weerspiegelen die systeembeheerders maken om een kostenefficiënt netwerk te ontwikkelen en te exploiteren, voor zover die kosten overeenkomen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare netbeheerder, rekening houdend met operationele en kapitaaluitgaven. Nettarieven moeten ook een passend rendement op investeringen omvatten. Om tot een kostenefficiënt gebruik van het net te komen dat ook in overeenstemming is met het beginsel "energie-efficiëntie eerst", moeten de tarieven systeembeheerders stimuleren om elektriciteitsverliezen tot een minimum te beperken en het gebruik van bestaande netten te optimaliseren, onder meer door het gebruik van flexibiliteitsdiensten en de uitrol van draadloze en digitale oplossingen, slimme elektriciteitsnetten en slimme-metersystemen. Bovendien moeten nettarieven zodanig worden ontworpen dat zij de systeemgebruikers de nodige stimulansen bieden om bij te dragen tot een grotere flexibiliteit van het net en inefficiënte beperkingen voorkomen, terwijl energie kan worden gebruikt waar de goedkoopste energiebronnen beschikbaar zijn en wanneer dat maximaal kostenefficiënt is voor het systeem als geheel. Nettarieven moeten ook locatiespecifieke investeringssignalen geven en zowel capaciteits- als gebruikstijdelementen omvatten. Dit laatste kan statisch of dynamisch van aard zijn om systeemgebruikers te stimuleren efficiënter gebruik te maken van het netwerk. Verder moeten de kosten die worden veroorzaakt door systeemgebruikers die elektriciteit injecteren in of onttrekken aan het net, ook in aanmerking worden genomen in de algemene methodologie voor nettarieven.

(9) Om een gelijk speelveld voor alle marktdeelnemers op de onderling verbonden Europese elektriciteitsmarkten te verzekeren, moeten nettarieven zodanig worden toegepast dat er niet wordt gediscrimineerd tussen op distributieniveau aangesloten productie en op transmissieniveau aangesloten productie. Bovendien mogen nettarieven aggregatie, energiegemeenschappen, zelfopwekking, zelfverbruik, opslag of deelname aan de vraagrespons niet ontmoedigen en moeten zij effectieve en tijdige toegang voor derden mogelijk maken. Met betrekking tot opslag moeten nettarieven worden gebruikt om netvriendelijk gedrag te stimuleren en moeten zij de voordelen voor het net weerspiegelen, zonder de uitrol van opslagactiva te ontmoedigen. Bovendien moet in de tariefregelingen rekening worden gehouden met de specifieke kenmerken van opslaginstallaties door "dubbele heffingen" te voorkomen en tegelijkertijd het totale kosteneffect van de opslag op de netkosten weer te geven.

(10) Bijzondere tariefregelingen voor specifieke categorieën systeemgebruikers zoals energie-intensieve industrieën en datacentra moeten in overeenstemming zijn met het beginsel van de kostenreflectiviteit. Hoewel het elektriciteitsverbruik van datacentra de komende jaren naar verwachting aanzienlijk zal toenemen, kunnen de toenemende druk op elektriciteitsnetten en -tarieven en hun optimale locatie, gebruikstijdstip en verbruiksprofiel hun efficiënte aansluiting op en integratie in het elektriciteitssysteem ondersteunen en moeten deze worden gestimuleerd in de nettarieven, met name wanneer datacentra diensten aan het energiesysteem kunnen verlenen, bijvoorbeeld

door flexibiliteitsdiensten, extra energieopslag en productie van schone energie aan het net te leveren.

(11) De regelgevende instanties spelen een cruciale rol om ervoor te zorgen dat de tarieven op de meest geschikte manier worden ontworpen om de kostenefficiëntie van het netwerk te waarborgen en ervoor te zorgen dat er voldoende in de noodzakelijke netexploitatie en -ontwikkeling wordt geïnvesteerd. Aangezien een gelijk speelveld en een efficiënt gebruik van de Europese elektriciteitsnetten moeten worden gewaarborgd, moeten de regelgevende instanties consistente en objectieve benchmarkingcriteria toepassen. In dit verband moeten de regelgevende instanties prestatie-indicatoren vaststellen, zoals indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten, om te beoordelen in hoeverre systeembeheerders het netwerk kostenefficiënt exploiteren en ontwikkelen. Gezien zijn deskundigheid en ervaring moet het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) de regelgevende instanties bij deze taak bijstaan, onder meer door de efficiëntie onder de transmissiesysteembeheerders te vergelijken. Gezien het zeer uiteenlopende landschap van distributiesystemen in de Unie, waar meer dan 2 600 distributiesysteembeheerders een vergunning bezitten, zijn de regelgevende instanties het best geplaatst om de efficiëntie onder de distributiesysteembeheerders op nationaal niveau te vergelijken.

(12) Gezien de druk op de elektriciteitsrekeningen, de noodzaak van aanzienlijke investeringen in het net en de noodzaak om de betaalbaarheid van elektriciteit en het concurrentievermogen van de Europese industrie te waarborgen, moeten de lidstaten ervoor kunnen kiezen middelen uit hun algemene begroting aan het elektriciteitsnet toe te wijzen, onder meer door specifieke delen van Cohesiefondsen of andere beschikbare Uniefinanciering toe te wijzen aan investeringssteun voor de ontwikkeling van het net. Dergelijke injecties van overheidsmiddelen ter ondersteuning van de totale netkosten mogen alleen worden toegestaan voor zover zij niet-discriminerend zijn, in overeenstemming zijn met de toepasselijke wettelijke vereisten en het beginsel van kostenreflectiviteit, en de interne markt niet ondermijnen. Bovendien is het belangrijk ervoor te zorgen dat dergelijke overheidssteun doelgericht en tijdelijk is en algemene voordelen oplevert door de versnelling van de decarbonisatie, bijvoorbeeld door elektrificatie van industriële consumenten, en marktintegratie, zoals investeringen in interconnectoren, belangrijke netwerkupgrades of infrastructuur voor netaansluiting op zee, en verder ook voldoet aan bepaalde specifieke behoeften in het netwerk zoals investeringen die de wachttijden voor netaansluitingen verkorten. Het gebruik van overheidsmiddelen mag echter niet leiden tot vertraging van investeringen in de nodige infrastructuur of tot verstoring van de optimale locatie van elektriciteitsproductie-eenheden.

(13) De mogelijkheid om tarieven te vergelijken is van groot belang voor systeemgebruikers om op een systeemvriendelijke manier te handelen. Hierdoor krijgen ze niet alleen een beter inzicht in de toepasselijke tarieven, maar het helpt hen ook te begrijpen hoe zij hun gedrag ten opzichte van het systeem dienovereenkomstig kunnen aanpassen om lagere tarieven te betalen. Om de vergelijkbaarheid bij de vaststelling van tarieven te vergroten, is meer transparantie nodig. Meer transparantie zal de regelgevende instanties ook in staat stellen beste praktijken vast te stellen en bij het vaststellen of goedkeuren van tariefmethoden hun respectieve kosteneffectiviteitsbeoordelingen uit te voeren. Dit is met name van belang voor de verschillende elementen die in de tariefmethoden in aanmerking moeten worden genomen, alsook voor de complexe afwegingen die ten grondslag liggen aan de beoordeling op basis waarvan tariefmethoden worden vastgesteld of goedgekeurd.

Alvorens tariefmethoden vast te stellen of goed te keuren, moeten de regelgevende instanties de relevante belanghebbenden publiekelijk raadplegen. De regelgevende instanties moeten rekening houden met de kortetermijneffecten op de distributie van eventuele wijzigingen in de tariefmethodologieën en nagaan of een geleidelijke aanpak nodig is om de systeemgebruikers de tijd te geven hun gedrag en consumptiepatronen aan te passen.

(14) Sinds 2019 heeft ACER verschillende verslagen over beste praktijken op het gebied van tariefmethodologieën uitgebracht. Deze verslagen verschaffen inzicht in de uitdagingen en recente ontwikkelingen op het gebied van de vaststelling van nettarieven en specifieke analyses van nationale tariefstellingspraktijken. De verslagen hebben ook de transparantie vergroot en de uitwisseling van goede praktijken en vergelijkbaarheid bij het vaststellen van de tarieven mogelijk gemaakt. Gezien deze positieve resultaten moet ACER dergelijke verslagen blijven uitbrengen. Deze verslagen moeten losstaan van de verslagen van ACER waarin de efficiëntie van transmissiesysteembeheerders en hun kosten worden vergeleken, vanwege hun verschillende onderwerp.

(15) Teneinde de details vast te stellen die nodig zijn om de doeltreffendheid van Verordening (EU) 2019/943 te waarborgen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen met betrekking tot het aanvullen van deze verordening door vaststelling van richtsnoeren inzake een gemeenschappelijke structuur en geharmoniseerde methodologie voor tarieven, gedetailleerde voorwaarden waaronder regelgevende instanties afzonderlijke netheffingsregelingen kunnen invoeren voor specifieke categorieën systeemgebruikers en geharmoniseerde regels inzake de procedurele en materiële vereisten voor de openbare raadplegingen die moeten worden gehouden voor de desbetreffende ontwerptariefmethodologieën. Gezien de jarenlange ervaring en deskundigheid van regelgevende instanties op het gebied van de goedkeuring van tariefmethodologieën en het toezicht op en de controle van aanverwante activiteiten, moet ACER de Commissie een aanbeveling doen voordat de Commissie gedelegeerde handelingen vaststelt over een gemeenschappelijke structuur en geharmoniseerde methode voor tarieven. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven[1]. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die de gedelegeerde handelingen voorbereiden.

(16) De uitrol van draadloze, slimme en digitale oplossingen moet worden bevorderd wanneer deze de bruikbare capaciteit, flexibiliteit en betrouwbaarheid van elektriciteitstransmissie- en distributienetwerken op efficiënte wijze vergroten. In aanvulling op het kader voor slimme elektriciteitsnetten waarin Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad[2] en Verordening

[1] PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

[2] Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van

(EU) 2022/869 van het Europees Parlement en de Raad[3] voorzien, moeten transmissie- en distributiesysteembeheerders ervoor zorgen dat draadloze, slimme en digitale oplossingen, naast niet-fossiele flexibiliteit zoals vraagrespons, opslag en andere oplossingen, bij de netplanning en het systeembeheer prioriteit krijgen. De efficiëntiebevorderende effecten van deze oplossingen moeten worden aangetoond op basis van objectieve en transparante criteria zoals het effect ervan op bruikbare netcapaciteit, congestie, veerkracht, kwaliteit van de levering of integratie van hernieuwbare energie en flexibiliteit, en op basis van de kostenefficiëntie bij het bereiken van deze doelstellingen in vergelijking met de fysieke ontwikkeling van het net. De regelgevende instanties moeten zich voor dat doel kunnen baseren op netontwikkelingsplannen, inclusief de bijbehorende kosten-batenanalyses en relevante prestatie-indicatoren.

(17) Efficiënt gebruik van een elektriciteitsinfrastructuur hangt in toenemende mate af van het vermogen van transmissie- en distributiesystemen om het net efficiënt te ontwikkelen voor toekomstige behoeften van het elektriciteitssysteem, inclusief gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie en industriële gebieden, en om flexibiliteit, digitalisering en datagestuurde oplossingen te integreren. In dit verband moeten gemeenschappelijke indicatoren een consistente basis bieden voor het meten van de prestaties van systeembeheerders bij de uitrol van functionaliteiten van slimme elektriciteitsnetten en het doeltreffend gebruikmaken van bestaande infrastructuur. ACER moet, voortbouwend op zijn bestaande analytische werkzaamheden en die van de nationale regelgevende instanties, een beperkte reeks gemeenschappelijke indicatoren aanbevelen om een coherenter monitoringkader tot stand te brengen, de convergentie van regelgevingsbenaderingen te ondersteunen, de identificatie van beste praktijken voor regelgevingsbenaderingen te vergemakkelijken en de voortgang bij de ontwikkeling van slimme elektriciteitsnetten, zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 9), van Verordening (EU) 2022/869, te meten.

(18) Om de efficiëntie en het aanpassingsvermogen van elektriciteitsnetten te verbeteren en een consistente analytische basis te bieden voor de ontwikkeling van regelgevingsbenaderingen die de systeemprestaties, de voordelen voor het bredere energiesysteem en de invoering van innovatieve oplossingen beter weerspiegelen, moet op basis van die indicatoren regelmatig verslag worden uitgebracht op het niveau van de Unie. ACER moet gegevens ontvangen over de uitrol van technologieën voor slimme elektriciteitsnetten, alsook over faciliterende regelgevingspraktijken en nationale indicatoren voor slimme netwerken, zodat ACER bestaande praktijken kan beoordelen en beste voorbeelden van nationale regelgevende instanties kan identificeren. Momenteel worden de indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten in de hele Unie niet op geharmoniseerde wijze toegepast en leiden uiteenlopende benaderingen tot een verschillend regelgevingsklimaat, waardoor de consistente meting van het gebruik en de prestaties van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen in transmissie- en distributienetten wordt ondermijnd. Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van deze verordening te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om

---

Richtlijn 2012/27/EU (PB L 158 van 14.6.2019, blz. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj).

[3] Verordening (EU) 2022/869 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 betreffende richtsnoeren voor trans-Europese energie-infrastructuur, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 715/2009, (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943 en Richtlijnen 2009/73/EG en (EU) 2019/944, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 347/2013 (PB L 152 van 3.6.2022, blz. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj).

indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten vast te stellen waarmee de invoering en prestaties van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen in transmissie- en distributienetten kunnen worden gemeten. De Commissie moet met de aanbeveling van ACER rekening houden.

(19) Om de systeemkosten te verlagen en de werking van de interne energiemarkt te verbeteren en zo bij te dragen tot lagere elektriciteitsprijzen, moet beter gebruik worden gemaakt van de bestaande netwerkinfrastructuur door middel van naadloze gegevensuitwisseling en het gebruik van digitale instrumenten. Dit vereist een effectievere en tijdigere uitwisseling van relevante elektriciteitsnetgegevens tussen de systeembeheerders, waardoor het net beter kan worden geobserveerd dankzij een betere coördinatie tussen transmissie- en distributieniveaus. Afhankelijk van het geval kunnen elektriciteitsnetgegevens bestaan uit netwerktopologie, netparameters en kenmerken van activa, aansluitings- en capaciteitsgegevens, realtimemetingen van SCADA-systemen (Supervisory Control and Data Acquisition) en andere operationele metingen, een raming van de toestand en gegevens over de elektriciteitsstroom, gegevens over spanning, laadstroom en congestie, niet-beschikbaarheids- en onderhoudsgegevens, gegevens over dispatching, redispatching en beperking, flexibiliteitsbehoeften en operationele prognoses, alsook beperkingen en restricties die relevant zijn voor het beheer van het transmissie- en distributiesysteem.

(20) De systeembeheerders moeten de productiviteit van de netwerkinfrastructuur verbeteren door innovatieve technologieën uit te rollen, ondersteund door interoperabele regelingen voor de uitwisseling van netgegevens. De reden hiervoor is dat datagestuurde instrumenten voor netbeheer zullen bijdragen tot minder beperkingen aan het systeem, waardoor de reikwijdte van netverzwaringen wordt beperkt en systeemstress wordt verlicht. Wanneer de elektriciteitsnetgegevens persoonsgegevens bevatten, moet de verwerking van die gegevens in overeenstemming zijn met de toepasselijke regels inzake gegevensbescherming, met name Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad[4]. Voor de toepassing van deze verordening mogen systeembeheerders in beginsel alleen geaggregeerde of geanonimiseerde gegevens uitwisselen. Persoonsgegevens mogen alleen worden gedeeld wanneer geanonimiseerde gegevens niet volstaan voor het nagestreefde doel. Indien dergelijke elektriciteitsnetgegevens binnen het toepassingsgebied van hoofdstuk II van Verordening (EU) 2023/2854 van het Europees Parlement en de Raad[5] vallen, zijn de in dat hoofdstuk vastgestelde rechten en verplichtingen van toepassing. Deze verordening mag geen parallelle of tegenstrijdige regeling voor de toegang tot en het delen van die gegevens creëren.

(21) De efficiënte en veilige werking van elektriciteitsnetten hangt in toenemende mate af van de ontwikkeling en uitrol van geavanceerde digitale en datagestuurde oplossingen. De beschikbaarheid en toegankelijkheid van relevante elektriciteitsnetgegevens zijn cruciaal voor het vermogen om innovatieve oplossingen voor netbeheer en -optimalisering te ontwikkelen, te testen en op te schalen. Met name het gebruik van

---

4 Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

5 Verordening (EU) 2023/2854 van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2023 betreffende geharmoniseerde regels inzake eerlijke toegang tot en eerlijk gebruik van data en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/2394 en Richtlijn (EU) 2020/1828 (PB L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

elektriciteitsnetgegevens voor analytische, onderzoeks- en innovatiedoeleinden wordt beperkt door rechtsonzekerheid, hoge transactiekosten en het ontbreken van gemeenschappelijke regelingen voor veilige toegang tot en verwerking en governance van de gegevens. Daarom is het passend te voorzien in een kader dat transmissie- en distributiesysteembeheerders in staat stelt op vrijwillige basis en via een gecoördineerde regeling op Unieniveau samen te werken met relevante belanghebbenden bij het bundelen van gegevens, deskundigheid en computermiddelen om innovatieve digitale instrumenten voor het beheer en de optimalisering van het elektriciteitssysteem te ontwikkelen, te testen, te integreren en uit te rollen.

(22) Het kader voor de samenwerking tussen transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders moet de bredere beschikbaarheid ondersteunen van de oplossingen die zijn ontwikkeld ten behoeve van systeembeheerders in de hele Unie. Verder moet het ook zorgen voor passende waarborgen voor gegevensbescherming, vertrouwelijkheid, veiligheid, cyberbeveiliging en systeembeveiliging. De Commissie staat klaar om bedrijven informele richtsnoeren te verstrekken over de verenigbaarheid van samenwerkingsprojecten die bijdragen tot de verwezenlijking van de prioriteiten van de Unie met de antitrustregels, met name projecten in verband met innovatie, decarbonisatie en de ontwikkeling van AI.

(23) Om de consistente ontwikkeling van de gecoördineerde regeling op grote schaal te ondersteunen, moeten op het niveau van de Unie gemeenschappelijke vereisten inzake gegevensmodellen, gegevensformaten, gegevensontologieën, toegangsprocedures, governance, transparantie en veilige uitwisseling van netwerkgegevens worden vastgesteld. Deze moeten voortbouwen op bestaande normen zoals de Common Grid Model Exchange Standard. Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van de gecoördineerde regeling te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om die eisen en regels vast te stellen voor het rechtmatige, veilige en gecontroleerde hergebruik van gegevens voor onderzoeks- en innovatiedoeleinden ter ondersteuning van de exploitatie en optimalisering van het elektriciteitssysteem.

(24) Het efficiënte gebruik van het elektriciteitsnet hangt af van de beschikbaarheid van nauwkeurige en gedetailleerde verbruiksgegevens en van het vermogen van eindafnemers om toegang te krijgen tot dergelijke gegevens en daarop te reageren. Slimme-metersystemen zijn een belangrijke factor voor vraagrespons en dynamische-elektriciteitsprijscontracten, die kunnen bijdragen tot een beter gebruik van de bestaande elektriciteitsnetwerkinfrastructuur, onder meer door de beperking van hernieuwbare energie te verminderen en elektrificatie te vergemakkelijken. Door consumenten in staat te stellen hun verbruik aan te passen aan perioden van lagere prijzen en te profiteren van een efficiënter gebruik van het elektriciteitssysteem, kunnen slimme-metersystemen bijdragen tot betaalbaardere en beter voorspelbare energierekeningen. Om een toereikende uitrol in de hele Unie te bewerkstelligen en een efficiënter netgebruik binnen de interne energiemarkt, ook over de grenzen heen, te ondersteunen, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat ten minste 50 % van de eindafnemers toegang heeft tot een slimme meter om een kritische massa tot stand te brengen voor consumentenparticipatie en flexibiliteitsdiensten, en dit niveau geleidelijk verhogen tot ten minste 75 % tegen 31 december 2033. Om haalbare tijdschema's voor de uitrol te waarborgen en tegelijkertijd de algemene ambitie van de EU te behouden, moeten de lidstaten met uitrolniveaus van minder dan 30 % op de datum van inwerkingtreding van deze verordening extra tijd krijgen om deze streefcijfers te halen. Hiermee wordt de huidige ongelijke mate van uitrol in de Unie,

waarbij de totale penetratie ongeveer 60 % bedraagt en verschillende lidstaten achteroplopen of nog geen grootschalige uitrol hebben gestart, op evenredige wijze aangepakt. Kosten-batenanalyses uit hoofde van Richtlijn (EU) 2019/944 mogen alleen van toepassing zijn op uitrol boven het niveau van 75 %, waarbij evenredigheid wordt gewaarborgd en tegelijkertijd de digitaliserings- en flexibiliteitsdoelstellingen van de Unie worden verwezenlijkt. Om de doeltreffende uitvoering van deze in artikel 18 ter van deze verordening vastgestelde verplichtingen te ondersteunen, worden de lidstaten aangemoedigd op passende wijze gebruik te maken van de beschikbare subsidie- en financieringsmogelijkheden in het kader van de desbetreffende programma's en instrumenten van de Unie, overeenkomstig de regels die voor die programma's en instrumenten gelden.

(25) Gezien de cruciale rol van uitgerolde en geëxploiteerde slimme-metersystemen in een steeds sterker gedigitaliseerd elektriciteitssysteem, moeten een hoog niveau van cyberbeveiliging alsook de nodige veerkracht, zowel op operationeel gebied als van de toeleveringsketen, gedurende de hele levensduur ervan worden gewaarborgd, rekening houdend met de relevante Europese wetgeving inzake cyberbeveiliging, waaronder Verordening (EU) 2024/2847 van het Europees Parlement en de Raad[6], met name wanneer slimme-metercomponenten binnen het toepassingsgebied vallen van kritieke producten, certificeringsregelingen die zijn vastgesteld bij Verordening (EU) 2019/881 van het Europees Parlement en de Raad[7], alsook de noodzaak om veiligheidsrisico's en afhankelijkheden in de toeleveringsketen te voorkomen die de continuïteit en beveiliging van essentiële meterfunctionaliteiten en gegevensbescherming kunnen ondermijnen. Aangezien slimme-metersystemen deel uitmaken van het bredere technologie-ecosysteem voor elektriciteitsnetten, moet ook rekening worden gehouden met relevante overwegingen op het gebied van duurzaamheid, veerkracht en voorzieningszekerheid als bedoeld in Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad[8], onder meer, in voorkomend geval, bij aanbestedingspraktijken.

(26) De invoering van elektrificatie is onlosmakelijk verbonden met de elektriciteitskosten, die op hun beurt niet alleen worden beïnvloed door de nettarieven, maar ook door de taksen die op elektriciteitsrekeningen worden geheven. Om de betaalbaarheid van elektriciteit, het gebruik ervan als energiebron en de transitie naar een koolstofarme economie te ondersteunen, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat elektriciteit gunstiger wordt belast dan aardgas, waardoor een prijssignaal wordt afgegeven om de elektrificatie van de Unie te ondersteunen. Dit beginsel is in overeenstemming met de klimaatdoelstellingen van de Unie en kan door de lidstaten worden vastgesteld binnen het huidige geharmoniseerde kader van de Unie, zoals vastgesteld bij

---

6 Verordening (EU) 2024/2847 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 betreffende horizontale cyberbeveiligingsvereisten voor producten met digitale elementen en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 168/2013 en (EU) 2019/1020 en Richtlijn (EU) 2020/1828 (verordening cyberweerbaarheid) (PB L, 2024/2847, 20.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2847/oj).

7 Verordening (EU) 2019/881 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake Enisa (het Agentschap van de Europese Unie voor cyberbeveiliging) en inzake de certificering van de cyberbeveiliging van informatie- en communicatietechnologie en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 526/2013 (de cyberbeveiligingsverordening) (PB L 151 van 7.6.2019, blz. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

8 Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (PB L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

Richtlijn 2003/96/EU van de Raad[9]. Indien een lidstaat dit echter naar behoren motiveert op basis van specifieke nationale omstandigheden, onder meer in het licht van de begrotingssituatie van de lidstaat, moet de Commissie de mogelijkheid hebben om de lidstaat door middel van een uitvoeringshandeling te machtigen de toepassing van de eerste alinea uit te stellen tot een tijdstip waarop een evenwicht wordt gevonden tussen de specifieke nationale omstandigheden in kwestie en de noodzaak om de elektrificatiedoelstellingen van de Unie te verwezenlijken.

(27) Dit prijssignaal is met name relevant voor energie-intensieve bedrijven, waar het kostenverschil met aardgas de overgang naar schonere energiebronnen kan belemmeren. Artikel 17 van Richtlijn 2003/96/EU staat de lidstaten toe een verlaagd belastingniveau, inclusief een nultarief, toe te passen op elektriciteit die wordt gebruikt door energie-intensieve bedrijven, onder bepaalde voorwaarden op het gebied van milieu, water en energie-efficiëntie. Aangezien elektrificatie een belangrijke pijler is van de strategie van de Unie om broeikasgasneutraliteit te bereiken, zoals onlangs is bevestigd in de Clean Industrial Deal, zal het versnellen van de elektrificatie van de economie niet alleen bijdragen tot de klimaatdoelstellingen, maar kan het ook helpen de energiekosten te verlagen en het concurrentievermogen van de productiesector van de Unie te ondersteunen. Bijgevolg moet elektriciteit die door energie-intensieve bedrijven wordt gebruikt, worden geacht te voldoen aan de milieudoelstellingen en de aangescherpte conditionaliteit inzake energie-efficiëntie zoals vermeld in artikel 17, lid 4, van Richtlijn 2003/96/EU.

(28) In geval van schaarste van de beschikbare capaciteit van het net moeten de regelgevende instanties maatregelen kunnen goedkeuren om speculatieve verzoeken voor aansluiting op het net te ontmoedigen en wachtrijen voor aansluiting te beheren, zodat de toegang tot het net op objectieve, transparante en niet-discriminerende wijze plaatsvindt overeenkomstig artikel 3 van Verordening (EU) 2019/943 en artikel 6 van Richtlijn (EU) 2019/944. Daarnaast moeten de lidstaten en de regelgevende instanties ervoor zorgen dat andere beschikbare maatregelen kunnen worden toegepast om ontoereikende netcapaciteit aan te pakken, zoals flexibele aansluitingsovereenkomsten of sectoroverschrijdende netplanning. De lidstaten kunnen ook verdere opties onderzoeken om de maturiteit en voortgang van verzoeken voor netaansluiting te beoordelen in overeenstemming met het beginsel “wie het eerst komt, het eerst maalt” of een anticiperende netplanning, zoals uitgelegd in de richtsnoeren voor efficiënte en tijdige netaansluitingen[10]. Daartoe moet het de lidstaten worden toegestaan de voorwaarden te scheppen om specifieke gebieden met beschikbare of geplande verbeteringen van de netcapaciteit in te stellen zodat netgebruikers zoals industriële afnemers en datacentra versneld toegang kunnen krijgen tot netwerken. Bij de goedkeuring van maatregelen en voorwaarden voor toegang tot het net, en met name voor bijzondere categorieën systeemgebruikers zoals datacentra of energie-intensieve industrieën op basis van de impact die zij op het netwerk hebben, moeten de regelgevende instanties ook voorrang kunnen geven aan gebruikers binnen dezelfde categorie met flexibele verbruikspatronen die bijdragen tot opslag en opwekking ter plaatse van extra schone energie en een duurzaam gebruik van hulpbronnen.

(29) Verordening (EU) 2019/943 moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd.

---

9 Richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit (PB L 283 van 31.10.2003, blz. 51, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj).

10 Mededeling van de Commissie van 10 december 2025, Richtsnoeren betreffende efficiënte en tijdige netaansluitingen, C(2025) 8473 final.

(30) Aangezien de doelstelling van deze verordening, namelijk de kosteneffectiviteit van het netbeheer verwezenlijken en elektrificatie van het net bevorderen, niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, maar beter op het niveau van de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze verordening niet verder dan nodig is om die doelstellingen te verwezenlijken.

(31) De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming werd geraadpleegd overeenkomstig artikel 42, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad en heeft op [datum] advies uitgebracht.

(32) De bepalingen van deze verordening doen geen afbreuk aan het recht van de lidstaten om staatssteunmaatregelen aan te melden overeenkomstig de toepasselijke procedures en voorwaarden die in de regels voor staatssteun zijn vastgelegd. De lidstaten kunnen bijvoorbeeld maatregelen invoeren ter ondersteuning van industriële elektrificatieprojecten wanneer een doeltreffend decarbonisatie-effect wordt bevestigd en in overeenstemming met de richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie (CEEAG)[11] en het staatssteunkader voor de Clean Industrial Deal (CISAF)[12]. Dergelijke staatssteunmaatregelen kunnen ook steun verlenen voor de extra uitgaven in verband met de aansluiting op het elektriciteitsnet of de uitbreiding van een reeds bestaande aansluiting op het elektriciteitsnet, waaronder zowel de aanloopkosten, bijvoorbeeld de “laatste kilometer”-netaansluiting, als de jaarlijkse kosten, d.w.z. het reguliere nettarief, met behoud van de stimulansen voor systeemgebruikers om hun locatie te kiezen en hun verbruik aan te passen teneinde de totale kosten van de transmissie- en distributiesystemen te verlagen,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

[11] Mededeling van de Commissie – Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022, C/2022/481.

[12] Mededeling van de Commissie – Kader voor staatssteunmaatregelen ter ondersteuning van de Clean Industrial Deal (Staatssteunkader Clean Industrial Deal), C/2025/7600.

Artikel 1

Verordening (EU) 2019/943 wordt als volgt gewijzigd:

1) Artikel 18 wordt vervangen door:

Artikel 18

Nettarieven

1. De nettarieven moeten de kosten weerspiegelen, transparant en niet-discriminerend zijn, de systeembeheerders stimuleren om de transmissie- en distributienetten op kostenefficiënte wijze te ontwikkelen en te exploiteren, en de systeemgebruikers stimuleren om hun gebruik van het elektriciteitssysteem aan te passen teneinde de kostenefficiënte werking ervan te ondersteunen.

2. De tariefmethodologieën omvatten het ontwerp van de nettarieven die op systeemgebruikers worden toegepast en de bepaling van de vergoeding die transmissie- en distributiesysteembeheerders via die nettarieven ontvangen. Deze moeten:

   a) de kosten van transmissie- en distributiesysteembeheerders weerspiegelen, voor zover die kosten overeenstemmen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare systeembeheerder, rekening houdend met zowel kapitaal- als operationele uitgaven, waaronder kosten die verband houden met anticiperende investeringen, maar niet met kosten ter ondersteuning van niet-gerelateerde beleidsdoelstellingen. De regelgevende instanties stellen gemeenschappelijke prestatie-indicatoren vast met betrekking tot de efficiënte exploitatie en ontwikkeling van het net, waaronder indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten overeenkomstig artikel 18 bis;

   b) rekening houden met de uit het vergoedingsmechanisme voor elektriciteitsstromen tussen transmissiesysteembeheerders voortvloeiende betalingen en ontvangsten, inclusief de werkelijk verrichte en ontvangen betalingen, alsmede de over toekomstige tijdvakken verwachte betalingen, een en ander aan de hand van ramingen over vroegere tijdvakken;

   c) de transmissie- en distributiesysteembeheerders passende stimulansen bieden voor de kostenefficiënte exploitatie en ontwikkeling van het net op zowel korte als lange termijn en voor de optimalisering van de bestaande netten op alle spanningsniveaus, onder meer door het gebruik van flexibiliteitsdiensten, de uitrol van draadloze en digitale oplossingen, slimme elektriciteitsnetten en slimme-metersystemen, waaronder stimulansen om de in artikel 16, lid 8, vastgestelde minimumniveaus van beschikbare capaciteit voor zoneoverschrijdende handel te bereiken;

   d) de kosten weerspiegelen die worden veroorzaakt door systeemgebruikers die elektriciteit onttrekken aan en injecteren in de transmissie- of distributienetten;

   e) de systeemgebruikers passende stimulansen bieden om elektriciteit te onttrekken aan en te injecteren in de transmissie- of distributienetten op een wijze die de efficiënte werking van deze netten ondersteunt;

   f) locatiespecifieke investeringssignalen geven;

g) de systeemgebruikers passende stimulansen bieden om het verbruik bij piekbelasting te verminderen, onder meer door een capaciteitselement aan de tariefstructuur toe te voegen;

h) elementen met betrekking tot de gebruikstijd bevatten zodat het gebruik van het netwerk wordt weergegeven;

i) geen onderscheid maken tussen systeemgebruikers die op distributieniveau zijn aangesloten en systeemgebruikers die op transmissieniveau zijn aangesloten;

j) doeltreffende en tijdige toegang van derden, aggregatie, energiegemeenschappen, zelfopwekking, zelfverbruik, opslag of deelname aan vraagrespons niet ontmoedigen;

k) de integratie van hernieuwbare energie mogelijk maken door de ontwikkeling en facilitering van niet-fossiele flexibiliteit zoals opslag en vraagrespons, alsook innovatie, draadloze oplossingen, slimme elektriciteitsnetten en digitalisering;

l) het gebruik van flexibele verbindingen mogelijk te maken, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat dit de noodzakelijke versterking van het netwerk niet afremt;

m) geen specifieke nettarieven opleggen voor individuele transacties inzake zoneoverschrijdende elektriciteitshandel;

n) ervoor zorgen dat de nettarieven die van toepassing zijn op opslaginstallaties de eventuele voordelen voor het net weerspiegelen en beperkt blijven tot de kosten die deze installaties voor de transmissie- of distributienetten veroorzaken.

3. Er kunnen speciale tariefregelingen gelden voor specifieke categorieën systeemgebruikers zoals energie-intensieve industrieën of datacentra en energiegemeenschappen, op voorwaarde dat de regelgevende instanties kunnen aantonen dat het verbruiksprofiel van de gebruikers in kwestie een verhoudingsgewijs lager of hoger effect heeft op de totale kosten van het transmissie- of distributienetwerk en dat het beginsel van kostenreflectiviteit in acht wordt genomen.

4. De lidstaten kunnen de netkosten gedeeltelijk dekken met overheidsmiddelen om het totale bedrag van de aan de systeemgebruikers in rekening gebrachte nettarieven te verlagen, mits aan de volgende eisen wordt voldaan:

   a) de overheidsmiddelen aan transmissie- of distributiesysteembeheerders worden op niet-discriminerende wijze verstrekt, zonder dat specifieke categorieën systeemgebruikers, direct of indirect, selectief worden bevoordeeld;

   b) het verstrekken van overheidsmiddelen doet geen afbreuk aan stimulansen voor systeembeheerders om het netwerk efficiënt te beheren en te ontwikkelen en voor systeemgebruikers om hun verbruik aan te passen en zo de totale kosten van de transmissie- en distributiesystemen te verlagen;

   c) de overheidsmiddelen zijn tijdelijk en dekken alleen de extra kosten die voortvloeien uit maatregelen om decarbonisatie, elektrificatie van productieprocessen en marktintegratie te versnellen;

d) het verstrekken van overheidsmiddelen mag niet ten koste gaan van de mededinging of de goede werking van de interne markt voor elektriciteit.

Dit lid doet geen afbreuk aan het recht van de lidstaten om op grond van de toepasselijke staatssteunregels maatregelen aan te melden die tot doel hebben de energiekosten, waaronder nettarieven, voor specifieke categorieën gebruikers te verlagen, met behoud van stimulansen voor systeemgebruikers om hun locatie te kiezen en hun verbruik aan te passen teneinde de totale kosten van de transmissie- en distributiesystemen te verlagen.

5. Met ingang van *[eerste dag van de maand van inwerkingtreding plus 13 maanden]* waarborgen de regelgevende instanties de transparantie van de methoden, parameters en waarden die worden gebruikt om de door de transmissie- en distributiesysteembeheerders terug te verdienen kosten te bepalen of goed te keuren. Vanaf die datum publiceren de regelgevende instanties minstens de volgende informatie of eisen zij van de betrokken transmissiesysteembeheerders of distributiesysteembeheerders dat zij deze publiceren:

   a) kosten van transmissie-infrastructuur zoals kapitaaluitgaven, waaronder rendement op kapitaal en afschrijvingen, en operationele uitgaven;

   b) kosten van distributie-infrastructuur zoals kapitaaluitgaven, waaronder rendement op kapitaal en afschrijvingen, en operationele uitgaven;

   c) kosten van transmissieverliezen;

   d) kosten van distributieverliezen;

   e) kosten van meteropnamediensten;

   f) kosten van het onttrekken of injecteren van blindvermogen buiten de toegestane limieten; en

   g) kosten van de aankoop door systeembeheerders van ondersteunende diensten en diensten voor congestiebeheer, inclusief kosten voor redispatching.

   De regelgevende instanties publiceren voorts minstens de volgende informatie, of eisen de publicatie ervan door de relevante transmissie- of distributiesysteembeheerder:

   a) de beoordeling die ten grondslag ligt aan de gedetailleerde methodologieën voor transmissie- en distributietarieven;

   b) de kostencategorieën en de teruggevorderde bedragen van die kosten per soort tarief dat zij toepassen;

   c) indien van toepassing, het bedrag van de nettarieven die overeenkomstig lid 4 met subsidies of andere overheidsmiddelen zijn bekostigd en hun aandeel in de totale nettarieven;

   d) de jaarlijkse transmissie- en distributietariefwaarden voor elke groep systeemgebruikers;

   e) alle studies die worden gebruikt voor de beschikbare keuzen voor tariefontwerp;

   f) eventuele speciale tariefregelingen die aan systeemgebruikers worden verstrekt, samen met een motivering voor die regelingen;

g) de prestatie-indicatoren met betrekking tot de efficiënte werking en ontwikkeling van het in lid 2, punt a), bedoelde netwerk.

De in dit lid bedoelde informatie wordt beschikbaar gesteld in een vrij toegankelijk, downloadbaar en 'read only'-formaat en, voor zover mogelijk, in een of meer algemeen begrepen talen, met inachtneming van de vertrouwelijkheid van commercieel gevoelige informatie.

6. Alvorens de toepasselijke tariefmethodologieën overeenkomstig artikel 59, lid 1, punt a), van Richtlijn (EU) 2019/944 vast te stellen of goed te keuren, houden de regelgevende instanties een of meer openbare raadplegingen over de desbetreffende ontwerpmethodologieën.

7. ACER biedt de regelgevende instanties bij het vaststellen van prestatie-indicatoren de nodige steun overeenkomstig lid 2, punt a), en voert een efficiëntievergelijking uit tussen transmissiesysteembeheerders en hun kosten, rekening houdend met die indicatoren. De regelgevende instanties en de transmissiesysteembeheerders verstrekken ACER alle daarvoor benodigde gegevens. Uiterlijk op *[eerste dag van de maand van inwerkingtreding plus 25 maanden]* en vervolgens om de vier jaar publiceert ACER een verslag met de efficiëntievergelijking tussen transmissiesysteembeheerders en hun vastgestelde kosten, waarbij commercieel gevoelige gegevens worden beschermd.

   De regelgevende instanties voeren de efficiëntievergelijking uit onder de distributiesysteembeheerders in hun respectieve rechtsgebieden en hun kosten, voor zover er meer dan één distributiesysteembeheerder is en rekening houdend met de specifieke nationale kenmerken. De betreffende distributiesysteembeheerders verstrekken de regelgevende instanties alle daarvoor benodigde gegevens. Uiterlijk op *[eerste dag van de maand van inwerkingtreding plus 37 maanden]* en vervolgens om de vier jaar publiceren de regulerende instanties een verslag dat voortbouwt op de resultaten van de nationale efficiëntievergelijking tussen distributiesysteembeheerders en hun kosten.

8. ACER verstrekt uiterlijk op *[eerste dag van de maand van de inwerkingtreding plus 25 maanden]* een verslag over beste praktijken inzake methodologieën voor transmissie- en distributietarieven, rekening houdend met de specifieke nationale kenmerken. Dat rapport over beste praktijken heeft ten minste betrekking op het volgende:

   a) het aandeel van de aan de producenten aangerekende tarieven en de aan de eindafnemers aangerekende tarieven;

   b) de kosten die door middel van tarieven worden terugverdiend;

   c) aan bepaalde tijdsbestekken gekoppelde nettarieven;

   d) locatiespecifieke signalen;

   e) de verhouding tussen transmissietarieven en distributietarieven;

   f) methoden, die moeten worden vastgesteld na raadpleging van de belanghebbenden, waarmee transparantie bij de vaststelling en de structuur van tarieven wordt gewaarborgd, zoals anticiperende investeringen, die in overeenstemming zijn met de desbetreffende energiedoelstellingen op Unie- en nationaal niveau, en met inachtneming van de in Richtlijn (EU) 2018/2001 vastgelegde gebieden voor versnelde uitrol;

g) groepen netgebruikers waarop tarieven, zo nodig inclusief de kenmerken van die groepen en vormen van verbruik, alsmede vrijstellingen van tarieven van toepassing zijn;

h) verliezen in netten met een hoge, een gemiddelde en een lage spanning;

i) stimulansen voor efficiënte investeringen in netwerken en voor efficiënt gebruik van het bestaande netwerk, waaronder middelen die flexibiliteit en flexibele aansluitingsovereenkomsten bieden, en het gebruik van draadloze, digitale en slimme oplossingen.

ACER werkt het rapport over beste praktijken ten minste om de twee jaar bij.

9. De regelgevende instanties houden met het rapport over beste praktijken naar behoren rekening bij de vaststelling of goedkeuring van transmissietarieven en distributietarieven of de methodologieën hiervoor overeenkomstig artikel 59 van Richtlijn (EU) 2019/944.”;

2) de volgende artikelen 18 bis, 18 ter, 18 quater en 18 quinquies worden ingevoegd:

"Artikel 18 bis

Indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten en innovatie

1. De regelgevende instanties bevorderen de uitrol van draadloze, slimme en digitale oplossingen wanneer dergelijke technologieën en oplossingen de bruikbare capaciteit, flexibiliteit en betrouwbaarheid van elektriciteitstransmissie- en distributienetten op efficiënte wijze verbeteren via regelgevende stimulansen op grond van artikel 18 en door deze oplossingen met voorrang in overweging te nemen in het kader van de netontwikkelingsplannen op grond van de artikelen 32 en 51 van Richtlijn (EU) 2019/944.
2. Uiterlijk op *[eerste dag van de maand volgend op 12 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening]* doet ACER, in nauwe samenwerking met de Commissie, het ENTSB voor elektriciteit, de EU DSB-entiteit en relevante belanghebbenden, een aanbeveling aan de regelgevende instanties over indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten waarmee de invoering en prestaties van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen in transmissie- en distributienetten kunnen worden gemeten. De transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders verstrekken de daartoe gevraagde gegevens aan de regelgevende instanties en ACER, of zorgen ervoor dat deze worden verstrekt. Deze gegevens omvatten geen persoonsgegevens.
3. Ten minste om de drie jaar na de publicatie van de in lid 2 bedoelde aanbeveling van ACER publiceert ACER een voortgangsverslag op Unieniveau waarin de ontwikkeling en toepassing van oplossingen voor slimme elektriciteitsnetten en het efficiënte gebruik van elektriciteitsinfrastructuur worden beoordeeld, op basis van de in lid 2 van dit artikel bedoelde indicatoren en de nationale verslagen uit hoofde van artikel 59, punt l), van Richtlijn (EU) 2019/944. In het verslag van ACER worden beste praktijken vastgesteld en worden in voorkomend geval verdere maatregelen aanbevolen aan de regulerende instanties en de Commissie.
4. Transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders beheren netgegevens en wisselen deze uit om de ontwikkeling, de uitrol en het effectieve gebruik van slimme elektriciteitsnetten mogelijk te maken teneinde de efficiënte, veilige en flexibele exploitatie van het elektriciteitssysteem te waarborgen. Daartoe werken zij samen, onder meer door overeenkomsten voor het delen van gegevens vast te stellen, om op geharmoniseerde wijze gebruik te maken van elektriciteitsnetgegevens. Deze samenwerking verloopt met inachtneming van hoofdstuk III van Verordening (EU) 2023/2854 van het Europees Parlement en de Raad*. Indien elektriciteitsnetgegevens binnen het toepassingsgebied van hoofdstuk II van Verordening (EU) 2023/2854 van het Europees Parlement en de Raad* vallen, is dat hoofdstuk van toepassing. Zij ontwikkelen en exploiteren ook geavanceerde digitale datagestuurde oplossingen ter ondersteuning van de monitoring, optimalisering en coördinatie van de netwerkexploitatie, waaronder de integratie van vraagrespons, hernieuwbare energiebronnen en niet-fossiele flexibiliteit. Persoonsgegevens worden alleen gedeeld wanneer geanonimiseerde gegevens niet volstaan voor het nagestreefde doel.
5. Uiterlijk op *[eerste dag van de maand volgend op 12 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening]* zetten de transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders, in samenwerking met andere systeembeheerders via een gecoördineerde regeling die gezamenlijk door het ENTSB voor elektriciteit en de

EU DSB-entiteit wordt gefaciliteerd, een vrijwillig kader voor veilige gegevensuitwisseling over het elektriciteitsnet op. Dat kader maakt het rechtmatige, beveiligde en gecontroleerde hergebruik van gegevens voor onderzoek en innovatie van algemeen belang mogelijk met het oog op het ontwikkelen, testen, integreren en toepassen van geavanceerde technologieën ter ondersteuning van de efficiënte en veilige exploitatie en optimalisering van het net. Bij de toepassing van de bepalingen van dit lid gaan de transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders als volgt te werk:

a) de naleving van vertrouwelijkheids- en beveiligingsvereisten waarborgen;

b) samenwerken met relevante Europese belanghebbenden, waaronder onderzoeks- en technologieorganisaties en aanbieders van industriële oplossingen, om deskundigheid, gegevens en digitale middelen te consolideren;

c) het gebruik van de ontwikkelde geavanceerde oplossingen mogelijk maken voor alle Europese transmissie- en distributiesysteembeheerders die een verzoek indienen via de gecoördineerde regeling van het ENTSB voor elektriciteit en de EU DSB-entiteit;

Het ENTSB voor elektriciteit en de EU DSB-entiteit stellen, in nauwe samenwerking met de transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders die de gecoördineerde regeling willen treffen, het volgende op en delen dit mee aan de Commissie:

a) governance, besluitvormingsregels en regels voor deelname van transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders, ook die welke zich in een later stadium aansluiten, de toewijzing van rollen en verantwoordelijkheden, het beheer van intellectuele eigendom en de middelen om toegang te krijgen tot de ontwikkelde geavanceerde oplossingen;

b) technische en operationele maatregelen om te voldoen aan de relevante wetgeving inzake energie, cyberbeveiliging en gegevens, met name Verordening (EU) 2023/2854, Verordening (EU) 2016/679 en Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad[**];

c) veiligheids- en cyberbeveiligingsmaatregelen om de veilige integratie van ontwikkelde oplossingen binnen de interne processen en activiteiten van transmissie- en distributiesysteembeheerders te waarborgen;

d) technische en operationele maatregelen om te zorgen voor de exploitatie, het onderhoud en de actualisering van de digitale instrumenten die ontwikkeld zijn met behulp van de gegevens die beschikbaar zijn via het uitwisselingskader gedurende hun gehele levenscyclus met het oog op de uitrol en operationele integratie in het net;

e) gemeenschappelijke kaders voor het testen, benchmarken en valideren van outputs.

De Commissie brengt binnen zes maanden na ontvangst van de informatie advies uit over de overeenkomstig de punten a) tot en met e) meegedeelde elementen. Wanneer deze elementen betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens, raadpleegt de Commissie de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming. Het ENTSB voor elektriciteit, de EU DSB-entiteit en de betrokken transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders houden bij de vaststelling en uitvoering van de gecoördineerde regeling zoveel mogelijk rekening

met dat advies. Het ENTSB voor elektriciteit en de EU DSB-entiteit stellen de Commissie in kennis van de wijze waarop met dat advies rekening is gehouden.

Alle transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders die betrokken zijn bij de gecoördineerde regeling voldoen, na de vaststelling van uitvoeringshandelingen door de Commissie overeenkomstig artikel 61, lid 5, punt b), volledig aan de daarin vastgestelde technische, operationele, cyberbeveiligings- en transparantievereisten. Deze eis doet geen afbreuk aan het vrijwillige karakter van de deelname.

Artikel 18 ter

Slimme-metersystemen

1. De lidstaten zorgen ervoor dat op hun grondgebied slimme-metersystemen worden ingevoerd zodat uiterlijk op 31 december 2030 ten minste 50 % van alle eindafnemers en uiterlijk op 31 december 2033 ten minste 75 % van alle eindafnemers over zo'n systeem beschikken. Indien het uitrolniveau van een lidstaat op de datum van inwerkingtreding van deze verordening minder dan 30 % bedraagt, is de termijn voor het streefcijfer van 50 % 31 december 2031 en de termijn voor het streefcijfer van 75 % 31 december 2034. De functionaliteiten van deze slimme-metersystemen voldoen aan de eisen van artikel 20 van Richtlijn (EU) 2019/944.
2. Voor de toepassing van Richtlijn (EU) 2019/944 wordt elke verwijzing naar een kosten-batenanalyse met betrekking tot de uitrol van slimme-metersystemen geacht uitsluitend van toepassing te zijn op de uitrol boven het in lid 1 van dit artikel bedoelde dekkingsniveau van 75 %.

Artikel 18 quater

Belasting op elektriciteit

1. De lidstaten bevorderen het gebruik van elektriciteit als energiebron door een ondersteunend belastingkader vast te stellen.
2. De lidstaten passen op de bij Richtlijn 2003/96/EG van de Raad*** gereguleerde accijnzen een zodanig belastingverschil tussen elektriciteit en aardgas toe dat elektriciteit wordt belast tegen een tarief dat niet hoger is dan het tarief dat van toepassing is op aardgas, overeenkomstig het in lid 1 vermelde beginsel. Na een naar behoren gemotiveerd verzoek van een lidstaat kan de Commissie die lidstaat, op basis van specifieke nationale omstandigheden, onder meer in het licht van de begrotingssituatie van de lidstaat, door middel van een uitvoeringshandeling machtigen om de toepassing van de eerste alinea uit te stellen tot een tijdstip waarop een evenwicht wordt gevonden tussen de specifieke nationale omstandigheden in kwestie en de noodzaak om de elektrificatiedoelstellingen van de Unie te verwezenlijken.
3. Elektriciteit die wordt geleverd aan energie-intensieve bedrijven zoals gedefinieerd in artikel 17, punt a), 1), van Richtlijn 2003/96/EG, wordt geacht te voldoen aan de eisen van lid 4 van dat artikel.

---

* Verordening (EU) 2023/2854 van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2023 betreffende geharmoniseerde regels inzake eerlijke toegang tot en eerlijk gebruik van data en tot wijziging van Verordening (EU) 2017/2394 en Richtlijn (EU) 2020/1828 (PB L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

** Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144 en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (PB L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

*** Richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit (PB L 283 van 31.10.2003, blz. 51, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj.”;

Artikel 18 quinquies

Maatregelen voor netaansluiting in geval van netwerkcongestie

1. Om marktdeelnemers toegang te verlenen tot de transmissie- en distributienetten overeenkomstig artikel 3, punt q), kunnen de regelgevende instanties, in geval van schaarste van de beschikbare netcapaciteit, maatregelen goedkeuren om speculatieve verzoeken voor aansluiting op het net te ontmoedigen, te zorgen voor voldoende doordachte projecten waarbij om aansluiting op het net wordt verzocht en prioriteit te geven aan categorieën systeemgebruikers zoals de overheidssector, sociale diensten, energiegemeenschappen, huishoudens, kleine en middelgrote ondernemingen, datacentra, energie-intensieve industrieën of marktdeelnemers in de vervoerssector, alsook voorwaarden vaststellen om zo nodig prioriteit te kunnen geven aan gebruikers binnen een specifieke categorie op basis van objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria. Bij deze criteria kan rekening worden gehouden met het effect van potentiële projecten op het oplossen van netwerkcongestie en met economische, ecologische en sociale voordelen.

2. De lidstaten en de regelgevende instanties zorgen ervoor dat andere relevante maatregelen worden toegepast om ontoereikende netcapaciteit aan te pakken, waaronder het gebruik van draadloze, slimme en digitale oplossingen overeenkomstig artikel 18 bis, flexibele aansluitingsovereenkomsten overeenkomstig artikel 6 bis van Richtlijn (EU) 2019/944 en sectoroverschrijdende netplanning met betrokkenheid van belanghebbenden overeenkomstig artikel 55 van Richtlijn (EU) 2024/1788 en artikel 51 van Richtlijn (EU) 2019/944.”;

3) Artikel 61 wordt als volgt gewijzigd:

a) de volgende leden 5 bis en 5 ter worden toegevoegd:

“5 bis. De Commissie is bevoegd om ter aanvulling van deze verordening overeenkomstig artikel 68 gedelegeerde handelingen vast te stellen met daarin richtsnoeren met betrekking tot een gemeenschappelijke structuur en geharmoniseerde methodologie voor tarieven overeenkomstig artikel 18. Voorafgaand aan de vaststelling van dergelijke handelingen of een wijziging daarvan doet ACER op verzoek van de Commissie een aanbeveling als bedoeld in artikel 2, punt c), van Verordening (EU) 2019/942 voor een gemeenschappelijke structuur en geharmoniseerde methodologie voor tarieven. Deze richtsnoeren bevatten de regels inzake geharmoniseerde tariefstructuren voor elektriciteit, inclusief gedetailleerde voorwaarden waaronder de regelgevende instanties afzonderlijke regelingen voor nettarieven kunnen invoeren voor specifieke categorieën systeemgebruikers als bedoeld in artikel 18, lid 3, en geharmoniseerde regels inzake de procedurele en materiële eisen voor de in artikel 18, lid 6, bedoelde openbare raadplegingen.

De Commissie is bevoegd om uitvoeringshandelingen goed te keuren tot vaststelling, voor de toepassing van artikel 18 bis, van indicatoren voor slimme elektriciteitsnetten om de invoering en prestaties van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen in transmissie- en distributienetten te meten. De Commissie houdt bij de

voorbereiding, wijziging of vaststelling van dergelijke uitvoeringshandelingen rekening met de aanbeveling van ACER op grond van artikel 18 bis, lid 2.

Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld overeenkomstig de onderzoeksprocedure als bedoeld in artikel 67, lid 2.

5 ter. De Commissie is bevoegd om uitvoeringshandelingen vast te stellen met gedetailleerde voorschriften die het rechtmatige, veilige en gecontroleerde hergebruik van gegevens voor onderzoeks- en innovatiedoeleinden van algemeen belang mogelijk moeten maken ter ondersteuning van de exploitatie en optimalisering van het elektriciteitssysteem overeenkomstig artikel 18 bis. Deze voorschriften moeten:

a) technische gegevensmodellen, formaten, ontologieën, interfaces en gegevensinteroperabiliteit specificeren en bijwerken;

b) de voorwaarden specificeren voor transparante en verantwoordingsplichtige activiteiten van beveiligde verwerkingsomgevingen die gegevensuitwisseling voor innovatiedoeleinden mogelijk maken, alsook vereisten voor de publicatie van periodieke activiteitenverslagen, inclusief de ondersteunde gebruiksgevallen en eventuele vastgestelde belemmeringen voor het delen van gegevens;

c) de vereisten inzake aansprakelijkheid, cyberbeveiliging, risicobeperking en melding van incidenten specificeren, overeenkomstig de bestaande wetgeving van de Unie, met name Verordening (EU) 2024/1689.

Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld overeenkomstig de in artikel 67, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure. De Commissie kan verzoeken om gegevens, informatie en documentatie die worden gegenereerd of uitgewisseld in het kader van de overeenkomstig artikel 18 bis, lid 5, ingestelde gecoördineerde regeling, voor zover dit noodzakelijk en evenredig is om die uitvoeringshandelingen voor te bereiden.”

Artikel 2

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de [*xxx*] dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

FINANCIEEL EN DIGITAAL MEMORANDUM — AGENTSCHAPPEN

1. KADER VAN HET VOORSTEL 3
1,1. Benaming van het voorstel 3
1.2. Betrokken beleidsterrein 3
1.3. Doelstellingen 3
1.3.1. Algemene doelstellingen 3
1.3.2. Specifieke doelstellingen 4
1.3.3. Verwachte resultaten en gevolgen 7
1.3.4. Prestatie-indicatoren 9
1.4. Het voorstel betreft: 9
1.5. Motivering van het voorstel 9
1.5.1. Vereisten waaraan op korte of lange termijn moet worden voldaan, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van de uitvoering van het initiatief 9
1.5.2. Meerwaarde van het optreden van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder "meerwaarde van het optreden van de EU" verstaan de waarde die het optreden van de Unie oplevert boven op de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd. 11
1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan 11
1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten 12
1.5.5. Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking 12
1.6. Duur van het voorstel en van de financiële gevolgen ervan 13
1.7. Wijzen van uitvoering van de geplande begroting 13
2. BEHEERSMAATREGELEN 14
2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen 14
2.2. Beheers- en controlesystemen 14
2.2.1. Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie 14
2.2.2. Informatie over de vastgestelde risico's en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico's te beperken 15
2.2.3. Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting) 15
2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden 16
3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF 17

3.1. Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven 17
3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten 18
3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten 18
3.2.2. Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten 21
3.2.3. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten 22
3.2.4. Geraamde personeelsbehoeften 22
3.2.5. Overzicht van het geschatte effect op investeringen die met digitale technologie samenhangen 27
3.2.6. Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader 27
3.2.7. Bijdragen van derden 27
3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten 31
4. Digitale dimensies 32
4.1. Voorschriften met digitale relevantie 32
4.2. Data 35
4.3. Digitale oplossingen 40
4.4. Interoperabiliteitsbeoordeling 45
4.5. Maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering 46

1. KADER VAN HET VOORSTEL

1,1. Benaming van het voorstel

Wetgevingsvoorstel tot wijziging van Verordening (EU) 2019/943 om de elektriciteitsrekeningen in de EU toekomstbestendig te maken

1.2. Betrokken beleidsterrein

Beleidsgebied: Energie

Activiteit: Actieplan voor betaalbare energie

1.3. Doelstellingen

1.3.1. Algemene doelstellingen

Het hoofddoel van het wetgevingsvoorstel op het gebied van nettarieven is de overgang naar een systeemvriendelijker ontwerp en beheer van nettarieven verplicht te stellen voor nationale regelgevende instanties, en tegelijkertijd de bredere doelstelling van de Unie te ondersteunen om de elektrificatie te versnellen en ervoor te zorgen dat de regelgevingskostenstructuur van het elektriciteitsverbruik in overeenstemming is met de energie-, klimaat- en concurrentiedoelstellingen van de EU.

Dit zou sterkere stimulansen voor systeembeheerders omvatten om de kosteneffectiviteit te verhogen en tijdige toegang tot het net mogelijk te maken, stimulansen voor netgebruikers om hun verbruiksgedrag aan te passen, meer transparantie en een verplichting voor regelgevende instanties om prestatie-indicatoren vast te stellen teneinde het efficiënte gebruik van het net en de efficiëntie van het systeem te vergroten. Al deze voorstellen moeten ertoe bijdragen dat de nettarieven de werkelijke kosten weerspiegelen die aan het systeem worden opgelegd en een efficiënt gebruik van het net verder ondersteunen. Tegelijkertijd beoogt het voorstel ervoor te zorgen dat het gecombineerde effect van nettarieven en elektriciteitsbelasting de elektrificatie ondersteunt, bijdraagt tot lagere elektriciteitskosten voor consumenten en de industrie, en het concurrentievermogen van de economie van de Unie versterkt.

Het wetgevingsvoorstel voorziet in gerichte ondersteunende maatregelen om de uitrol van slimme meters te versnellen, systeembeheerders te verplichten netgegevens uit te wisselen voor slimme netten en een vrijwillig kader op EU-niveau vast te stellen voor het veilige hergebruik van elektriciteitsgegevens om innovatieve digitale instrumenten voor de optimalisering van het net te ontwikkelen en te testen – dit alles gericht op het verbeteren van de productiviteit van de bestaande netinfrastructuur en het verlagen van de totale systeemkosten. Deze maatregelen worden aangevuld met gerichte beginselen inzake elektriciteitsbelasting, die ervoor moeten zorgen dat belastingkaders elektrificatie niet ontmoedigen en dat elektriciteit gunstiger wordt belast dan concurrerende fossiele brandstoffen, met name aardgas, in overeenstemming met de doelstellingen van AccelerateEU, het actieplan voor betaalbare energie en de decarbonisatiedoelstellingen van de Unie.

Het voorstel heeft ook tot doel bij te dragen tot een verlaging van de eindkosten van elektriciteit voor consumenten en energie-intensieve industrieën door een coherentere interactie mogelijk te maken tussen het ontwerp van nettarieven en de stimulansen die zijn opgenomen in de belastingkaders voor elektriciteit van de

lidstaten, met volledige inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten uit hoofde van Richtlijn 2003/96/EG van de Raad.

Tot slot bevat het voorstel een verduidelijking van het recht van de regelgevende instanties om maatregelen inzake netaansluiting te nemen in geval van netcongestie, door maatregelen vast te stellen en voorwaarden te stellen voor niet-discriminerende, objectieve en transparante toegang van derden, waarbij mogelijk rekening wordt gehouden met de gevolgen van verzoeken voor netaansluiting op netcongestie, economische, sociale of milieuoverwegingen, alsook met de maturiteit en vooruitgang ervan. De regelgevende instanties kunnen ook voorwaarden vaststellen om prioriteit te geven aan economische sectoren of groepen gebruikers, alsook voorwaarden vaststellen voor de behandeling van gebruikers binnen de sectoren of groepen gebruikers, terwijl wordt verzekerd dat andere maatregelen bedoeld om netcongestie aan te pakken correct worden uitgevoerd.

Zie de toelichting voor meer informatie.

1.3.2. Specifieke doelstellingen

De volgende specifieke doelstellingen (SD's) zijn gericht op die doelstellingen die worden aangepakt via bepalingen waarvoor aanvullende middelen voor de Commissie (DG ENER en DG JRC) vereist zijn:

SD1: De efficiëntie, veiligheid en flexibiliteit van het beheer van het elektriciteitssysteem verbeteren door een doelgebonden wettelijke verplichting voor transmissie- en distributiesysteembeheerders vast te stellen om netgegevens op geharmoniseerde wijze uit te wisselen, waardoor de ontwikkeling, de uitrol en het doeltreffende gebruik van slimme elektriciteitsnetten en innovatieve datagestuurde oplossingen voor netmonitoring, -optimalisering en -coördinatie mogelijk worden.

SD2: De ontwikkeling, het testen en de uitrol van innovatieve digitale instrumenten voor netbeheer en -optimalisering mogelijk maken door netbeheerders te verplichten een vrijwillig kader op Unieniveau vast te stellen voor het veilige en gecontroleerde hergebruik van elektriciteitsnetgegevens voor onderzoeks- en innovatiedoeleinden, dat de rechtszekerheid, het kader en de gemeenschappelijke technische vereisten biedt. De Commissie in staat stellen uitvoeringshandelingen vast te stellen met richtsnoeren om het rechtmatige, veilige en gecontroleerde hergebruik van elektriciteitsnetgegevens voor onderzoeks- en innovatiedoeleinden van algemeen belang mogelijk te maken.

SD3: De Commissie in staat stellen een uitvoeringshandeling vast te stellen met richtsnoeren voor een geharmoniseerde methode voor tarieven, en zo bij te dragen tot een coherentere regelgevingsaanpak in de hele Unie.

SD4: De Commissie in staat stellen een uitvoeringshandeling inzake indicatoren voor slimme netwerken vast te stellen en zo bij te dragen tot een coherentere regelgevingsaanpak in de hele Unie.

SD5: Het voorstel introduceert een beperkte nieuwe taak voor de Commissie met betrekking tot artikel 18 ter inzake slimme-metersystemen. Deze taak bestaat voornamelijk uit het opvolgen van de uitvoering door de lidstaten van de minimumeis inzake de uitrol van slimme-metersystemen en het monitoren van de toepassing van de verduidelijking dat kosten-batenanalyses alleen van toepassing mogen zijn boven het minimale dekkingsniveau.

SD6: Het voorstel verduidelijkt de rechten van regelgevende instanties met betrekking tot de vaststelling van netaansluitingsmaatregelen in geval van congestie, om ervoor te zorgen dat de netaansluitingsprocedures tijdig en efficiënt zijn en elektrificatie ondersteunen. Er is in dit verband geen vereiste voor de Commissie of ACER, dus er zijn geen financiële gevolgen voor de Commissie of ACER. Daartoe worden de financiële gevolgen voor de EU-instellingen niet verder beoordeeld, aangezien de uitvoering van deze mededeling van punten van bezwaar volledig in handen blijft van de nationale regelgevende instanties.

Het voorstel bevat nieuwe vereisten voor de Commissie (DG ENER en DG JRC), die verband houden met de verwezenlijking van SD1 en SD2:

Vereiste 1 (gekoppeld aan SD1 en SD2): Om de netbeheerders bij hun gegevensuitwisselingsactiviteiten te ondersteunen, zal de Commissie enerzijds passende bepalingen inzake de uitwisseling van energiegegevens in de relevante instrumenten ontwikkelen, zoals de vraagresponsnetcode (artikel 18 bis, lid 4), en anderzijds toezicht houden op de uitvoering van het nieuwe kader voor de uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens voor innovatiedoeleinden, op grond waarvan het ENTSB voor elektriciteit, de EU DSB-entiteit en de deelnemende TSB's en DSB's verplicht zijn de governance, deelnamevoorschriften, technische en operationele maatregelen, cyberbeveiligingswaarborgen, regelingen voor levenscyclusbeheer en test- en valideringskaders van de gecoördineerde regeling vast te stellen en mee te delen (artikel 18 bis, lid 5). De Commissie moet deze elementen beoordelen, binnen drie maanden een advies uitbrengen en toezien op de wijze waarop met dat advies rekening is gehouden. Het JRC biedt technische en wetenschappelijke ondersteuning voor de ontwikkeling van het kader voor vrijwillige veilige uitwisseling van elektriciteitsgegevens uit hoofde van artikel 18 bis, lid 5. Dit omvat het verstrekken van richtsnoeren voor test- en valideringsbenaderingen, en essentiële cyberbeveiligingsvereisten.

Vereiste 2 (gekoppeld aan SD2): De Commissie is bevoegd om uitvoeringshandelingen vast te stellen met richtsnoeren die het rechtmatige, veilige en gecontroleerde hergebruik van elektriciteitsnetgegevens voor onderzoeks- en innovatiedoeleinden van algemeen belang mogelijk moeten maken ter ondersteuning van de exploitatie en optimalisering van het elektriciteitssysteem (artikel 61, lid 5 ter). Dit omvat technische en juridische voorbereiding, raadpleging van belanghebbenden, ontwerp en follow-up van de uitvoering. Het JRC wordt betrokken bij het verstrekken van technische input voor de voorbereiding van deze uitvoeringshandelingen, onder meer met betrekking tot gegevensmodellen, ontologieën, interfaces, interoperabiliteitsarchitecturen en technische specificaties.

Vereiste 3 (SD5): De Commissie is bevoegd om een uitvoeringshandeling vast te stellen met richtsnoeren inzake een geharmoniseerde methode voor tarieven overeenkomstig artikel 18. Deze taak ondersteunt de ontwikkeling van een coherenter en geharmoniseerd regelgevingskader in alle lidstaten.

Vereiste 4 (SD4): De Commissie is bevoegd om een uitvoeringshandeling vast te stellen over indicatoren voor slimme netwerken overeenkomstig artikel 18 bis. Daartoe zal de Commissie de aanbeveling van ACER over indicatoren voor slimme netwerken moeten beoordelen, raadplegingen van belanghebbenden en coördinatie tussen diensten moeten voorbereiden en beheren, in voorkomend geval de uitvoeringshandeling moeten opstellen en de vaststelling en daaropvolgende

evaluatie ervan moeten ondersteunen. Deze taken ondersteunen de ontwikkeling van een coherenter en geharmoniseerd regelgevingskader in alle lidstaten.

Vereiste 5 (gekoppeld aan SD5): De daarmee verband houdende follow-uptaak zou alleen aan DG ENER toekomen en zal naar verwachting beperkt blijven, aangezien de vooruitgang bij de invoering van slimme meters reeds wordt gedekt door bestaande monitoringexercities.

De volgende specifieke doelstellingen (SD's) zijn gericht op die doelstellingen die worden aangepakt via bepalingen waarvoor aanvullende middelen voor ACER vereist zijn:

SD6: De invoering van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen in transmissie- en distributienetten bevorderen door indicatoren voor slimme netten vast te stellen en zo de digitalisering en modernisering van de elektriciteitsinfrastructuur ondersteunen.

SD7: De monitoring op Unieniveau van de ontwikkeling en toepassing van oplossingen voor slimme netwerken en het efficiënte gebruik van elektriciteitsinfrastructuur versterken door regelmatig voortgangsverslagen te publiceren, waardoor het regelgevend toezicht en de empirisch onderbouwde besluitvorming worden verbeterd.

SD8: De doelstelling voor een efficiënter gebruik van het net verder versterken en de systeemefficiëntie verhogen door de regelgevende instanties bij te staan bij het vaststellen van prestatie-indicatoren met betrekking tot de efficiënte exploitatie en ontwikkeling van het net.

SD9: De doelstelling voor een efficiënter gebruik van het net en een hogere systeemefficiëntie verder versterken door middel van efficiëntievergelijkingen tussen transmissiesysteembeheerders.

SD10: Bijdragen tot de doelstelling van harmonisatie van de methoden voor de vaststelling van tarieven, door een aanbeveling aan de Commissie te ontwikkelen over een voorstel voor een geharmoniseerde methode voor tarieven, voordat de Commissie een uitvoeringshandeling over dit onderwerp vaststelt.

Het voorstel bevat nieuwe vereisten voor ACER, die gekoppeld zijn aan de verwezenlijking van SD6, SD7, SD8, SD9 en S10:

Vereiste 6 (gekoppeld aan SD6): ACER moet, in nauwe samenwerking met het ENTSB voor elektriciteit, de EU DSB-entiteit en relevante belanghebbenden, een aanbeveling doen aan de regelgevende instanties over indicatoren voor slimme netwerken om de invoering van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen in transmissie- en distributienetten te meten (artikel 18 bis, lid 2).

Vereiste 7 (gekoppeld aan SD7): ACER moet een voortgangsverslag op Unieniveau publiceren waarin de ontwikkeling en toepassing van oplossingen voor slimme netwerken en het efficiënte gebruik van elektriciteitsinfrastructuur worden beoordeeld (artikel 18 bis, lid 3). Dit verslag moet ten minste om de drie jaar na de publicatie van de aanbeveling van ACER over indicatoren voor slimme netwerken worden gepubliceerd.

Vereiste 8 (gekoppeld aan SD8): ACER heeft tot taak de regelgevende instanties bij te staan bij het bepalen van prestatie-indicatoren (artikel 18, lid 7).

Vereiste 9 (gekoppeld aan SD9): ACER heeft tot taak uiterlijk op de eerste dag van de maand volgend op 12 maanden na de datum van inwerkingtreding van de verordening en vervolgens om de vier jaar een verslag te publiceren over de efficiëntievergelijking van de transmissiesysteembeheerders en hun kosten (artikel 18, lid 7).

Vereiste 10 (gekoppeld aan S10): ACER heeft tot taak een aanbeveling te doen aan de Commissie over een voorstel voor een geharmoniseerde methodologie inzake tarieven (artikel 61, lid 5 bis).

1.3.3. Verwachte resultaten en gevolgen

De middelen stellen de Commissie (DG ENER en DG JRC) en ACER in staat het krachtens Uniewetgeving voor de vervulling van hun taken overeenkomstig de eisen van dit voorstel vereiste mandaat uit te voeren.

Het voorstel zal naar verwachting de kostenefficiënte, veilige en digitale werking van het elektriciteitssysteem versterken door het regelgevingskader voor slimme elektriciteitsnetten, gegevensuitwisseling over elektriciteitsnetten en slimme-metersystemen te verbeteren. De middelen die gekoppeld zijn aan het voorstel zijn bedoeld om te zorgen voor een doeltreffende uitvoering van deze nieuwe elementen en om tastbare voordelen op te leveren voor regelgevende instanties, systeembeheerders, marktdeelnemers en elektriciteitsgebruikers.

De Commissie (DG ENER en JRC)

Vereisten 1 en 2: De Commissie belasten met verantwoordelijkheden in verband met de uitvoering van de bepalingen inzake de uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens zal naar verwachting leiden tot een coherenter Uniebreed kader voor de invoering van slimme en digitale netwerkoplossingen. Dit moet een consistentere monitoring van de vooruitgang in de lidstaten, een betere identificatie van beste praktijken en een sterkere basis voor regelgevende stimulansen ter bevordering van efficiënte netexploitatie en -ontwikkeling ondersteunen. Het zal naar verwachting met name de ontwikkeling, het testen en de opschaling van innovatieve digitale en op AI gebaseerde oplossingen voor netbeheer en -optimalisering vergemakkelijken, waardoor de netobservatie, de systeemefficiëntie en de integratie van hernieuwbare energiebronnen, vraagrespons en niet-fossiele flexibiliteit worden verbeterd.

Vereiste 3: De Commissie belasten met de voorbereiding en vaststelling van een uitvoeringshandeling inzake geharmoniseerde methoden voor tarieven ter ondersteuning van een meer geharmoniseerd en voorspelbaar kader voor de uitvoering van de nationale regelgeving. Dit moet de versnippering bij nationale benaderingen verminderen, de rechtszekerheid voor regelgevende instanties en systeembeheerders verbeteren en de doeltreffendheid van de bredere hervorming voor het verlagen van de systeemkosten versterken.

Vereiste 4: De Commissie belasten met de voorbereiding en vaststelling van een uitvoeringshandeling inzake indicatoren voor slimme netwerken zal naar verwachting een meer geharmoniseerd en voorspelbaar kader voor de uitvoering van nationale regelgeving ondersteunen. Dit moet de versnippering bij nationale benaderingen verminderen, de rechtszekerheid voor regelgevende instanties en systeembeheerders verbeteren en de doeltreffendheid van de bredere hervorming voor het verlagen van de systeemkosten versterken. Bovendien zullen gemeenschappelijke uitvoeringsbepalingen inzake het hergebruik van netgegevens

naar verwachting veilige en interoperabele innovatie in de hele Unie ondersteunen, ten voordele van zowel beheerders als gebruikers van elektriciteitssystemen.

Vereiste 5: De Commissie (DG ENER) belasten met de follow-up van de uitvoering van artikel 18 ter inzake slimme-metersystemen zal naar verwachting een consistentere toepassing ondersteunen van de minimumvereiste voor de invoering van slimme-metersystemen in alle lidstaten. Dit omvat het toezicht op de naleving door de lidstaten van het minimale uitrolniveau en de toepassing van de verduidelijking dat kosten-batenanalyses alleen van toepassing mogen zijn boven dat minimale dekkingsniveau. Dit moet bijdragen tot meer rechtszekerheid, de uitrol van slimme-metersystemen verbeteren en een doeltreffender en geharmoniseerd kader voor consumentenparticipatie en systeemefficiëntie ondersteunen ten voordele van consumenten, systeembeheerders en regelgevende instanties.

ACER

Vereiste 6: ACER belasten met de ontwikkeling van een aanbeveling over indicatoren voor slimme netwerken zal naar verwachting een coherentere aanpak bevorderen voor het meten van digitalisering en innovatie in elektriciteitsnetwerken in de hele Unie. Dit moet de monitoring van de vooruitgang verbeteren, de bredere uitrol van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen ondersteunen en bijdragen tot een efficiënter en moderner gebruik van elektriciteitsinfrastructuur, ten voordele van transmissie- en distributiesysteembeheerders, regelgevende instanties en netgebruikers.

Vereiste 7: ACER de taak geven om verslag uit te brengen over de vooruitgang bij de ontwikkeling en invoering van oplossingen voor slimme netwerken en het efficiënte gebruik van de elektriciteitsinfrastructuur zal naar verwachting de monitoring op Unieniveau van de uitrol van slimme netwerken en de efficiëntie van de infrastructuur versterken. Dit moet een beter geïnformeerd regelgevend toezicht ondersteunen en bijdragen tot een efficiënter en moderner gebruik van de elektriciteitsinfrastructuur ten voordele van transmissie- en distributiesysteembeheerders, regelgevende instanties en netgebruikers.

Vereiste 8: ACER belasten om regelgevende instanties te helpen bij het vaststellen van prestatie-indicatoren zal naar verwachting de transparantie, consistentie en empirische onderbouwing van het regelgevend toezicht in de hele Unie verbeteren. Dit moet beter onderbouwde regelgevingsbesluiten ondersteunen en stimulansen voor efficiënte netexploitatie en investeringen versterken ten voordele van de regelgevende instanties, systeembeheerders en elektriciteitsgebruikers.

Vereiste 9: ACER belasten om een efficiëntievergelijking tussen transmissiesysteembeheerders en hun kosten uit te voeren en te publiceren, zal naar verwachting bijdragen tot het in kaart brengen van goede praktijken en gevallen van inefficiëntie bij transmissiesysteembeheerders. Dit moet de benchmarking in de hele Unie versterken en efficiëntere netwerkexploitatie en investeringsbeslissingen ondersteunen ten behoeve van regelgevende instanties, systeembeheerders en elektriciteitsgebruikers.

Vereiste 10: ACER belasten om een aanbeveling aan de Commissie te doen over een voorstel voor een geharmoniseerde methode voor tarieven zal naar verwachting bijdragen tot meer consistentie en voorspelbaarheid in de aanpak van de vaststelling van tarieven in de lidstaten. Dit moet bijdragen tot een meer geharmoniseerd regelgevingskader, de versnippering van de nationale benaderingen verminderen en

een duidelijkere en coherentere basis voor het ontwerp van nettarieven ondersteunen ten behoeve van de regelgevende instanties, systeembeheerders en marktdeelnemers.

1.3.4. Prestatie-indicatoren

Zie de toelichting over de monitoring van de voortgang en de beoordeling van de resultaten van het initiatief.

1.4. Het voorstel betreft:

☒ een nieuwe actie

☐ een nieuwe actie na een proefproject/voorbereidende actie[1]

☐ de verlenging van een bestaande actie

☐ de samenvoeging of ombuiging van een of meer acties naar een andere/een nieuwe actie

1.5. Motivering van het voorstel

1.5.1. Vereisten waaraan op korte of lange termijn moet worden voldaan, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van de uitvoering van het initiatief

De Commissie (DG ENER en DG JRC)

Vereiste 1: DG ENER heeft tot taak toezicht te houden op de uitvoering van het kader voor de uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens voor innovatiedoeleinden, waaronder de coördinatie van het algemene uitvoeringsproces met ACER, ENTSB voor Elektriciteit, de EU DSB-entiteit, TSB's, DSB's, lidstaten en andere relevante belanghebbenden, en te zorgen voor samenhang met het bredere Uniekader (artikel 18 bis, lid 5). Daarnaast moet de Commissie de door het ENTSB voor Elektriciteit, de EU DSB-entiteit en de deelnemende TSB's en DSB's meegedeelde elementen met betrekking tot governance, participatieregels, technische en operationele maatregelen, cyberbeveiligingswaarborgen, levenscyclusregelingen en testkaders ontvangen, beoordelen en opvolgen, binnen drie maanden een advies van de Commissie uitbrengen en monitoren hoe met dat advies rekening wordt gehouden. Specifieke middelen zouden met name de algemene coördinatie van het uitvoeringsproces met ACER, het ENTSB voor Elektriciteit, de EU DSB-entiteit, systeembeheerders, lidstaten en andere belanghebbenden ondersteunen; voorbereiding van het advies van de Commissie uit hoofde van artikel 18 bis, lid 5; beleids- en juridische follow-up, onder meer met betrekking tot de aanbevelingen van ACER en kwesties op het gebied van gegevensbeheer, cyberbeveiliging, AI en kritieke infrastructuur; en betrokkenheid van belanghebbenden, monitoring en mogelijke toekomstige updates van het uitvoeringskader.

Het JRC verstrekt technisch en wetenschappelijk advies voor de ontwikkeling van het kader voor vrijwillige veilige uitwisseling van elektriciteitsgegevens uit hoofde van artikel 18 bis, lid 5. Dit omvat het verstrekken van richtsnoeren voor test- en valideringsbenaderingen, en essentiële cyberbeveiligingsvereisten. Waar van toepassing, zou het JRC kunnen bijdragen aan het formuleren van tijdige, beleidsrelevante gebruiksgevallen in verband met de planning, exploitatie en optimalisering van het elektriciteitsnet. Het JRC zou ook technische input leveren voor de uitvoeringshandelingen uit hoofde van artikel 61, lid 5 ter, ter ondersteuning

[1] In de zin van artikel 58, lid 2, punt a) of b), van het Financieel Reglement.

van de technische beoordeling van het kader voor de vrijwillige veilige uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens uit hoofde van artikel 18 bis, lid 5.

Vereiste 2: De Commissie is bevoegd uitvoeringshandelingen vast te stellen met richtsnoeren die het rechtmatige, veilige en gecontroleerde hergebruik van elektriciteitsnetgegevens voor onderzoeks- en innovatiedoeleinden van algemeen belang mogelijk moeten maken ter ondersteuning van de exploitatie en optimalisering van het elektriciteitssysteem overeenkomstig artikel 18 bis (artikel 61, lid 5 ter). Dit omvat technische en juridische voorbereiding, raadpleging van belanghebbenden, ontwerp en follow-up van de uitvoering. Deze taak vereist een gecombineerde inspanning van DG ENER en het JRC, waarbij deze laatste technische input levert voor de voorbereiding van deze uitvoeringshandelingen, onder meer met betrekking tot gegevensmodellen, ontologieën, interfaces, interoperabiliteitsarchitecturen en technische specificaties. Deze middelen zouden met name betrekking hebben op de voorbereiding, het ontwerp en de aansturing van de vaststelling van uitvoeringshandelingen uit hoofde van artikel 61, leden 5 bis en 5 ter, inclusief overleg tussen de diensten en raadpleging van de lidstaten in het kader van de desbetreffende comitéprocedure.

Vereiste 3: De Commissie kan een uitvoeringshandeling vaststellen met richtsnoeren inzake een geharmoniseerde methode voor tarieven overeenkomstig artikel 18 (artikel 61, lid 5 bis). Deze taak vereist analytische, regelgevende en coördinerende capaciteit binnen DG ENER. Deze vereiste middelen zouden met name de beleids- en juridische follow-up dekken.

Vereiste 4: De Commissie kan een uitvoeringshandeling vaststellen over indicatoren voor slimme netwerken overeenkomstig artikel 18 bis (artikel 61, lid 5 bis). Deze taak vereist analytische, regelgevende en coördinerende capaciteit binnen DG ENER. Deze vereiste middelen zouden met name de beleids- en juridische follow-up dekken.

Vereiste 5: Er worden geen afzonderlijke personele middelen nodig geacht voor DG ENER met betrekking tot artikel 18 ter, aangezien de vooruitgang bij de invoering van slimme meters reeds wordt gedekt door bestaande monitoringactiviteiten.

ACER

Vereiste 6: ACER moet, in nauwe samenwerking met transmissie- en distributiesysteembeheerders en relevante belanghebbenden, een aanbeveling doen aan de regelgevende instanties over indicatoren voor slimme netwerken om de invoering van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen in transmissie- en distributienetten te meten (artikel 18 bis, lid 2). Deze aanbeveling moet uiterlijk één jaar na de inwerkingtreding van de verordening worden gedaan en vormt een eenmalige taak.

Vereiste 7: ACER moet een voortgangsverslag op Unieniveau publiceren waarin de ontwikkeling en toepassing van oplossingen voor slimme netwerken en het efficiënte gebruik van elektriciteitsinfrastructuur worden beoordeeld (artikel 18 bis, lid 3). Dit verslag moet ten minste om de drie jaar na de publicatie van de aanbeveling van ACER over indicatoren voor slimme netwerken worden gepubliceerd en vormt een terugkerende taak.

Voor de vereisten 6 en 7 samen heeft ACER dus extra personeel nodig om de werkzaamheden van de deskundigen te leiden en uit te voeren, waaronder de initiële

aanbeveling en regelmatige monitoring van zowel TSB's als DSB's, en om bijstand te verlenen bij het verzamelen van gegevens en andere administratieve taken die inherent zijn aan deze activiteit.

Vereiste 8: ACER heeft tot taak de regelgevende instanties bij te staan bij het bepalen van prestatie-indicatoren (artikel 18, lid 7).

Vereiste 9: ACER heeft tot taak uiterlijk op de eerste dag van de maand volgend op 12 maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening en vervolgens om de vier jaar een verslag te publiceren met een efficiëntievergelijking van de transmissiesysteembeheerders en hun kosten (artikel 18, lid 7).

Vereiste 10: ACER heeft tot taak een aanbeveling te doen aan de Commissie over een voorstel voor een geharmoniseerde methodologie inzake tarieven (artikel 61, lid 5 bis).

Voor de vereisten 8, 9 en 10 heeft ACER extra personele middelen nodig voor horizontale ondersteuning en overheadkosten, alsook een operationele begroting voor gespecialiseerde consultancy en ontwikkelingen.

1.5.2. Meerwaarde van het optreden van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder "meerwaarde van het optreden van de EU" verstaan de waarde die het optreden van de Unie oplevert boven op de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd.

Een kader op EU-niveau voor energiekosten, inclusief nettarieven, is doeltreffender dan afzonderlijke nationale maatregelen omdat het versnippering voorkomt. De lidstaten alleen kunnen de nodige hervormingen niet doorvoeren binnen de grenzen van het bestaande EU-kader uit hoofde van de elektriciteitsverordening. Een gemeenschappelijk juridisch en beleidskader maakt ook ambitieuzere en kosteneffectievere maatregelen mogelijk.

Het voorstel voorziet in een coherente EU-aanpak voor draadloze, slimme en digitale oplossingen in alle elektriciteitssystemen, zoals een minimale uitrol van slimme meters, een sterkere consumentenparticipatie, door ACER-geleide indicatoren voor slimme netwerken en interoperabele uitwisseling van netgegevens.

De voorgestelde maatregelen zijn in verhouding omdat zij alleen de maatregelen invoeren die nodig zijn om de efficiëntie van het net, de transparantie en de stimulansen voor elektrificatie te verbeteren, zonder een uniform technologisch model op te leggen of buitensporige administratieve lasten op te leggen. Aangezien het initiatief voornamelijk bepalingen in bestaande EU-wetgeving toevoegt en aanpast, is een wijzigingshandeling het passende rechtsinstrument.

1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan

Uit ervaringen met de uitvoering van het bestaande kader voor de elektriciteitsmarkt is gebleken dat de toenemende elektrificatie, de snelle uitrol van hernieuwbare energiebronnen en de toenemende digitalisering van het elektriciteitssysteem een meer systeemgerichte en efficiënte aanpak van de exploitatie en het gebruik van elektriciteitsnetwerken vereisen. De bestaande regelgevingskaders hebben niet altijd voldoende sterke stimulansen geboden voor efficiënt netgebruik, flexibiliteit, tijdige toegang tot het net of de uitrol van slimme en digitale oplossingen.

In recente beleidsinitiatieven, waaronder het actieplan voor betaalbare energie, het pakket Europese netten en AccelerateEU, werd ook gewezen op de noodzaak van een coherentere aanpak van de regelgevingscomponenten die bijdragen tot de elektriciteitskosten, zoals nettarieven en belastingen, om de doelstellingen op het gebied van elektrificatie, betaalbaarheid en concurrentievermogen te ondersteunen.

Uit eerdere ervaringen met de uitvoering van de wetgeving van de Unie inzake de elektriciteitsmarkt is voorts gebleken dat steeds meer technische en gegevensintensieve regelgevingskaders adequate technische, regelgevings- en monitoringcapaciteit op het niveau van de Unie vereisen, onder meer binnen ACER en de Commissie.

1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten

Het voorstel is in overeenstemming met de doelstellingen van AccelerateEU en de Clean Industrial Deal.

De doelstellingen van het voorstel om consumenten te beschermen, het concurrentievermogen van de industrie in de EU te verbeteren en investeringen in hernieuwbare energie en koolstofarme technologieën te stimuleren, zijn ook volledig in overeenstemming met het kader van de Europese Green Deal en de Clean Industrial Deal, terwijl ze coherent zijn met en een aanvulling vormen op de huidige initiatieven. Het voorstel is een antwoord op de problemen die in februari 2025 in het actieplan voor betaalbare energie van de Commissie aan het licht zijn gekomen, namelijk dat hoge energiekosten het concurrentievermogen van Europese bedrijven in gevaar brengen en een aanzienlijke last vormen voor de consument. Daarom is het absoluut noodzakelijk dat we ervoor zorgen dat een efficiënt gebruik van het energiesysteem, ondersteund door een passende belastingstructuur, een belangrijke rol speelt om elektriciteitsgebruikers in staat te stellen te profiteren van meer voorspelbare en lagere energiekosten.

Het voorgestelde initiatief is nauw verbonden met en vormt een aanvulling op de wetgevingsvoorstellen in het netwerkpakket, dat een belangrijk resultaat is in het kader van de Clean Industrial Deal en het actieplan voor betaalbare energie, die deel uitmaken van het werkprogramma van de Commissie voor 2025.

In het voorstel van de Commissie voor het nieuwe meerjarig financieel kader (MFK) 2028-2034 wordt gewezen op “het cruciale belang van een echte energie-unie en goed geïntegreerde EU-infrastructuurnetwerken”, wat tot uiting komt in een aanzienlijk hogere begroting die wordt voorgesteld voor de Connecting Europe Facility (CEF) voor energie.

1.5.5. Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking

De vte’s zijn nodig voor aanvullende taken die door ACER worden uitgevoerd, terwijl de bestaande taken in de nabije toekomst niet zullen afnemen.

Voor zover wettelijk mogelijk zullen de voor ACER gevraagde extra vte’s worden gefinancierd uit een relevant programmabudget binnen dezelfde MFK-rubriek, onder voorbehoud van het akkoord over het MFK 2028-2034.

1.6. Duur van het voorstel en van de financiële gevolgen ervan

☐ **beperkte geldigheidsduur**

☐ van kracht vanaf [DD/MM]JJJJ tot en met [DD/MM]JJJJ

☐ financiële gevolgen vanaf JJJJ tot en met JJJJ voor vastleggingskredieten en vanaf JJJJ tot en met JJJJ voor betalingskredieten.

☒ **onbeperkte geldigheidsduur**

Uitvoering met een opstartperiode vanaf JJJJ tot en met JJJJ,

gevolgd door een volledige uitvoering.

1.7. Wijzen van uitvoering van de geplande begroting

☒ **Direct beheer** door de Commissie

- ☒ door haar diensten, waaronder het personeel in de delegaties van de Unie;
- ☐ door de uitvoerende agentschappen

☐ **Gedeeld beheer** met de lidstaten

☒ **Indirect beheer** door begrotingsuitvoeringstaken toe te vertrouwen aan:

- ☐ derde landen of de door hen aangewezen organen
- ☐ internationale organisaties en hun agentschappen (geef aan welke)
- ☐ de Europese Investeringsbank en het Europees Investeringsfonds
- ☒ de in de artikelen 70 en 71 van het Financieel Reglement bedoelde organen
- ☐ publiekrechtelijke organen
- ☐ privaatrechtelijke organen met een openbaredienstverleningstaak, voor zover zij zijn voorzien van voldoende financiële garanties
- ☐ privaatrechtelijke organen van een lidstaat, waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap is toevertrouwd en die zijn voorzien van voldoende financiële garanties
- ☐ organen waaraan of personen aan wie de uitvoering van specifieke maatregelen op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid in het kader van titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie is toevertrouwd en die worden genoemd in de betrokken basishandeling
- ☐ in een lidstaat gevestigde organen die onder het privaatrecht van een lidstaat of onder het Unierecht vallen en die in aanmerking komen om overeenkomstig sectorspecifieke regelgeving te worden belast met de uitvoering van middelen van de Unie of begrotingsgaranties, voor zover dergelijke organen onder zeggenschap staan van publiekrechtelijke organen of privaatrechtelijke organen met een openbaredienstverleningstaak, en beschikken over voldoende financiële garanties in de vorm van hoofdelijke aansprakelijkheid van de controlerende organen of gelijkwaardige financiële garanties, die voor elke actie beperkt kunnen blijven tot het maximumbedrag van de steun van de Unie.

Opmerkingen

n.v.t.

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen

Krachtens zijn financiële regeling moet ACER in het kader van zijn programmeringsdocument een jaarlijks werkprogramma indienen, inclusief nadere informatie over de financiële en personele middelen voor iedere uitgevoerde activiteit.

ACER brengt maandelijks verslag uit aan DG ENER over de uitvoering van de begroting, inclusief vastleggingen, en over betalingen per begrotingstitel en vacaturepercentages per personeelstype.

Daarnaast wordt DG ENER rechtstreeks vertegenwoordigd in de bestuursorganen van ACER. Via zijn vertegenwoordigers in de raad van bestuur wordt DG ENER op elke vergadering tijdens het jaar op de hoogte gesteld van het gebruik van de begroting en de personeelsformatie.

Tot slot moet ACER, ook in overeenstemming met de financiële regels, in de raad van bestuur en via het jaarlijkse activiteitenverslag, jaarlijks verslag uitbrengen over zijn activiteiten en het gebruik van middelen.

De taken die rechtstreeks door DG ENER worden uitgevoerd, in voorkomend geval met steun van het JRC, volgen de jaarlijkse planning- en monitoringcyclus zoals die in de Commissie en de uitvoerende agentschappen wordt gevolgd, inclusief de verslaglegging over de resultaten via het jaarlijkse activiteitenverslag van DG ENER en het JRC.

2.2. Beheers- en controlesystemen

2.2.1. Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie

Wat de eisen betreft die onder de bevoegdheid van de Commissie vallen, zullen deze taken in de eerste plaats worden uitgevoerd door DG ENER, met wetenschappelijke en technische ondersteuning van het JRC. Afhankelijk van de uitvoeringsbehoeften kunnen sommige ondersteunende activiteiten worden uitgevoerd door middel van overheidsopdrachten, waaronder studies van deskundigen, technische ondersteuning, workshops, prototyping of valideringsoefeningen. In dergelijke gevallen zouden aanbestedingen onder direct beheer worden uitgevoerd, met volledige inachtneming van het Financieel Reglement. De controlestrategie voor deze uitgaven zou de standaard juridische, financiële en operationele controles vooraf en achteraf van de Commissie volgen.

Wat de vereisten betreft die binnen het toepassingsgebied van ACER vallen, is het Agentschap het best geplaatst om de taken uit te voeren die verband houden met de voorbereiding van aanbevelingen en voortgangsverslagen op Unieniveau over indicatoren voor slimme netwerken. ACER moet weliswaar nieuwe deskundigheid ontwikkelen, maar het is toch het meest kostenefficiënt om de nieuwe taken op grond van dit voorstel toe te wijzen aan een bestaand agentschap dat al soortgelijke taken vervult.

2.2.2. Informatie over de vastgestelde risico's en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico's te beperken

DG Energie

De elementen die rechtstreeks door DG Energie worden beheerd, kunnen onderhevig zijn aan de gebruikelijke risico's van aanbestedingsprocedures. Deze risico's worden als laag beschouwd wat de wettigheid en regelmatigheid van de uitgaven betreft. Er bestaan passende en doeltreffende controles op het niveau van de organisatie en de DG's. Wat de prestaties betreft, is het belangrijkste risico een verkeerde raming van de werklast die dit voorstel met zich meebrengt, aangezien het nieuwe taken omvat. Deze risico's moeten worden aanvaard, omdat de ervaring leert dat het zeer moeilijk is om de situatie later te herstellen indien er in het initiële voorstel onvoldoende middelen zijn opgenomen.

DG JRC

Als onderdeel van het risicobeoordelingsproces voor zijn wetenschappelijke activiteiten bepaalt het JRC potentiële risico's, beoordeelt het de ernst ervan, plant het de nodige risicobeperkende maatregelen en brengt het bestaande controles in kaart. De belangrijkste vastgestelde risico's hebben betrekking op a) de raming van de werklast voor de nieuwe taken in verband met dit voorstel (de werklast voor sommige taken zou kunnen worden onderschat); b) onvoldoende kwantiteit of kwaliteit van de gegevens om de verschillende nieuwe taken te ondersteunen. Voor a) moet het risico worden aanvaard; risicobeperkende maatregelen omvatten een zorgvuldige personeelsplanning gedurende de hele looptijd van de activiteiten om te zorgen voor de juiste expertise. Voor b) omvatten de maatregelen een vroege deelname aan het ontwerpen en opzetten van de gegevensverzamelingsprocessen, alsmede een vroegtijdige identificatie, binnen elke taak die gepaard gaat met intensieve gegevensverwerking, van de mogelijke belemmeringen voor de toegang tot de relevante gegevens en vroegtijdige communicatie met DG ENER en de belanghebbenden om de kwestie van de beschikbaarheid van gegevens aan de orde te stellen.

ACER

Wat nieuwe taken voor ACER betreft, bevat het voorstel verscheidene nieuwe taken die het risico beperken, omdat onderschatting van de werklast van de ene taak zou kunnen worden gecompenseerd door overschatting ervan bij een andere taak, en er in de toekomst herschikking mogelijk is.

2.2.3. Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting)

DG Energie en DG JRC

De aan DG Energie toegewezen taken zullen worden uitgevoerd volgens het reeds bestaande controlesysteem en de verhouding van de controlekosten zal naar verwachting stabiel blijven (5 % tot 6 % van de beheerde middelen op basis van recente exercities).

ACER

De toewijzing van extra taken voor het bestaande mandaat van ACER schept naar verwachting geen specifiek extra toezicht bij het Agentschap, zodat de verhouding

van toezichtkosten ten opzichte van de waarde van de beheerde fondsen ongewijzigd blijft voor ACER.

2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

DG Energie

DG Energie heeft in 2020 een herziene fraudebestrijdingsstrategie aangenomen en in 2023 een herzien actieplan voor de jaren 2023-2025. DG Energie herziet momenteel zijn fraudebestrijdingsstrategie voor de jaren 2026-2028, in overeenstemming met de OLAF-methode. De fraudebestrijdingsstrategie van DG Energie is gebaseerd op die van de Commissie en er is intern een specifieke risico-evaluatie uitgevoerd ter identificatie van de meest fraudegevoelige gebieden, het bestaande toezicht en van maatregelen ter verbetering van de capaciteit van DG Energie om fraude tegen te gaan, op te sporen en te corrigeren.

DG JRC

De fraudebestrijdingsstrategie van het JRC en het bijbehorende actieplan zijn in 2020 vastgesteld en in 2024 gewijzigd om het plan voor de periode 2025-2027 te herzien en te actualiseren. Het geactualiseerde plan omvat drie nieuwe acties: een bewustmakingscampagne gericht op ethische kwesties en fraudebestrijdingsmaatregelen van de Commissie, met relevante voorbeelden op maat voor het wetenschappelijk personeel van het JRC, die in de eerste helft van 2025 van start gaat; een uitgebreid opleidingsprogramma met themabijeenkomsten over onder meer onderwerpen als belangenconflicten, auteurschap, het gebruik van AI, klokkenluiders en meldingskanalen; geactualiseerde Sharepoint-pagina's gewijd aan ethische kwesties en fraudebestrijdingsmaatregelen. Deze nieuwe acties vormen een aanvulling op de lopende inspanningen in het kader van het actieplan 2021-2024 en de deelname van het JRC aan het actieplan voor de fraudebestrijdingsstrategie van de Commissie. Het JRC hecht veel waarde aan de samenwerking met OLAF, het interne controleteam en andere belanghebbenden in onze gezamenlijke inspanningen om fraude te bestrijden.

ACER

ACER past de fraudebestrijdingsbeginselen van gedecentraliseerde EU-agentschappen toe, in overeenstemming met de aanpak van de Commissie en de richtsnoeren van OLAF van 2024 voor gedecentraliseerde agentschappen en gemeenschappelijke ondernemingen. Het Agentschap heeft in december 2024 een nieuwe fraudebestrijdingsstrategie vastgesteld en daarbij Besluit 15/2021 van de raad van bestuur van het Agentschap ingetrokken. De nieuwe strategie, die de periode 2025-2027 bestrijkt, is gebaseerd op de volgende strategische doelstellingen: optimalisering van de bestaande fraudepreventiemaatregelen, verbetering van de tijdigheid en nauwkeurigheid van de bestaande opsporingssystemen, versterking van de onderzoeksprotocollen en optimalisering van corrigerende maatregelen voor een snelle terugvordering.

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

3.1. Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven

- Bestaande begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK/NGK[1] .	van EVA-landen[2]	van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten [3]	van andere derde landen	andere bestemmingsontvangsten
1	02.10.03 Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER)	GK	JA	NEE	NEE	NEE

[1] GK = gesplitste kredieten/NGK = niet-gesplitste kredieten.
[2] EVA: Europese Vrijhandelsassociatie.
[3] Kandidaat-lidstaten en, in voorkomend geval, potentiële kandidaten uit de Westelijke Balkan.

3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten

3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten

☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig

☒ Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.1.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarig financieel kader		Nummer	1					
DG: JRC			Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	**TOTAAL MFK 2021-2027**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
Beleidskredieten								
Begrotingsonderdeel	Vastleggingen	(1a)					**0,000**	
	Betalingen	(2a)					**0,000**	
Begrotingsonderdeel	Vastleggingen	(1b)					**0,000**	
	Betalingen	(2b)					**0,000**	
Uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten								
Begrotingsonderdeel 01 01 01 Ondersteunende uitgaven voor Horizon Europa		(3)				**0,255**	**0,255**	**1,782**
TOTAAL kredieten voor DG JRC	Vastleggingen	=1a+1b+3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**
	Betalingen	=2a+2b+3	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**

De kredieten die nodig worden geacht in het kader van het begrotingsonderdeel voor ondersteuning van Horizon Europa (Eigen onderzoek) zullen worden herschikt uit het aan het JRC toegewezen budget van het programma en vormen geen aanvullend verzoek ten opzichte van het huidige niveau van de in het kader van de ontwerpbegroting 2027 gevraagde kredieten.

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

ACER	Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	**TOTAAL MFK 2021-2027**	**TOTAAL MFK 2028-2034**

Begrotingsonderdeel: 02.10.03/EU-begrotingsbijdrage aan het agentschap				0,391	**0,391**	**10,039[1]**

De kredieten/EU-begrotingsbijdrage aan het agentschap zullen/zal worden gecompenseerd door een verlaging van het budget voor het volgende programma Connecting Europe Facility – Energie/begrotingsonderdeel: 02.03.01/in het jaar: 2027

Het bedrag aan kredieten dat in het volgende MFK aan het Agentschap moet worden toegewezen, is indicatief en afhankelijk van het akkoord over het MFK. Het moet worden geïntegreerd in de subsidie aan het Agentschap vanwege het permanente karakter van de in dit voorstel toegewezen taken en zal in voorkomend geval worden gecompenseerd door een gelijkwaardige verlaging van een relevant programmabudget binnen dezelfde MFK-rubriek. Als een compenserende verlaging nodig is, moeten de aan het Agentschap toegewezen middelen mogelijk ook worden herzien in het kader van de jaarlijkse begrotingsprocedure.

			Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	**TOTAAL MFK 2021-2027**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
TOTAAL beleidskredieten (inclusief bijdrage aan gedecentraliseerd agentschap)	Vastleggingen	(4)	0,000	0,000	0,000	0,391	**0,391**	**10,039**
	Betalingen	(5)	0,000	0,000	0,000	0,391	**0,391**	**10,039**
TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)	0,000	0,000	0,000	0,255	**0,255**	**1,782**
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 1	Vastleggingen	=4+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,645**	**0,645**	**11,821**
van het meerjarig financieel kader	Betalingen	=5+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,645**	**0,645**	**11,821**

			Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	**TOTAAL MFK 2021-2027**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
• TOTAAL beleidskredieten (alle beleidsrubrieken)	Vastleggingen	(4)	0,000	0,000	0,000	0,391	**0,391**	**10,039**
	Betalingen	(5)	0,000	0,000	0,000	0,391	**0,391**	**10,039**

[1] In dit cijfer is rekening gehouden met de gecumuleerde jaarlijkse indexering van 2 %.

• TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten (alle beleidsrubrieken)		(6)	0,000	0,000	0,000	0,255	**0,255**	**1,782**
TOTAAL kredieten onder de rubrieken 1 tot en met 6 van het meerjarig financieel kader (referentiebedrag)	Vastleggingen	=4+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,645**	**0,391**	**11,821**
	Betalingen	=5+6	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,645**	**0,391**	**11,821**

Rubriek van het meerjarig financieel kader	**7**	"Administratieve uitgaven"

DG: ENER	Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	**TOTAAL MFK 2021-2027**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
•Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,404	**0,404**	**2,828**
•Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,018	**0,018**	**0,126**
TOTAAL DG ENER	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,422**	**0,422**	**2,954**
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader (totaal vastleggingen = totaal betalingen)	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,422**	**0,422**	**2,954**

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

		Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	**TOTAAL MFK 2021-2027**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 7	Vastleggingen	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**1,067**	**1,067**	**14,775**
van het meerjarig financieel kader	Betalingen	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**1,067**	**1,067**	**14,775**

3.2.2. Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten

Vastleggingskredieten, in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Vermeld			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Vul zoveel jaren in als nodig om de duur van	**TOTAAL**

doelstellingen en outputs ⇩			**2024**		**2025**		**2026**		**2027**		de gevolgen weer te geven (zie punt 1.6)							
	OUTPUTS																	
	Soort[2]	Gem. kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Totaal aantal	Totale kosten
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 1[3]…																		
- Output																		
- Output																		
- Output																		
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1																		
SPECIFIEKE DOELSTELLING NR. 2…																		
- Output																		
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 2																		
TOTAAL																		

[2] Outputs zijn de te verstrekken producten en diensten (bv.: aantal gefinancierde studentenuitwisselingen, aantal km aangelegde wegen enz.).

[3] Zoals beschreven in punt 1.3.2. “Specifieke doelstelling(en)”

3.2.3. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten

☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig

☒ Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.3.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

GOEDGEKEURDE KREDIETEN	Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	**TOTAAL 2021-2027**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
RUBRIEK 7						
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,404	**0,404**	2,828
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,018	**0,018**	0,126
Subtotaal RUBRIEK 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,422**	**0,422**	**2,954**
Buiten RUBRIEK 7						
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,255	**0,255**	1,782
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
Subtotaal buiten RUBRIEK 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**
TOTAAL	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,677**	**0,677**	**4,736**

In 2027 zullen de benodigde kredieten voor personeel en andere administratieve uitgaven worden gefinancierd uit de kredieten van het DG die reeds voor het beheer van deze actie zijn toegewezen en/of binnen het DG zijn herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

De geraamde gevolgen voor de uitgaven en het personeelsbestand voor 2028 en daarna worden louter ter illustratie verstrekt en lopen niet vooruit op het volgende meerjarig financieel kader. De financieringsbron en de omvang van de financiële vastlegging van de Unie voor de periode na 2027 blijven afhankelijk van het resultaat van de interinstitutionele onderhandelingen over het MFK 2028-2034 en zullen daarna worden vastgesteld via de jaarlijkse begrotingsprocedure. Alle kredieten en personeelstoewijzingen vanaf 2028 zijn indicatief.

3.2.4. Geraamde personeelsbehoeften

☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig

☒ Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.4.1. Gefinancierd uit goedgekeurde begroting

Raming in voltijdequivalenten (vte's)

GOEDGEKEURDE KREDIETEN	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027	Na 2027
•Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)					
20 01 02 01 (Centrale diensten en vertegenwoordigingen van de Commissie)	0	0	0	1	1
20 01 02 03 (EU-delegaties)	0	0	0	0	0
01 01 01 01 (onderzoek onder contract)	0	0	0	0	0
01 01 01 11 (eigen onderzoek)	0	0	0	0,5	0,5
Andere begrotingsonderdelen (te specificeren)	0	0	0	0	0
• Extern personeel (in vte's)					
20 02 01 (AC, END van de "totale financiële middelen")	0	0	0	2	2
20 02 03 (AC, AL, END en JPD in de EU-delegaties)	0	0	0	0	0
Admin. ondersteuning - centrale diensten	0	0	0	0	0
Admin. ondersteuning - EU-delegaties [XX.01.YY.YY]	0	0	0	0	0
01 01 01 02 (AC, END – onderzoek onder contract)	0	0	0	0	0
01 01 01 12 (AC, END – eigen onderzoek)	0	0	0	1,5	1,5
Andere begrotingsonderdelen (te specificeren) – rubriek 7	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te specificeren) – buiten rubriek 7	0	0	0	0	0
TOTAAL	**0**	**0**	**0**	**5**	**5**

	Bestaand personeel van de diensten van de Commissie	**Extra personeel***		
		Te financieren uit rubriek 7/Onderzoek	**Te financieren uit BA-onderdeel**	**Te financieren uit vergoedingen**
Personeelsformatieposten	1 DG ENER 0,5 AD DG JRC		n.v.t.	
Extern personeel (AC, END, INT)	2 AC DG ENER 1,5 CA DG JRC			

De geraamde gevolgen voor de uitgaven en het personeelsbestand voor 2028 en daarna worden louter ter illustratie verstrekt en lopen niet vooruit op het volgende meerjarig financieel kader. De financieringsbron en de omvang van de financiële vastlegging van de Unie voor de periode na 2027 blijven afhankelijk van het resultaat van de interinstitutionele onderhandelingen over het MFK 2028-2034 en zullen daarna worden vastgesteld via de jaarlijkse begrotingsprocedure. Alle kredieten en personeelstoewijzingen vanaf 2028 zijn indicatief.

Beschrijving van de uit te voeren taken door:

Ambtenaren en tijdelijk personeel	Door de uitvoering van de bepalingen inzake nettarieven, indicatoren voor slimme netwerken, gegevensuitwisseling over het elektriciteitsnet en het hergebruik van elektriciteitsnetgegevens voor onderzoeks- en innovatiedoeleinden wordt een reeks nieuwe taken voor de Commissie geïntroduceerd, waarvoor middelen nodig zijn om een doeltreffende en tijdige uitvoering te waarborgen. Deze taken zijn horizontaal van aard en combineren energieregelgeving, digitaal beleid, datagovernance, cyberbeveiliging en innovatieondersteuning. Ze vereisen duurzame interactie met een breed scala aan actoren op Unie- en nationaal niveau. DG ENER De toewijzing van **1 vaste ambtenaar (AD) vte** binnen DG ENER is nodig om de governance, de coördinatie en het regelgevend toezicht op lange termijn van het bij artikel 18 bis vastgestelde nieuwe kader te waarborgen. Dit omvat het aansturen van de uitvoering van het kader voor de uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens, het waarborgen van samenhang met het bredere rechtskader van de Unie (zoals de dataverordening, de AI-verordening en de wetgeving inzake cyberbeveiliging), de coördinatie met ACER, het ENTSB-E, de EU-DSB-entiteit en de lidstaten, en het toezicht op de follow-up van het advies van de Commissie over de gecoördineerde regeling. Deze middelen zouden verband houden met vereiste 1 en met name betrekking hebben op: Processturing en coördinatie van de regelgeving - Het algemene uitvoeringsproces coördineren met ACER, ENTSB voor elektriciteit, de EU DSB-entiteit, TSB's, DSB's, lidstaten en andere relevante belanghebbenden. - De voorbereiding beheren van een advies van de Commissie over de op grond van artikel 18 bis, lid 5, meegedeelde gecoördineerde regeling, zoals de beoordeling van governance-, participatie-, technische, operationele, transparantie- en cyberbeveiligingselementen. - Zorgen voor samenhang van het initiatief met het bredere Uniekader voor elektriciteitsmarkten, digitalisering, cyberbeveiliging, gegevensbescherming, AI en industriebeleid. Beleids- en juridische follow-up - De gevolgen voor de regelgeving beoordelen van de aanbevelingen en voortgangsverslagen van ACER over indicatoren voor slimme netwerken. - Follow-up van de uitvoering van het vrijwillige kader voor de uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens, zoals de wijze waarop met het advies van de Commissie rekening wordt gehouden. - Coördineren met de betrokken diensten van de Commissie, met name op het gebied van gegevensbeheer, cyberbeveiliging, AI en kritieke infrastructuur.

	Betrokkenheid van belanghebbenden en monitoring - Organiseren en opvolgen van vergaderingen, workshops met deskundigen en gerichte raadplegingen van TSB's, DSB's, ENTSB-E, de EU DSB-entiteit, ACER, de industrie, onderzoeksactoren en andere belanghebbenden. - De voortgang van de uitvoering monitoren en toekomstige updates van het uitvoeringskader waar nodig ondersteunen. Deze taken zijn structureel en voorzien op lange termijn, aangezien zij verband houden met de voortdurende monitoring, ontwikkeling en governance van de digitalisering van elektriciteitsnetwerken op het niveau van de Unie. Zij gaan verder dan de huidige activiteiten van DG ENER, die geen operationeel toezicht inhouden op een kader op Unieniveau voor de uitwisseling van netgegevens en innovatie. Dit zou ook een beperkte follow-up van de uitvoering in verband met artikel 18 ter inzake slimme-metersystemen omvatten. DG JRC DG JRC heeft een gedetailleerde beoordeling uitgevoerd van de technische en wetenschappelijke ondersteuning die nodig is om het voorstel uit te voeren en heeft de mogelijkheid van interne herschikking onderzocht. Aangezien er enkele synergieën bestaan met lopende activiteiten op het gebied van de digitalisering van het energiesysteem en cyberbeveiliging, deze aanvullende activiteiten uit te voeren, met een inspanning van **0.5 AD vte – overgeheveld uit zijn interne middelen** – die zal worden besteed aan de ondersteuning van de ontwikkeling van uitvoeringshandelingen. Dit omvat het verstrekken van technische input voor de voorbereiding van uitvoeringshandelingen uit hoofde van artikel 61, lid 5 ter, onder meer met betrekking tot gegevensmodellen, ontologieën, interfaces, interoperabiliteitsarchitecturen en technische specificaties.
Extern personeel	DG ENER **Twee tijdelijke arbeidscontractanten (CA) vte's** zijn nodig ter ondersteuning van de voorbereiding, het ontwerp en de vaststelling van **uitvoeringshandelingen** uit hoofde van artikel 61 (tariefmethodologie en indicatoren voor slimme netwerken & hergebruik van gegevens) met betrekking tot de volgende vereisten: - Vereiste 2: De Commissie is bevoegd uitvoeringshandelingen vast te stellen met richtsnoeren die het rechtmatige, veilige en gecontroleerde hergebruik van elektriciteitsnetgegevens voor onderzoeks- en innovatiedoeleinden van algemeen belang mogelijk moeten maken ter ondersteuning van de exploitatie en optimalisering van het elektriciteitssysteem overeenkomstig artikel 18 bis (artikel 61, lid 5 ter). Dit omvat technische en juridische voorbereiding, raadpleging van belanghebbenden, ontwerp en follow-up van de uitvoering. Voor deze taak is naar schatting 0,5 vte van DG ENER nodig. Deze middelen zouden met name betrekking hebben op de voorbereiding, het ontwerp en de aansturing van de vaststelling van uitvoeringshandelingen

	uit hoofde van artikel 61, leden 5 bis en 5 ter, waaronder overleg tussen de diensten en raadpleging van de lidstaten in het kader van de desbetreffende comitéprocedure. - Vereiste 3: De Commissie kan een uitvoeringshandeling vaststellen met richtsnoeren inzake een geharmoniseerde methode voor tarieven overeenkomstig artikel 18 (artikel 61, lid 5 bis). Deze taak vereist aanvullende analyse-, regelgevings- en coördinatiecapaciteit binnen DG ENER, waaronder naar schatting 1 vte voor de voorbereiding van een uitvoeringshandeling. Deze middelen zouden met name de beleids- en juridische follow-up dekken. - Vereiste 4: De Commissie kan een uitvoeringshandeling vaststellen over indicatoren voor slimme netwerken overeenkomstig artikel 18 bis (artikel 61, lid 5 bis). Deze taak vereist analyse-, regelgevings- en coördinatiecapaciteit binnen DG ENER, waaronder naar schatting 0,5 vte voor de voorbereiding van een uitvoeringshandeling. Deze middelen zouden met name de beleids- en juridische follow-up dekken. Deze activiteiten concentreren zich meer in de eerste uitvoeringsfase en tijdens periodieke updates van het uitvoeringskader. Zij vereisen een aanzienlijke analyse- en coördinatiecapaciteit gedurende een bepaalde periode, maar zullen naar verwachting geen permanente versterking nodig hebben zodra het belangrijkste uitvoeringskader is vastgesteld. <u>JRC</u> DG JRC heeft een gedetailleerde beoordeling uitgevoerd van de technische en wetenschappelijke ondersteuning die nodig is om het voorstel uit te voeren en heeft de mogelijkheid van interne herschikking onderzocht. Aangezien er enkele synergieën bestaan met lopende activiteiten op het gebied van digitalisering van het energiesysteem en cyberbeveiliging, **zal het JRC**, om deze aanvullende activiteiten uit te voeren, met een inspanning van **1,5 CA-vte's zijn interne middelen herschikken** om technisch en wetenschappelijk advies te verstrekken voor de ontwikkeling van het vrijwillige kader voor veilige uitwisseling van elektriciteitsgegevens uit hoofde van artikel 18 bis, lid 5. Dit omvat het verstrekken van richtsnoeren voor test- en valideringsbenaderingen, en essentiële cyberbeveiligingsvereisten. Wat het kader voor gegevensuitwisseling betreft, zou de steun van het JRC met name gericht zijn op: - Steun bieden bij het formuleren van tijdige, beleidsrelevante gebruiksgevallen in verband met de planning, exploitatie en optimalisering van het elektriciteitsnet. - Steun bieden aan het vrijwillige kader voor de veilige uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens door te voorzien in methodologieën voor onafhankelijke test-, benchmarking- en valideringsmethoden voor innovatieve digitale instrumenten die op grond van artikel 18 bis, lid 5, moeten worden ontwikkeld en relevant zijn voor de exploitatie en optimalisering van het elektriciteitsnet.

3.2.5. Overzicht van het geschatte effect op investeringen die met digitale technologie samenhangen

Verplicht: in onderstaande tabel moet de beste schatting worden gegeven van de met digitale technologie samenhangende investeringen die uit het voorstel/initiatief voortvloeien.

De kredieten onder rubriek 7 moeten in uitzonderlijke gevallen in het desbetreffende onderdeel worden opgenomen, indien vereist voor de uitvoering van het voorstel/initiatief.

De kredieten onder de rubrieken 1 t/m 6 moeten worden weergegeven als "IT-beleidsuitgaven inzake operationele programma's". Deze uitgaven betreffen het operationele budget dat gebruikt moet worden voor hergebruik, koop of ontwikkeling van IT-platforms of tools die rechtstreeks verband houden met de uitvoering van het initiatief, alsook daarmee verband houdende investeringen (bv. licenties, studies, gegevensopslag enz.). De in deze tabel vermelde informatie moet in overeenstemming zijn met de gegevens in deel 4, "Digitale dimensies".

TOTAAL Digitale en IT-kredieten	Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	**TOTAAL MFK 2021 -2027**
RUBRIEK 7					
IT-uitgaven (algemeen)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Subtotaal RUBRIEK 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Buiten RUBRIEK 7					
IT-beleidsuitgaven inzake operationele programma's	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Subtotaal buiten RUBRIEK 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
TOTAAL	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**

3.2.6. Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader

Het voorstel/initiatief:

☒ kan volledig worden gefinancierd door middel van herschikking binnen de relevante rubriek van het meerjarig financieel kader (MFK)

☐ vereist een beroep op de niet-toegewezen marge in de desbetreffende rubriek van het MFK en/of op de speciale instrumenten zoals gedefinieerd in de MFK-verordening

☐ vereist een herziening van het MFK

3.2.7. Bijdragen van derden

Het voorstel/initiatief:

☒ voorziet niet in medefinanciering door derden

☐ voorziet in medefinanciering door derden, zoals hieronder wordt geraamd:

Kredieten in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

	Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	Totaal
Medefinancieringsbron					
TOTAAL medegefinancierde kredieten					

3.2.8. Geraamde personeelsbehoeften en vereiste administratieve kredieten in een gedecentraliseerd agentschap

Personeelsbehoeften (voltijdequivalenten)

Agentschap: ACER	Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	**MFK 2028-2034**
Tijdelijke functionarissen (AD-rangen)					
Tijdelijke functionarissen (AST-rangen)					
Subtotaal tijdelijke functionarissen (AD + AST)	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
Arbeidscontractanten				2	2
Gedetacheerde nationale deskundigen					
Subtotaal arbeidscontractanten en gedetacheerde nationale deskundigen	***0***	***0***	***0***	***2***	***2***
TOTAAL personeel	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**

Kredieten gedekt door bijdragen uit de EU-begroting in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Agentschap: ACER	Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	**TOTAAL 2021-2027**	**TOTAAL 2028-2034**
Titel 1: Personeelskosten				0,091[1]	**0,091**	1,379
Titel 2: Infrastructuuruitgaven en huishoudelijke uitgaven					**0,000**	
Titel 3: Operationele uitgaven				0,300	**0,300**	8,660
TOTAAL kredieten gedekt door EU-begroting	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,391**	**0,391**	**10,039[2]**

[1] Personeelsuitgaven aangepast om rekening te houden met de veronderstelling dat de aanwerving in juli plaatsvindt.

Als dusdanig wordt in 2027 slechts 50 % van de gemiddelde kosten in aanmerking genomen.

[2] Dit cijfer omvat het gecumuleerde effect van de jaarlijkse indexering van 2 %.

Overzicht/samenvatting van personeel en kredieten (in miljoenen euro's) die voor het voorstel/initiatief nodig zijn in een gedecentraliseerd agentschap

Agentschap: ACER	Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**	**TOTAAL 2021-2027**	**TOTAAL 2028-2034**
Tijdelijke functionarissen (AD + AST)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Arbeidscontractanten	**0**	**0**	**0**	2	**2**	**2**
Gedetacheerde nationale deskundigen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal personeel	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**	**2**
Kredieten gedekt door EU-begroting	0,000	0,000	0,000	0,391	**0,391**	**10,039**
Kredieten gedekt door vergoedingen (indien van toepassing)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	**0,000**
Medegefinancierde kredieten (indien van toepassing)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	**0,000**
TOTAAL kredieten	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,391**	**0,391**	**10,039**

Beschrijving van de door ACER uit te voeren taken:

Vereiste 6: ACER moet, in nauwe samenwerking met transmissie- en distributiesysteembeheerders en relevante belanghebbenden, een aanbeveling doen aan de regelgevende instanties over indicatoren voor slimme netwerken om de invoering van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen in transmissie- en distributienetten te meten (artikel 18 bis, lid 2). Deze aanbeveling moet uiterlijk één jaar na de inwerkingtreding van de verordening worden gedaan en vormt een eenmalige taak.

Vereiste 7: ACER moet een voortgangsverslag op Unieniveau publiceren waarin de ontwikkeling en toepassing van oplossingen voor slimme netwerken en het efficiënte gebruik van elektriciteitsinfrastructuur worden beoordeeld (artikel 18 bis, lid 3). Dit verslag moet ten minste om de drie jaar na de publicatie van de aanbeveling van ACER over indicatoren voor slimme netwerken worden gepubliceerd en vormt een terugkerende taak.

Voor de vereisten 6 en 7 samen heeft ACER dus extra personeel nodig om de werkzaamheden van de deskundigen te leiden en uit te voeren, zoals de initiële aanbeveling en regelmatige monitoring van zowel TSB's als DSB's, en om bijstand te verlenen bij het verzamelen van gegevens en andere administratieve taken die inherent zijn aan deze activiteit.

Vereiste 8: ACER heeft tot taak de regelgevende instanties bij te staan bij het bepalen van prestatie-indicatoren (artikel 18, lid 7).

Vereiste 9: ACER heeft tot taak uiterlijk op de eerste dag van de maand volgend op twaalf maanden na de datum van inwerkingtreding van deze verordening en vervolgens om de

vier jaar een verslag te publiceren met een efficiëntievergelijking van de transmissiesysteembeheerders en hun kosten (artikel 18, lid 7).

Vereiste 10: ACER heeft tot taak een aanbeveling te doen aan de Commissie over een voorstel voor een geharmoniseerde methodologie inzake tarieven (artikel 61, lid 5 bis).

Voor de vereisten 8, 9 en 10 heeft ACER extra personele middelen nodig voor horizontale ondersteuning en overheadkosten, alsook een operationele begroting voor gespecialiseerde consultancy en ontwikkelingen.

3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

☒ Het voorstel/initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten

☐ Het voorstel/initiatief heeft de hieronder beschreven financiële gevolgen:

☐ voor de eigen middelen

☐ voor overige ontvangsten

☐ geef aan of de ontvangsten worden toegewezen aan de begrotingsonderdelen voor uitgaven

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Begrotingsonderdeel voor ontvangsten:	Voor het lopende begrotingsjaar beschikbare kredieten	Gevolgen van het voorstel/initiatief[3]			
		Jaar **2024**	Jaar **2025**	Jaar **2026**	Jaar **2027**
Artikel …….					

Vermeld voor de toegewezen ontvangsten de betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven.

Andere opmerkingen (bv. over de methode/formule voor de berekening van de gevolgen voor de ontvangsten of andere informatie).

[3] Voor traditionele eigen middelen (douanerechten en suikerheffingen) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 20 % aan inningskosten.

4. DIGITALE DIMENSIES

4.1. Voorschriften met digitale relevantie

Korte beschrijving van de voorschriften met digitale relevantie en de categorieën ervan (data, procesdigitalisering en -automatisering, digitale oplossingen en/of digitale overheidsdiensten)

Verwijzing naar voorschrift	**Beschrijving van voorschrift**	**Betrokken actoren**	**Processen op hoog niveau**	**Categorieën**
Voorschrift 1 (R1) – artikel 18 bis, lid 2, lid 3), lid 6) en artikel 61.5 bis: Indicatoren voor slimme netwerken en het bijbehorende governancekader	Dit voorschrift betreft de vaststelling van een kader op Unieniveau voor indicatoren voor slimme netwerken, waaronder een aanbeveling van ACER, periodieke voortgangsverslagen op Unieniveau en de mogelijkheid voor de Commissie om uitvoeringshandelingen vast te stellen met betrekking tot een geharmoniseerde methode. Ze is digitaal relevant omdat het gaat om het meten en monitoren van de invoering van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen in transmissie- en distributienetwerken.	ACER; De Commissie; Nationale regelgevende instanties Transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders.	Monitoring, rapportage, beoordeling van de regelgeving en ontwikkeling van geharmoniseerde methoden.	**Data**.
Voorschrift 2 (R2) – artikel 18 bis, lid 4: Beheer	Dit voorschrift betreft de verplichting voor transmissie-	Transmissiesysteembeheerders, distributiesysteembeheerders	Gegevensuitwisseling, netwerkbeheer, monitoring,	**Data** **Procesdigitalisering**

en uitwisseling van netgegevens voor de exploitatie van slimme netwerken	en distributiesysteembeheerders om netgegevens op geharmoniseerde wijze te beheren en uit te wisselen teneinde de ontwikkeling, de uitrol en het doeltreffende gebruik van slimme elektriciteitsnetten en innovatieve datagestuurde oplossingen ter ondersteuning van de monitoring, optimalisering en coördinatie van het netbeheer mogelijk te maken. Het is digitaal relevant omdat het de uitwisseling en het gebruik van netwerk-, markt- en operationele gegevens regelt en de digitalisering van het systeembeheer ondersteunt.	en, indirect, andere relevante actoren die betrokken zijn bij systeembeheer en flexibiliteitsintegratie.	optimalisering en coördinatie van het beheer van het elektriciteitssysteem.	**en -automatisering.**
Voorschrift 3 (R3) – artikel 18 bis, lid 5, en artikel 61.5 ter: Kader voor de vrijwillige veilige uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens voor innovatie	Dit voorschrift betreft de vrijwillige totstandbrenging van een kader voor de veilige uitwisseling van gegevens over het elektriciteitsnet, dat gezamenlijk wordt gefaciliteerd door het ENTSB voor Elektriciteit en de EU DSB-entiteit, ter ondersteuning van de ontwikkeling, het testen, de integratie en de uitrol van innovatieve technologieën voor	Transmissiesysteembeheerders, distributiesysteembeheerders, het ENTSB voor Elektriciteit, de EU DSB-entiteit, de Commissie en relevante deelnemende belanghebbenden zoals organisaties voor onderzoek en technologie en aanbieders van industriële oplossingen.	Het delen van gegevens, veilige toegang tot gegevens, het testen en valideren van digitale instrumenten, interoperabiliteitsgovernance en innovatieondersteuning.	**Gegevens**, **digitale oplossingen** en **procesdigitalisering en -automatisering**.

	netbeheer en -optimalisering, alsook de daarmee verband houdende bevoegdheid voor de Commissie om uitvoeringshandelingen vast te stellen met richtsnoeren inzake rechtmatig, veilig en gecontroleerd hergebruik van gegevens voor onderzoek en innovatie ten behoeve van het openbaar belang. Het voorschrift is digitaal relevant omdat het gaat om gestructureerde gegevensuitwisseling, gemeenschappelijke gegevensmodellen, formaten, ontologieën en interfaces, alsook om digitale regelingen voor het testen, benchmarken, valideren, interoperabel maken en levenscyclusbeheer van digitale instrumenten.			

4.2. Data

Korte beschrijving van de betrokken data

Soort gegevens	**Verwijzing naar de voorschrift(en)**	**Standaard en/of specificatie**
De betrokken gegevens hebben betrekking op de invoering van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen in transmissie- en distributienetwerken, alsook op het efficiënte gebruik van elektriciteitsinfrastructuur. Deze gegevens zullen naar verwachting voornamelijk voortbouwen op bestaande nationale verslagen uit hoofde van artikel 59, punt l), van Richtlijn (EU) 2019/944, waar nodig aangevuld met aanvullende gegevens die zijn gespecificeerd in de aanbeveling van ACER en, indien vastgesteld, in uitvoeringshandelingen van de Commissie inzake indicatoren voor slimme netwerken.	Voorschrift 1 (indicatoren voor slimme netwerken)	In dit stadium wordt in de wettekst geen specifieke technische norm voorgeschreven; verdere harmonisatie van methoden, indicatoren of rapportageformaten zou in de aanbeveling en mogelijk in een uitvoeringshandeling aan bod komen.
Het gaat om gegevens over het elektriciteitsnet die nodig zijn voor de ontwikkeling, de uitrol en het doeltreffende gebruik van slimme elektriciteitsnetten en innovatieve datagestuurde oplossingen ter ondersteuning van het netbeheer. Afhankelijk van het geval kunnen deze gegevens netwerktopologie en activagegevens, operationele metingen, belastingsstromen, spannings- en congestiegegevens, niet-beschikbaarheids- en onderhoudsgegevens, verzendings- en beperkingsgegevens, aansluitings- en capaciteitsgegevens, flexibiliteitsgegevens en operationele prognoses en beperkingen omvatten die relevant zijn voor het beheer van het transmissie- en distributiesysteem.	Voorschrift 2 (uitwisseling van netgegevens voor het beheer van slimme netwerken)	De wettekst schrijft zelf geen gedetailleerde technische normen voor. Bestaande sectorale specificaties en modellen, in voorkomend geval met de Common Grid Model Exchange Standard (CGMES) of andere interoperabiliteitsoplossingen voor de elektriciteitssector, kunnen in de uitvoeringsfase relevant zijn.

De betrokken gegevens zijn gegevens over het elektriciteitsnet en daarmee verband houdende technische informatie die binnen een vrijwillig beveiligd kader worden gebruikt voor onderzoek en innovatie ten behoeve van het algemeen belang ter ondersteuning van de exploitatie en optimalisering van het elektriciteitssysteem. Afhankelijk van het concrete gebruiksgeval kunnen dergelijke gegevens operationele, plannings-, activa-, flexibiliteits- en systeemprestatiegegevens omvatten die zijn aangeleverd door deelnemende transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders, alsook metagegevens, benchmarkgegevens en outputs die zijn gegenereerd door test- en valideringsactiviteiten.	Voorschrift 3 (kader voor de veilige uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens voor innovatie)	In het voorstel is bepaald dat uitvoeringshandelingen van de Commissie de gegevensmodellen, formaten, ontologieën en interfaces die relevant zijn voor het kader kunnen specificeren of actualiseren, samen met voorwaarden inzake transparantie, verantwoordingsplicht, cyberbeveiliging en risicobeperking.

Afstemming op Europese datastrategie

Toelichting hoe het voorschrift of de voorschriften zijn afgestemd op de Europese datastrategie

Voorschrift 1 (indicatoren voor slimme netwerken) is afgestemd op de Europese datastrategie voor zover het een consistent en eerlijk gebruik van gegevens voor toezicht op de regelgeving en beleidsontwikkeling in de energiesector ondersteunt, waarbij wordt vertrouwd op bestaande sectorale rapportagestructuren.

Voorschrift 2 (uitwisseling van netwerkgegevens voor het beheer van slimme netwerken) is afgestemd op de Europese datastrategie omdat het sectorspecifieke gegevensuitwisseling en interoperabiliteit ondersteunt op een wijze die in overeenstemming is met de regels van de Unie inzake gegevensbescherming, cyberbeveiliging en eerlijke toegang tot gegevens. Het vormt ook een aanvulling op het bestaande kader voor energiegegevens zonder overlapping met de dataverordening, aangezien het betrekking heeft op gereguleerde netgegevens en samenwerking tussen gereguleerde entiteiten voor systeembeheer.

Voorschrift 3 (kader voor de uitwisseling van gegevens over veilige elektriciteitsnetten met het oog op innovatie) is in overeenstemming met de Europese datastrategie omdat het tot doel heeft rechtmatig, veilig en gecontroleerd hergebruik van gegevens binnen een sectorspecifiek kader mogelijk te maken, met inachtneming van de EU-regels inzake de AVG, de dataverordening, de AI-verordening en andere toepasselijke wetgeving. In de praktijk zou dit kader ook de ontwikkeling en uitrol van op AI gebaseerde oplossingen ter ondersteuning van de werking en optimalisering van het elektriciteitssysteem ondersteunen. Dergelijke ontwikkeling en uitrol moeten plaatsvinden in overeenstemming met

Verordening (EU) 2024/1689 (AI-verordening) en andere toepasselijke wetgeving van de Unie, met name wat betreft risicobeheer, datagovernance, transparantie, menselijk toezicht, robuustheid en cyberbeveiliging.

Afstemming op eenmaligheidsbeginsel

Toelichting hoe het eenmaligheidsbeginsel in aanmerking is genomen en hoe is nagegaan of bestaande data kunnen worden hergebruikt

Voor voorschrift 1 (indicatoren voor slimme netwerken) volgt het voorstel het eenmaligheidsbeginsel door zoveel mogelijk voort te bouwen op reeds bestaande nationale rapportageverplichtingen in plaats van een volledig nieuw rapportagesysteem op te zetten. Voor voorschrift 2 (uitwisseling van netgegevens voor het beheer van slimme netwerken) wordt het eenmaligheidsbeginsel in acht genomen, aangezien de bepaling voortbouwt op gegevens die reeds door systeembeheerders zijn gegenereerd en gebruikt tijdens de normale werking van het systeem; het schept geen algemene verplichting om dezelfde informatie uit nieuwe bronnen opnieuw te verzamelen, maar heeft veeleer tot doel de wijze waarop bestaande gegevens worden uitgewisseld en gebruikt, te verbeteren. Voor voorschrift 3 (kader voor de uitwisseling van gegevens over veilige elektriciteitsnetten met het oog op innovatie) moet het eenmaligheidsbeginsel als leidraad dienen voor de uitvoering van het kader, met name door bestaande sectorale datasets, rapportagekanalen en technische oplossingen waar mogelijk te hergebruiken en door onnodige overlapping van verzamel- of transmissieverplichtingen te voorkomen.

Toelichting hoe nieuw gecreëerde data vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar zijn en aan hoge standaarden voldoen

n.v.t.

Datastromen

Korte beschrijving van de datastromen

Soort gegevens	**Verwijzing naar voorschrift(en)**	**Actoren die data verstrekken**	**Actoren die data ontvangen**	**Aanleiding voor uitwisseling van data**	**Frequentie (indien van toepassing)**
Gegevens met betrekking	Voorschrift 1	De nationale	ACER voor het	De eerste	gevolgd door de

tot de invoering van slimme en innovatieve nettechnologieën en digitale oplossingen	(indicatoren voor slimme netwerken)	regulerende instanties en, in voorkomend geval, de systeembeheerders;	opstellen van zijn aanbeveling en voortgangsverslagen, en van ACER aan de Commissie in de vorm van die outputs.	aanleiding zou de inwerkingtreding van de verordening zijn,	opstelling van de aanbeveling van ACER binnen één jaar, en vervolgens door de reguliere driejaarlijkse verslagleggingscyclus.
Het gaat om gegevens over het elektriciteitsnet die nodig zijn voor de ontwikkeling, de uitrol en het doeltreffende gebruik van slimme elektriciteitsnetten en innovatieve datagestuurde oplossingen ter ondersteuning van het netbeheer.	Voorschrift 2 (uitwisseling van netgegevens voor het beheer van slimme netwerken)	Netbeheerders	Netbeheerders	het operationele systeem moet worden gekoppeld aan de monitoring, optimalisering en coördinatie van de netwerkexploitatie, inclusief de integratie van vraagrespons, hernieuwbare energiebronnen en niet-fossiele flexibiliteit.	De frequentie van dergelijke uitwisselingen zou afhangen van de operationele gebruikssituatie en kan variëren van bijna-realtime-uitwisselingen tot het periodiek delen van statische of planningsgerelateerde gegevens.
Elektriciteitsnetgegevens en daarmee verband houdende technische informatie die binnen een vrijwillig beveiligd kader worden gebruikt voor onderzoek en innovatie ten behoeve	Voorschrift 3 (kader voor de veilige uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens voor innovatie)	De belangrijkste gegevensstromen zouden afkomstig zijn van de deelnemende transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders naar de gecoördineerde regeling, van de deelnemers binnen dat kader volgens overeengekomen governanceregels, van het ENTSB voor elektriciteit en de EU		De aanleiding zou de vrijwillige vaststelling van de gecoördineerde regeling door geïnteresseerde exploitanten zijn, gevolgd door de	De daaropvolgende uitwisseling van gegevens zou afhangen van de deelname aan het kader en van de concrete onderzoeks-, test-, benchmarking-

van het algemeen belang ter ondersteuning van de exploitatie en optimalisering van het elektriciteitssysteem		DSB-entiteit naar de Commissie wanneer zij de governance en de technische regelingen meedeelt, en van de Commissie terug naar de deelnemers via haar advies en, indien vastgesteld, door middel van uitvoeringshandelingen.	mededeling van de relevante governance- en technische elementen aan de Commissie.	en uitrolactiviteiten die binnen het kader worden uitgevoerd.

4.3. Digitale oplossingen

Korte beschrijving van de digitale oplossingen

Digitale oplossing	Verwijzing naar voorschrift(en)	Belangrijkste vereiste functies	Bevoegde instantie	Hoe wordt gezorgd voor toegankelijkheid?	Hoe wordt herbruikbaarheid in aanmerking genomen?	Gebruik van AI-technologie (indien van toepassing)
Digitale oplossing 1 Bestaande rapportage-, monitoring- en analysesystemen voor indicatoren voor slimme netwerken	Voorschrift 1	Het voorstel creëert geen op zichzelf staand nieuw digitaal platform van de Unie. De relevante digitale oplossingen zijn de bestaande rapportage-, monitoring- en analysesystemen die door ACER en de nationale regulerende instanties worden gebruikt om informatie over netwerkprestaties en over het gebruik van slimme en digitale netwerkoplossingen te verzamelen, te verwerken en te beoordelen. Afhankelijk van toekomstige uitvoeringshandelingen moeten die bestaande systemen mogelijk	ACER is verantwoordelijk voor de aanbeveling en het voortgangsverslag op Unieniveau. De nationale regelgevende instanties zijn verantwoordelijk voor de nationale monitoring en rapportage.	Er worden geen specifieke toegankelijkheidseisen vastgesteld, aangezien het in de eerste plaats gaat om regelgevings- en expertgerichte systemen en niet om openbare digitale diensten. Outputs zoals ACER-verslagen moeten niettemin openbaar toegankelijk blijven in overeenstemming met de bestaande transparantiepraktijken. Herbruikbaarheid wordt gewaarborgd door voort te bouwen op bestaande regelgevende rapportage- en analyse-instrumenten in plaats van een nieuwe oplossing van nul af aan te creëren.		Momenteel vereist het voorstel het gebruik van AI voor deze digitale oplossing niet.

		worden geactualiseerd ter ondersteuning van een meer geharmoniseerde indicatormethode, gemeenschappelijke rapportagestructuren en vergelijkbare analytische outputs.			
Digitale oplossing 2 Interfaces voor de uitwisseling van netgegevens, systemen en interoperabiliteitscomponenten voor het beheer van slimme netwerken	Voorschrift 2	De relevante digitale oplossingen zijn de interfaces, systemen en interoperabiliteitscomponenten die door transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders worden gebruikt om netgegevens op geharmoniseerde wijze uit te wisselen en te verwerken. Het kan daarbij gaan om machine-to-machine-interfaces, gateways voor gegevensuitwisseling, gedeelde semantische modellen, gegevensbeheersystemen en andere digitale instrumenten ter ondersteuning van de	Transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders, handelend binnen hun bestaande operationele verantwoordelijkheden.	Het voorstel voorziet niet in een op de burger gerichte digitale dienst en brengt daarom geen specifieke toegankelijkheidsproblemen voor het grote publiek met zich mee. De digitale oplossingen zijn bedoeld om de interoperabiliteit en het hergebruik van gegevens te ondersteunen en moeten, waar mogelijk, voortbouwen op bestaande sectorale oplossingen en normen in plaats van volledig nieuwe architecturen te vereisen.	De tekst voorziet in de ontwikkeling en exploitatie van innovatieve datagestuurde oplossingen, waaronder op AI gebaseerde instrumenten voor prognoses, optimalisering of systeemobservatie.

		monitoring, optimalisering en coördinatie van de netwerkexploitatie.			
Digitale oplossing 3 Kader voor de veilige uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens voor innovatie	Voorschrift 3	De relevante digitale oplossing is het kader voor de veilige uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens dat op vrijwillige basis is vastgesteld via een gecoördineerde regeling die gezamenlijk wordt gefaciliteerd door het ENTSB voor elektriciteit en de EU DSB-entiteit. Dit kader kan steunen op digitale platforms, beveiligde verwerkingsomgevingen, gedeelde test- en benchmarkingomgevingen, valideringsinstrumenten en andere digitale infrastructuren die nodig zijn om de ontwikkeling, het testen, de integratie en de uitrol van innovatieve technologieën voor	De deelnemende transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders zijn primair verantwoordelijk, waarbij het ENTSB voor elektriciteit en de EU DSB-entiteit gezamenlijk de gecoördineerde regeling faciliteren. De Commissie oefent toezicht uit door middel van haar advies over de meegedeelde governance en technische regelingen en door middel van mogelijke uitvoeringshandelingen uit hoofde van artikel 61, lid 5 ter.	Het voorstel schrijft geen specifieke technologische architectuur voor, die de flexibiliteit behoudt om voort te bouwen op bestaande of proefinfrastructuur. Herbruikbaarheid is een centraal kenmerk, aangezien het kader bedoeld is om het mogelijk te maken dat ontwikkelde innovatieve oplossingen worden gebruikt door andere Europese transmissie- en distributiesysteembeheerders die via de gecoördineerde regeling om toegang verzoeken. Er zijn geen specifieke toegankelijkheidseisen, aangezien het hier niet gaat om een publieksgerichte dienst.	Het kader is uitdrukkelijk ontworpen om innovatieve technologieën te ondersteunen en kan op AI gebaseerde instrumenten omvatten, onder meer voor het modelleren, testen, optimaliseren of valideren.

		netbeheer en -optimalisering te ondersteunen.			

Toelichting hoe elke digitale oplossing aan het toepasselijke digitale beleid en de toepasselijke wetgevingshandelingen voldoet

Digitale oplossing 1

Digitale en/of sectorale beleidsmaatregelen (indien van toepassing)	**Zo is gezorgd voor afstemming**
AI-verordening	Elk toekomstig gebruik van op AI gebaseerde analytische instrumenten door ACER of nationale regelgevende instanties moet in overeenstemming zijn met de AI-verordening.
EU-kader voor cyberbeveiliging	De oplossing moet ook in overeenstemming blijven met het algemene Uniekader voor gegevensbescherming en cyberbeveiliging.
eIDAS	Geen specifieke link
Eén digitale toegangspoort en IMI	Geen specifieke link
Andere beleidsmaatregelen	

Digitale oplossing 2 Gegevensuitwisselingsinterfaces, -systemen en interoperabiliteitscomponenten voor het beheer van slimme netwerken

Digitale en/of sectorale beleidsmaatregelen (indien van toepassing)	**Zo is gezorgd voor afstemming**
AI-verordening	Wanneer dergelijke instrumenten worden gebruikt, moeten zij voldoen aan het toepasselijke Uniekader, met name, in voorkomend geval, de AI-verordening.
EU-kader voor cyberbeveiliging	Wanneer dergelijke instrumenten worden gebruikt, moeten zij voldoen aan het toepasselijke Uniekader, met name de NIS2-gerelateerde verplichtingen die van toepassing zijn op de betrokken entiteiten, en andere cyberbeveiligingsvoorschriften uit hoofde van sectoraal recht.
eIDAS	Geen specifieke link

Eén digitale toegangspoort en IMI	Geen specifieke link
Andere beleidsmaatregelen	

<u>Digitale oplossing 3</u> Kader voor de veilige uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens voor innovatie

Digitale en/of sectorale beleidsmaatregelen (indien van toepassing)	**Zo is gezorgd voor afstemming**
AI-verordening	Wanneer op AI gebaseerde instrumenten worden gebruikt, is naleving van de AI-verordening uitdrukkelijk relevant, naast de AVG, de dataverordening, de cyberbeveiligingsregels en andere toepasselijke wetgeving van de Unie.
EU-kader voor cyberbeveiliging	Wanneer op AI gebaseerde instrumenten worden gebruikt, naleving van de cyberbeveiligingsregels en andere toepasselijke wetgeving van de Unie.
eIDAS	Geen specifieke link
Eén digitale toegangspoort en IMI	Geen specifieke link
Andere beleidsmaatregelen	

4.4. Interoperabiliteitsbeoordeling

Voor dit wetgevingsinitiatief voorzien de voorschriften inzake gegevensuitwisseling, indicatoren voor slimme netwerken, het gecoördineerde innovatiekader en slimme-metersystemen niet in of hebben zij geen gevolgen voor een trans-Europese digitale overheidsdienst in de zin van de verordening Interoperabel Europa. Zij hebben in de eerste plaats betrekking op wettelijke verplichtingen, regelingen voor operationele gegevensuitwisseling en digitale infrastructuur van gereglementeerde entiteiten uit de elektriciteitssector, en niet op digitale diensten die door entiteiten van de Unie of openbare lichamen aan elkaar of aan burgers of bedrijven worden verleend. Het beleidsinitiatief heeft geen gevolgen voor grensoverschrijdende digitale overheidsdiensten en daarom is het onderdeel interoperabiliteitsbeoordeling niet van toepassing.

4.5. Maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering

Korte beschrijving van maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering

Beschrijving van de maatregel	**Verwijzing naar voorschrift(en)**	**Rol van de Commissie** (indien van toepassing)	**Te betrekken actoren** (indien van toepassing)	**Verwacht tijdschema** (indien van toepassing)
Voor **voorschrift 1** is een belangrijke uitvoeringsmaatregel de opstelling door ACER van een aanbeveling over indicatoren voor slimme netwerken, in voorkomend geval gevolgd door uitvoeringshandelingen van de Commissie waarin een geharmoniseerde methode wordt vastgesteld. Deze maatregel ondersteunt de geleidelijke ontwikkeling van een coherenter kader op Unieniveau voor het meten van de invoering van slimme en digitale netwerkoplossingen en de bijdrage daarvan aan het efficiënte gebruik van elektriciteitsinfrastructuur.	Voorschrift 1 (indicatoren voor slimme netwerken)	De rol van de Commissie zou erin bestaan de noodzaak van verdere harmonisatie te beoordelen en, in voorkomend geval, uitvoeringshandelingen vast te stellen.	De betrokken actoren zijn onder meer ACER, de Commissie, nationale regulerende instanties, transmissiesysteembeheerders, distributiesysteembeheerders en relevante belanghebbenden.	De eerste mijlpaal zou de aanbeveling van ACER **binnen een jaar na de inwerkingtreding** zijn, zo nodig gevolgd door mogelijke uitvoeringshandelingen in een later stadium.
Voor **voorschrift 2** is de belangrijkste	Voorschrift 2 (uitwisseling van	De rol van de Commissie zou	De betrokken actoren zijn onder meer	De uitvoering zou beginnen **vanaf de**

uitvoeringsmaatregel de geleidelijke aanpassing door transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders van hun regelingen voor gegevensbeheer, -uitwisseling en -interoperabiliteit, zodat netgegevens op een meer geharmoniseerde manier kunnen worden gebruikt ter ondersteuning van de uitrol van slimme netwerken en innovatieve datagestuurde oplossingen. Dit is in de eerste plaats een operationele uitvoeringsmaatregel op sectorniveau en niet een maatregel die in een handeling van de Commissie moet worden gespecificeerd.	netgegevens voor het beheer van slimme netwerken)	voornamelijk bestaan uit beleidstoezicht en follow-up in het kader van de uitvoering van de verordening.	transmissiesysteembeheerders, distributiesysteembeheerders, nationale regulerende instanties en, in voorkomend geval, het ENTSB voor elektriciteit en de EU DSB-entiteit.	**datum van toepassing van de verordening** en geleidelijk worden voortgezet naarmate de exploitanten de bestaande systemen en processen aanpassen.
Voor **voorschrift 3** is een belangrijke uitvoeringsmaatregel de vaststelling van de gecoördineerde regeling die gezamenlijk wordt gefaciliteerd door het ENTSB voor elektriciteit en de EU DSB-entiteit, waaronder de ontwikkeling van regels	Voorschrift 3 (kader voor de veilige uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens voor innovatie)	De rol van de Commissie zou daarom bestaan uit het ontvangen van de meegedeelde regelingen, het uitbrengen van een advies daarover en, in voorkomend geval, het vaststellen van	De betrokken actoren zijn onder meer de Commissie, het ENTSB voor elektriciteit, de EU DSB-entiteit, deelnemende transmissiesysteembeheerders en distributiesysteembeheerders, en relevante Europese belanghebbenden zoals	De gecoördineerde regeling zal naar verwachting **na de inwerkingtreding van de verordening** worden ontwikkeld, terwijl er vervolgens uitvoeringshandelingen zullen volgen, afhankelijk van de

inzake governance, deelname, technische, operationele en cyberbeveiliging voor het kader voor de vrijwillige veilige uitwisseling van gegevens over het elektriciteitsnet. Een andere ondersteunende maatregel is de vaststelling door de Commissie van uitvoeringshandelingen uit hoofde van artikel 61, lid 5 ter, met gemeenschappelijke richtsnoeren inzake gegevensmodellen, formaten, ontologieën, interfaces, transparantie en risicobeheervereisten.		uitvoeringshandelingen ter ondersteuning van een consistentere en veiligere uitrol.	organisaties voor onderzoek en technologie en aanbieders van industriële oplossingen.	voortgang van het kader en de behoefte aan verdere specificatie.

BIJLAGE

bij het FINANCIEEL EN DIGITAAL MEMORANDUM

Benaming van het voorstel:

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Verordening (EU) 2019/943 wat betreft het toekomstbestendig maken van elektriciteitsrekeningen in de Europese Unie door de systeemkosten te verlagen en elektrificatie en digitalisering te bevorderen

1. AANTAL en KOSTEN van de NOODZAKELIJK GEACHTE PERSONELE MIDDELEN
2. KOSTEN van ANDERE ADMINISTRATIEVE UITGAVEN
3. TOTALE ADMINISTRATIEVE KOSTEN
4. VOOR KOSTENRAMINGEN GEBRUIKTE BEREKENINGSMETHODEN

4.1. Personele middelen

4.2. Andere administratieve uitgaven

1. Kosten van noodzakelijk geachte personele middelen

☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig

☒ Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven:

1.1. Gefinancierd uit goedgekeurde begroting

1.1.1 DG ENER

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader		**2024**		**2025**		**2026**		**2027**		**TOTAAL 2021-2027**		**TOTAAL 2028-2034**	
		VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	**VTE**	**Kredieten**	**VTE**	**Kredieten**
Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)													
20 01 02 01 - Centrale diensten en vertegenwoordigingen	AD		0,000		0,000		0,000	1	0,194	**1**	**0,194**	**1**	**0,194**
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
20 01 02 03 - EU-delegaties	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
Extern personeel													
20 02 01 en 20 02 02 – Extern personeel – Centrale diensten en vertegenwoordigingen	AC		0,000		0,000		0,000	2	0,210	**2**	**0,210**	**2**	**0,210**
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
20 02 03 - Extern personeel - EU-delegaties	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
	AL		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
	JPD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**

Andere HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren*)	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	
Subtotaal HR – RUBRIEK 7		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**3**	**0,404**	**3**	**0,404**	**3**	**0,404**	

Buiten RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader		**2024**		**2025**		**2026**		**2027**		**TOTAAL 2021-2027**		**TOTAAL 2028-2034**	
		VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten
Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)													
01 01 01 01 Onderzoek onder contract	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 11 Eigen onderzoek	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Overige (gelieve te specificeren)	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Extern personeel													
Extern personeel, gefinancierd uit beleidskredieten	- centrale diensten – AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	- centrale diensten – END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	– in EU-delegaties – AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	– in EU-delegaties – AL									**0**	**0,000**		
	– in EU-delegaties – END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	– in EU-delegaties – JPD									**0**	**0,000**		

01 01 01 02 Onderzoek onder contract	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 12 Eigen onderzoek	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Andere HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren*)	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Subtotaal HR – buiten RUBRIEK 7		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**		
Totaal HR (alle rubrieken van het MFK)		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**3**	**0,404**	**3**	**0,404**	**3**	**0,404**

1.1.2 DG JRC

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

RUBRIEK 7		2024		2025		2026		2027		TOTAAL 2021-2027		TOTAAL 2028-2034	
van het meerjarig financieel kader		VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	**VTE**	**Kredieten**	**VTE**	**Kredieten**
Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)													
20 01 02 01 - Centrale diensten en vertegenwoordigingen	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
20 01 02 03 - EU-delegaties	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Extern personeel													
20 02 01 en 20 02 02 – Extern personeel – Centrale diensten en vertegenwoordigingen	AC		0,000		0,000		0,000		0,000		**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
20 02 03 - Extern personeel - EU-delegaties	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AL		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	JPD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Andere HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren*)	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**
Subtotaal HR – RUBRIEK 7		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**

Buiten RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader		2024		2025		2026		2027		TOTAAL 2021-2027		TOTAAL 2028-2034	
		VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten
Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)													
01 01 01 01 Onderzoek onder contract	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 11 Eigen onderzoek	AD		0,000		0,000		0,000	0,5	0,097	**0,5**	**0,097**	**0,5**	**0,679**
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Overige (gelieve te specificeren)	AD		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	AST		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Extern personeel													
Extern personeel, gefinancierd uit beleidskredieten	- centrale diensten AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	- centrale diensten END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	– in EU-delegaties AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	– in EU-delegaties AL		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	– in EU-delegaties END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	– in EU-delegaties JPD									**0**	**0,000**		
01 01 01 02 Onderzoek onder contract	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		

01 01 01 12 Eigen onderzoek	AC		0,000		0,000		0,000	1,5	0,158	**1,5**	**0,158**	**1,5**	**1,103**
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Andere HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren*)	AC		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
	END		0,000		0,000		0,000		0,000	**0**	**0,000**		
Subtotaal HR – buiten RUBRIEK 7		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**2**	**0,255**	**2**	**0,255**	**2**	**1,782**
Totaal HR (alle rubrieken van het MFK)		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**2**	**0,255**	**2**	**0,255**	**2**	**1,782**

1.1.3 Totaal

RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader		2024		2025		2026		2027		TOTAAL 2021-2027		TOTAAL 2028-2034	
		VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	**VTE**	**Kredieten**	**VTE**	**Kredieten**
Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)													
20 01 02 01 - Centrale diensten en vertegenwoordigingen	AD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	1	0,194	**1**	**0,194**	1	1,358
	AST	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
20 01 02 03 - EU-delegaties	AD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	AST	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Extern personeel													
20 02 01 en 20 02 02 – Extern personeel – Centrale diensten en vertegenwoordigingen	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	2	0,210	**2**	**0,210**	2	1,470
	END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
20 02 03 - Extern personeel - EU-delegaties	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	AL	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	JPD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Andere HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren*)	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Subtotaal HR – RUBRIEK 7		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**3**	**0,404**	**3**	**0,404**	**3**	**2,828**

Buiten RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader			2024		2025		2026		2027		TOTAAL 2021-2027		TOTAAL 2028-2034	
			VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten	VTE	Kredieten
Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)														
01 01 01 01 Onderzoek onder contract		AD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		AST	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 11 Eigen onderzoek		AD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0,5	0,097	**0,5**	**0,097**	**0,5**	**0,679**
		AST	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Overige (gelieve te specificeren)		AD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		AST	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Extern personeel														
Extern personeel, gefinancierd uit beleidskredieten	- centrale diensten	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	– in EU-delegaties	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		AL	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		JPD	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 02 Onderzoek onder contract		AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
		END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
01 01 01 12 Eigen onderzoek		AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	1,5	0,158	**1,5**	**0,158**	**1,5**	**1,103**

	END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Andere HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren*)	AC	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
	END	0	0,000	0	0,000	0	0,000	0	0,000	**0**	**0,000**		
Subtotaal HR – buiten RUBRIEK 7		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**2**	**0,255**	**2**	**0,255**	**2**	**1,782**
Totaal HR (alle rubrieken van het MFK)		**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**0**	**0,000**	**5**	**0,659**	**5**	**0,659**	**5**	**4,610**

2. Kosten van andere administratieve uitgaven

☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig

☒ Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

2.1. Gefinancierd uit goedgekeurde begroting

2.1.1 DG ENER

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**TOTAAL 2021-2027**	**TOTAAL 2028-2034**
Op de zetel of op het grondgebied van de EU:						
20 02 06 01 – Dienstreizen en representatiekosten				0,018	**0,018**	**0,126**
20 02 06 02 – Conferenties en vergaderingen					**0,000**	
20 02 06 03 – Comités					**0,000**	
20 02 06 04 – Studies en raadplegingen					**0,000**	
20 04 – IT-bedrijfsuitgaven[1]					**0,000**	
Andere niet HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren waar nodig*)					**0,000**	
In EU-delegaties						

1 Hiervoor is het advies van DG DIGIT – IT Investments Team vereist (zie de mededeling Guidelines on Financing of Information Technology and Cybersecurity (IT), C(2020)6126 final van 10.9.2020, blz. 7).

20 02 07 01 – Dienstreizen, conferenties en representatie					**0,000**	
20 02 07 02 – Bijscholing van personeel					**0,000**	
20 03 05 – Infrastructuur en logistiek					**0,000**	
Andere niet HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren waar nodig*)					**0,000**	
Subtotaal Overige - RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,018**	**0,018**	**0,126**

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Buiten RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**TOTAAL 2021-2027**	**NA 2027**
Uitgaven voor technische en administratieve bijstand (exclusief extern personeel) uit beleidskredieten (vroegere "BA"-onderdelen):	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
- centrale diensten					**0,000**	
– in EU-delegaties					**0,000**	
Overige beheersuitgaven voor onderzoek					**0,000**	
IT-beleidsuitgaven inzake operationele programma's[2]					**0,000**	
IT-bedrijfsuitgaven inzake operationele programma's[3]					**0,000**	
Andere niet HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren waar nodig*)					**0,000**	
Subtotaal Overige – Buiten RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	
Totale andere administratieve uitgaven (alle MFK-rubrieken)	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,018**	**0,018**	**0,126**

2.1.3. Totaal

2 Hiervoor is het advies van DG DIGIT – IT Investments Team vereist (zie de mededeling Guidelines on Financing of Information Technology and Cybersecurity (IT), C(2020)6126 final van 10.9.2020, blz. 7).

3 Dit omvat lokale administratieve systemen en bijdragen aan de cofinanciering van IT-bedrijfssystemen (zie de mededeling Guidelines on Financing of Information Technology and Cybersecurity (IT), C(2020) 6126 final van 10.9.2020).

RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader	2024	2025	2026	2027	TOTAAL 2021-2027	NA 2027
Op de zetel of op het grondgebied van de EU:						
20 02 06 01 – Dienstreizen en representatiekosten	0,000	0,000	0,000	0,018	**0,018**	**0,126**
20 02 06 02 – Conferenties en vergaderingen	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
20 02 06 03 – Comités	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
20 02 06 04 – Studies en raadplegingen	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
20 04 – IT-bedrijfsuitgaven[4]	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Andere niet HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren waar nodig*)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
In EU-delegaties						
20 02 07 01 – Dienstreizen, conferenties en representatie	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
20 02 07 02 – Bijscholing van personeel	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
20 03 05 – Infrastructuur en logistiek	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Andere niet HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren waar nodig*)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Subtotaal Overige - RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,018**	**0,018**	**0,126**

4 Hiervoor is het advies van DG DIGIT – IT Investments Team vereist (zie de mededeling Guidelines on Financing of Information Technology and Cybersecurity (IT), C(2020) 6126 final van 10.9.2020, blz. 7).

Buiten RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader	2024	2025	2026	2027	TOTAAL 2021-2027	NA 2027
Uitgaven voor technische en administratieve bijstand (exclusief extern personeel) uit beleidskredieten (vroegere "BA"-onderdelen):	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
- centrale diensten	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
– in EU-delegaties	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Overige beheersuitgaven voor onderzoek	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
IT-beleidsuitgaven inzake operationele programma's[5]	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
IT-bedrijfsuitgaven inzake operationele programma's[6]	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Andere niet HR-begrotingsonderdelen (*te specificeren waar nodig*)	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	
Subtotaal Overige – Buiten RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	
Totale andere administratieve uitgaven (alle MFK-rubrieken)	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,018**	**0,018**	**0,126**

5 Hiervoor is het advies van DG DIGIT – IT Investments Team vereist (zie de mededeling Guidelines on Financing of Information Technology and Cybersecurity (IT), C(2020) 6126 final van 10.9.2020, blz. 7).

6 Dit omvat lokale administratieve systemen en bijdragen aan de cofinanciering van IT-bedrijfssystemen (zie de mededeling Guidelines on Financing of Information Technology and Cybersecurity (IT), C(2020) 6126 final van 10.9.2020).

3. Totale administratieve kosten (alle MFK-rubrieken)

3.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

3.1.1. DG ENER

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Samenvatting	2024	2025	2026	2027	TOTAAL 2021-2027	TOTAAL 2028-2034
Rubriek 7 – Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,404	**0,404**	2,828
Rubriek 7 – Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0.180	**0.180**	0.126
Subtotaal Rubriek 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,584**	**0,584**	**2,954**
Buiten rubriek 7 – Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0.000	**0.000**	0.000
Buiten rubriek 7 – Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0.000	**0.000**	0.000
Subtotaal Overige rubrieken	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0.000**	**0.000**	**0.000**
TOTAAL RUBRIEK 7 en Buiten RUBRIEK 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0.584**	**0.584**	**2,954**

3.1.2. DG JRC

Samenvatting	2024	2025	2026	2027	TOTAAL 2021-2027	TOTAAL 2028-2034
Rubriek 7 – Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
Rubriek 7 – Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
Subtotaal Rubriek 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Buiten rubriek 7 – Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,255	**0,255**	1,782
Buiten rubriek 7 – Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
Subtotaal Overige rubrieken	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**
TOTAAL RUBRIEK 7 en Buiten RUBRIEK 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**

3.1.3. TOTAAL

Samenvatting	2024	2025	2026	2027	TOTAAL 2021-2027	TOTAAL 2028-2034
Rubriek 7 – Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,404	**0,404**	2,828
Rubriek 7 – Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,018	**0,018**	0,126
Subtotaal Rubriek 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,422**	**0,422**	**2,954**
Buiten rubriek 7 – Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,255	**0,255**	1,782
Buiten rubriek 7 – Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**	0,000
Subtotaal Overige rubrieken	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,255**	**0,255**	**1,782**
TOTAAL RUBRIEK 7 en Buiten RUBRIEK 7	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,677**	**0,677**	**4,736**

De andere benodigde administratieve kredieten zullen worden gefinancierd uit de kredieten die reeds voor het beheer van deze actie zijn toegewezen en/of zijn herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de bestaande budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

4. Voor kostenramingen gebruikte berekeningsmethoden

4.1. Personele middelen

DG ENER heeft de personele middelen die nodig zijn voor de uitvoering van dit voorstel zorgvuldig beoordeeld en een interne evaluatie uitgevoerd om na te gaan of een van de nieuwe activiteiten kan worden gedekt door herschikking binnen het directoraat-generaal. Deze beoordeling heeft bevestigd dat deze taken niet kunnen worden geabsorbeerd door interne herschikking zonder negatieve gevolgen voor de verwezenlijking van bestaande kernprioriteiten, met name gezien de reeds hoge werklast in verband met de uitvoering van de hervorming van de opzet van de elektriciteitsmarkt, het netpakket en de bredere digitaliseringsagenda in de energiesector. Het voorstel vereist daarom gerichte aanvullende middelen om een doeltreffende en tijdige uitvoering te waarborgen. In deze beoordeling werd geconcludeerd dat **interne herschikking geen haalbare optie is**. Het voorstel leidt tot een aanzienlijke toename van de werklast, met name in het kader van de vereisten 1 tot en met 5 (zie punt 1.5.1), zonder overeenkomstige vermindering van de bestaande activiteiten. Tegelijkertijd vereisen de taken in verband met het voorstel gespecialiseerde technische expertise en duurzame input op lange termijn.

Het bestaande personeel werkt al op volle capaciteit en wordt overbelast door gelijktijdige beleidsprioriteiten en de energiecrisis, waardoor er zeer weinig ruimte is om extra verantwoordelijkheden op te nemen. Tijdelijke regelingen zouden daarom geen geloofwaardige of duurzame oplossing bieden. In dit verband vereist de uitvoering van het wetgevingsvoorstel specifieke versterking om ervoor te zorgen dat DG ENER naar behoren is toegerust om de complexiteit en continuïteit van de nieuwe taken te beheren.

Om de doeltreffende uitvoering van het voorstel te ondersteunen, is daarom de toewijzing van extra personeel nodig, namelijk 1 extra officiële vte's voor het kader voor gegevensuitwisseling, dat een permanente langetermijnactiviteit zal vormen, en 2 extra vte's voor arbeidscontractanten ter ondersteuning van de ontwikkeling en voorbereiding van de uitvoeringshandelingen. Via deze rollen zal DG ENER op doeltreffende en duurzame wijze aan de nieuwe wettelijke verplichtingen kunnen voldoen.

DG JRC heeft een grondige evaluatie uitgevoerd van de extra personele middelen die nodig zijn voor dit voorstel en heeft een interne evaluatie uitgevoerd om na te gaan of de nieuwe activiteiten kunnen worden beheerd door middel van interne herschikking binnen het directoraat-generaal, waarbij ook rekening is gehouden met synergieën met lopende activiteiten. Om deze aanvullende activiteiten uit te voeren (met een inspanning van 2 vte's) zal **het JRC zijn interne middelen herschikken**.

Aantal personeelsleden dat nodig is voor de uitvoering van het voorstel (in vte's):

	Intern overgeplaatst		**Uitzonderlijk aanvullend personeel**		
	In uitvoerende DG's*	**Bij wijze van uitzondering, uit de herschikkingspool van de Commissie na oriëntatie van de Corporate Management Board****	**Te financieren uit rubriek 7***** / onderzoek**	**Te financieren uit BA-onderdeel**	**Te financieren uit vergoedingen**
Personeelsformatieposten	0,5 AD JRC	1 DG ENER		n.v.t.	
Extern personeel (AC, END, INT)	1,5 CA DG JRC	2 AC DG ENER			

RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader

NB: De gemiddelde kosten van elke personeelscategorie op het hoofdkantoor zijn te vinden op BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/financial-statement.aspx.

☒ Ambtenaren en tijdelijk personeel

Door de uitvoering van de bepalingen inzake nettarieven, indicatoren voor slimme netwerken, gegevensuitwisseling over het elektriciteitsnet en het hergebruik van elektriciteitsnetgegevens voor onderzoeks- en innovatiedoeleinden wordt een reeks nieuwe taken voor de Commissie geïntroduceerd, waarvoor middelen nodig zijn om een doeltreffende en tijdige uitvoering te waarborgen. Deze taken zijn horizontaal van aard en combineren energieregelgeving, digitaal beleid, datagovernance, cyberbeveiliging en innovatieondersteuning. Ze vereisen duurzame interactie met een breed scala aan actoren op Unie- en nationaal niveau.

DG ENER

De toewijzing van **één vaste ambtenaar (AD) vte** binnen DG ENER is nodig om de governance, de coördinatie en het regelgevend toezicht op lange termijn van het bij artikel 18 bis vastgestelde nieuwe kader te waarborgen. Dit omvat het aansturen van de uitvoering van het kader voor de uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens, het waarborgen van samenhang met het bredere rechtskader van de Unie (zoals de dataverordening, de AI-verordening en de wetgeving inzake cyberbeveiliging), de coördinatie met ACER, het ENTSB-E, de EU-DSB-entiteit en de lidstaten, en het toezicht op de follow-up van het advies van de Commissie over de gecoördineerde regeling.

Deze middelen zouden verband houden met vereiste 1 en met name betrekking hebben op:

Processturing en coördinatie van de regelgeving

- Het algemene uitvoeringsproces coördineren met ACER, ENTSB voor elektriciteit, de EU DSB-entiteit, TSB's, DSB's, lidstaten en andere relevante belanghebbenden.
- De voorbereiding beheren van een advies van de Commissie over de op grond van artikel 18 bis, lid 5, meegedeelde gecoördineerde regeling, zoals de beoordeling van governance-, participatie-, technische, operationele, transparantie- en

cyberbeveiligingselementen.

- Zorgen voor samenhang van het initiatief met het bredere Uniekader voor elektriciteitsmarkten, digitalisering, cyberbeveiliging, gegevensbescherming, AI en industriebeleid.

Beleids- en juridische follow-up

- De gevolgen voor de regelgeving beoordelen van de aanbevelingen en voortgangsverslagen van ACER over indicatoren voor slimme netwerken.
- Follow-up van de uitvoering van het vrijwillige kader voor de uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens, zoals de wijze waarop met het advies van de Commissie rekening wordt gehouden.
- Coördineren met de betrokken diensten van de Commissie, met name op het gebied van gegevensbeheer, cyberbeveiliging, AI en kritieke infrastructuur.

Betrokkenheid van belanghebbenden en monitoring

- Organiseren en opvolgen van vergaderingen, workshops met deskundigen en gerichte raadplegingen van TSB's, DSB's, ENTSB-E, de EU DSB-entiteit, ACER, de industrie, onderzoeksactoren en andere belanghebbenden.
- De voortgang van de uitvoering monitoren en toekomstige updates van het uitvoeringskader waar nodig ondersteunen.

Deze taken zijn structureel en voorzien op lange termijn, aangezien zij verband houden met de voortdurende monitoring, ontwikkeling en governance van de digitalisering van elektriciteitsnetwerken op het niveau van de Unie. Zij gaan verder dan de huidige activiteiten van DG ENER, die geen operationeel toezicht inhouden op een kader op Unieniveau voor de uitwisseling van netgegevens en innovatie. Het bestaande personeel is reeds volledig betrokken bij de lopende uitvoering van wetgeving en beleidsontwikkeling en heeft niet de capaciteit om deze aanvullende horizontale en coördinatie-intensieve verantwoordelijkheden op zich te nemen.

Dit zou ook een beperkte follow-up van de uitvoering in verband met artikel 18 ter inzake slimme-metersystemen omvatten.

☒ Extern personeel

DG ENER

Twee tijdelijke arbeidscontractanten (CA) vte's zijn nodig ter ondersteuning van de voorbereiding, het ontwerp en de vaststelling van **uitvoeringshandelingen** uit hoofde van artikel 61 (tariefmethodologie en indicatoren voor slimme netwerken & hergebruik van gegevens) met betrekking tot de volgende vereisten:

- Vereiste 2: De Commissie is bevoegd uitvoeringshandelingen vast te stellen met richtsnoeren die het rechtmatige, veilige en gecontroleerde hergebruik van elektriciteitsnetgegevens voor onderzoeks- en innovatiedoeleinden van algemeen belang mogelijk moeten maken ter ondersteuning van de exploitatie en optimalisering van het elektriciteitssysteem overeenkomstig artikel 18 bis (artikel 61, lid 5 ter). Dit omvat technische en juridische voorbereiding, raadpleging van belanghebbenden, ontwerp en follow-up van de uitvoering. Voor deze taak is naar schatting 0,5 vte van DG ENER nodig. Deze middelen zouden met name betrekking hebben op de voorbereiding, het ontwerp en de aansturing van de vaststelling van uitvoeringshandelingen uit hoofde van artikel 61, leden 5 bis en 5 ter, waaronder overleg tussen de diensten en raadpleging van de lidstaten in het kader van de desbetreffende comitéprocedure.
- Vereiste 3: De Commissie kan uitvoeringshandelingen vaststellen met richtsnoeren inzake een geharmoniseerde methode voor tarieven overeenkomstig artikel 18 (artikel 61, lid 5 bis). Deze taak vereist aanvullende analyse-, regelgevings- en coördinatiecapaciteit binnen DG ENER, waaronder naar schatting 1 vte voor de

voorbereiding van uitvoeringshandelingen. Deze middelen zouden met name de beleids- en juridische follow-up dekken.

- Vereiste 4: De Commissie kan uitvoeringshandelingen vaststellen over indicatoren voor slimme netwerken overeenkomstig artikel 18 bis (artikel 61, lid 5 bis). Deze taak vereist aanvullende analyse-, regelgevings- en coördinatiecapaciteit binnen DG ENER, waaronder naar schatting 0,5 vte voor de voorbereiding van uitvoeringshandelingen. Deze middelen zouden met name de beleids- en juridische follow-up dekken.

Deze activiteiten concentreren zich meer in de eerste uitvoeringsfase en tijdens periodieke updates van het uitvoeringskader. Zij vereisen een aanzienlijke analyse- en coördinatiecapaciteit gedurende een bepaalde periode, maar zullen naar verwachting geen permanente versterking nodig hebben zodra het belangrijkste uitvoeringskader is vastgesteld.

Buiten RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader

☒ Alleen uit de begroting voor onderzoek gefinancierde posten

DG JRC

DG JRC heeft een gedetailleerde beoordeling uitgevoerd van de technische en wetenschappelijke ondersteuning die nodig is om het voorstel uit te voeren en heeft de mogelijkheid van interne herschikking onderzocht. Aangezien er enkele synergieën bestaan met lopende activiteiten op het gebied van de digitalisering van het energiesysteem en cyberbeveiliging, deze aanvullende activiteiten uit te voeren, met een inspanning van 0,5 AD-vte — overgeheveld uit zijn interne middelen — die zal worden besteed aan de ondersteuning van de ontwikkeling van uitvoeringshandelingen. Dit omvat het verstrekken van technische input voor de voorbereiding van uitvoeringshandelingen uit hoofde van artikel 61, lid 5 ter, onder meer met betrekking tot gegevensmodellen, ontologieën, interfaces, interoperabiliteitsarchitecturen en technische specificaties.

☒ Extern personeel

JRC

DG JRC heeft een gedetailleerde beoordeling uitgevoerd van de technische en wetenschappelijke ondersteuning die nodig is om het voorstel uit te voeren en heeft de mogelijkheid van interne herschikking onderzocht. Aangezien er enkele synergieën bestaan met lopende activiteiten op het gebied van digitalisering van het energiesysteem en cyberbeveiliging, **zal het JRC**, om deze aanvullende activiteiten uit te voeren, met een inspanning van **1,5 CA-vte's zijn interne middelen herschikken** om technisch en wetenschappelijk advies te verstrekken voor de ontwikkeling van het vrijwillige kader voor veilige uitwisseling van elektriciteitsgegevens uit hoofde van artikel 18 bis, lid 5. Dit omvat het verstrekken van richtsnoeren voor test- en valideringsbenaderingen, en essentiële cyberbeveiligingsvereisten.

Wat het kader voor gegevensuitwisseling betreft, zou de steun van het JRC met name gericht zijn op:

- Steun bieden bij het formuleren van tijdige, beleidsrelevante gebruiksgevallen in verband met de planning, exploitatie en optimalisering van het elektriciteitsnet.
- Steun bieden aan het vrijwillige kader voor de veilige uitwisseling van elektriciteitsnetgegevens door te voorzien in methodologieën voor onafhankelijke test-, benchmarking- en valideringsmethoden voor innovatieve digitale instrumenten die op grond van artikel 18 bis, lid 5, moeten worden ontwikkeld en relevant zijn voor de exploitatie en optimalisering van het elektriciteitsnet.

4.2. Andere administratieve uitgaven

RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader
DG Energie: De kosten voor dienstreizen en vergaderingen voor elke post worden geraamd op ongeveer 6 000 EUR. per persoon per jaar
Buiten RUBRIEK 7 van het meerjarig financieel kader